ÜCRETSİZ SAYI

mavi kale

TÜRKİYE SATRANÇ FEDERASYONU YAYINIDIR

HAZİRAN 2012 SAYI:12 ISSN 1309-1166

Anand Unvanını Korudu

Mustafa Yılmaz GM Oldu

Türkiye Çocuk ve Yıldızlar Ligleri

Valentina Gunina Avrupa Kadınlar Şampiyonu

THY_skytrax_cokodullu 220x275 tr.pdf 1 03.08.2011 13:21

A STAR ALLIANCE MEMBER

Avrupa'nın En İyi Havayolu

Avrupa'nın En İyi Havayolu

Ve çok daha fazlası.

Güney Avrupa'nın
En İyi Havayolu

Dünyanın En İyi Premium
Ekonomi Koltuğu

Premium Ekonomi Sınıfında
Dünya İkincisi

Business Sınıfı İkramda
Dünya İkincisi

Premium Ekonomi Sınıfı İkramda
Dünya İkincisi

Ekonomi Sınıfı İkramda
Dünya İkincisi

thy.com

Globally Yours | TURKISH AIRLINES

Türk Satrancı emin ellerde

Ali Nihat YAZICI
Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı

Mavikale'nin 12. sayısında güzel haberlerle tekrar beraberiz. Türkiye Şampiyonası'ndan bu yana ülkemizde satranç adına yaşanan önemli haberleri ve gelişmeleri sizlerle kısa kısa paylaşmak istiyorum;

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nin desteğiyle, bu güzel şehrimizde Avrupa'nın en güçlü kadın satranççılarını ağırladık. 25 ülkeden 103 sporcunun mücadele ettiği 2012 Avrupa Kadınlar Bireysel Şampiyonası'nda toplam 106 bin Euro nakdi ödül dağıtıldı. Genç sporcumuz Hilal Öztürk, 20 maçlık WIM normu alarak böyle üst düzey bir şampiyonada büyük bir başarıya imza attı.

Yunanistan'da yapılan Uluslararası Açık Satranç Festivali Hızlı Satranç Turnuvası'nda sporcumuz Barış Güven birinciliği elde etti. Sporcumuz Erdi Deviren 7 puan ile ikinciliği paylaştı ve en iyi dört sonucun alındığı takım klasmanında Türkiye birinci oldu.

Karpos Açık Satranç Turnuvası'nda ise genç sporcularımızdan CM Batuhan Daştan 2463 performans ile ilk IM normunu almayı başardı.

Türkiye Spor Yazarları Derneği'nin geleneksel Spor Yazarları Armağanı Yarışması sonucunda, yılın başarılı sporcuları arasında yer alan Bayan Büyükustamız Kübra Öztürk'e çok anlamlı bir ödül verildi.

Ardından 19 Nisan'da Dünya Satranç Olimpiyatı'nın tanıtım toplantısını gerçekleştirdik. FIDE, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Türkiye İş Bankası'nın desteği ile olimpiyatı bize yakışır bir şekilde, en iyi kalitede yapacağımızdan son derece emin olarak sözleşmeye imza attık.

Yunanistan'da yapılan Büyük İskender Turnuvası'nda ulusal takım sporcumuz GM Kıvanç Haznedaroğlu 6,5 puan ile turnuvayı birincilikle noktaladı. Eş zamanlı yapılan 2012 Dünya Amatörler Satranç Şampiyonası'nda ise sporcumuz Muzaffer Ege Akıncı 7,5 puan alarak şampiyonayı birinci ile eş puanda bitirmeyi başardı.

2012 Türkiye Çocuk ve Yıldızlar Satranç Liglerini, Çocuk Satranç Liginde 67 takım, Yıldızlar Satranç Liginde ise 29 takım olmak üzere, 51 ilden toplam 512 sporcunun katılımı ile Gaziantep'te tamamladık. Liglerle aynı anda emektar sporcularımız İstanbul'da Türkiye Emektarlar Şampiyonası'nda bir araya geldiler.

Romanya'da gerçekleşen Dünya Okullar Satranç Şampiyonası'nda 7 yaş genel kategorisinde Işık Can ve 15 yaş genel kategorisinde Cemil Can Ali Marandi altın madalya, 15 yaş genel kategorisinde Batuhan Daştan ve 13 yaş genel kategorisinde Volkan Sevgi bronz madalya alan sporcularımız oldular.

Saraybosna'da gerçekleşen 42. Bosna Açık Turnuvası'nda A Milli Takım sporcumuz Uluslararası Usta Mustafa Yılmaz, sergilediği 2608 Elo performansıyla son GM normunu alarak Büyükusta unvanı için gerekli şartları yerine getirmeyi başardı.

Son üç ayda elde ettikleri başarılarla, buraya isimlerini sığdıramadığım, bizleri gururlandıran genç sporcularımızı gönülden kutluyorum. Teşekkürler çocuklar!

Türk Satrancı, emin ellerde, altın çocuklarıyla başarıdan başarıya koşuyor.

Olimpiyatta görüşmek üzere...

kocaksabri@yahoo.com

Mavikale'nin sayacı hızla dönüyor, nasıl mı?

Mavikalenin 12. sayısına ulaştık. 11 sayıyı geride bıraktık. Yayın Kurulu olarak bir yandan kaliteyi korumak için çabalıyoruz diğer yandan da bunu yeterli görmüyor ve arttırmaya çalışıyoruz. Dergimize yazılarıyla katkıda bulunan yazarlarımız bu bakımdan bizim en önemli destekçilerimiz. Yayın Kurulu üyelerimizin dışında dışarıdan da önemli ölçüde destek alıyoruz. Bu bağlamda öncelikle Hayri Özbilen'e ve dergiye yazmış herkese teşekkür etmek isterim.

Hayri Bey'in yazıları da çok değerli. Hayri Özbilen 1938 doğumlu. Halen büyük sevgi ile satranç oynamakta ve emektar milli takımımızda da görev yapmaktadır. İstanbul'da sağlığı elverdiği sürece neredeyse turnuva kaçırmamaktadır. Hayri Özbilen 1984-85 yılları arasında Türkiye Satranç Federasyonu Başkanlığı görevini de yürütmüştür. Öncesinden satranç sahalarından, şimdilerde de ulusal ve uluslararası emektarlar turnuvaları nedeniyle yakından tanıdığım Hayri Özbilen'nin kaleminin gücünü ve bilgi birikimini iyi bildiğimden kendisinden Mavikale için yazmasını rica etmiştim. Onun sayesinde Mavikale tarihe açılan bir pencere olarak da daha çok değer kazandı.

Bu yıl olimpiyat yılı ve üstelik bu yıl olimpiyata ev sahipliği yapacağız. Bu yüzden bu yılki olimpiyat her zamankinden daha önemli bizim için. Hayri Bey'in dizi yazıları "Olimpiyatlar" ile bizi bir yandan bu havaya ısındırıyor diğer yandan da bilgilendiriyor ve bu sayede konuyu daha iyi takip edebileceğiz. Hangi yarışma dalı olursa olsun bir yarışmayı zevkle seyredebilmenin birinci koşulu katılımcıları iyi tanımaktır.

Ayrıca "Ufuk Turu" yazı dizileri ile de Türk satranç tarihi hakkında önemli bilgi ve belgelere sahip oluyoruz. Örneğin Türkiye Satranç Federasyonunun 1954 yılında kurulduğunu ve köklü bir geçmişe sahip olduğunu öğreniyoruz. Kimi sohbet ortamında ve rastladığım kimi yazılarda bazıları, Türkiye Satranç Federasyonunun 1991'de kurulduğunu sanıyorlarmış gibi geliyor bana. Oysa 1991'de Türkiye Satranç Federasyonu devlete bağlanmıştır. Ondan önce derneklerin meydana getirdiği özerk bir kurumdu. Bu ayrıntının çoğu yerde gözden kaçtığına tanık oluyorum. Hayri Özbilen'in yitirdiğimiz satranç emektarları hakkında yazdığı yazılarından da onlar hakkında ayrıntılı bilgilere ulaşıyoruz ve onları daha iyi tanımış, değerlerini daha iyi anlamış oluyoruz. Okurlarımızın Hayri Bey'in yazılarını birer belge olarak saklamasını öneririm.

Tahsin Bey yazılarıyla önemli bir boşluğu dolduruyor. Satranç kamuoyunda kurallar bağlamında tartışılan pek çok konular vardır. Bazı konular da zaman zaman yarışmalar sırasında aniden ortaya çıkar ve doğru yanıtı merak edilir. Tahsin Aktar bu konularda sıra ile aydınlatıcı bilgi ve yorumlarına yer vererek bir anlamda standart kural uygulamalarının da yolunu açmış oluyor.

Mavikalenin haberlerinin büyük çoğunluğunu Haber koordinatörümüz Fatma Öztürk yazıyor. Onun sayesinde dergiyi doyurucu haberlerle doldurabiliriyoruz. Fatma Öztürk'ün katkısı kuşkusuz bununla sınırlı değil. Gelen yazıları hem kontrol ediyor, düzeltiyor hem de yazınsal ve görsel biçimlerini sayfa düzeni yapılabilir hale getiriyor. Dahası da var. Uğraşan bilir bir satranç dokümanının en önemli öğelerinden biri de sembol fontlardır. Bu fontların mavikalede kullanılan fontlara uyarlanması, bozuk notasyonların düzeltilmesi Öztürk sayesinde sorun olmuyor. Ayrıca kimi yazılar için orjinal görsel malzemelere ulaşmamız da onun sayesinde oluyor. Bu arada hızı ise baş döndürücü. İyi ki varsın Fatma Öztürk.

Bu sayıyı da zevkle okumanız dileğiyle mutlu günler dilerim.

Dr. M. Sabri KOÇAK
Yayın Kurulu Başkanı

Yayının Adı:
Mavikale

Yıl: 3

Sayı: 12

HAZİRAN 2012

ISSN 1309-1166

Sahibi
Türkiye Satranç Federasyonu Adına
Ali Nihat Yazıcı

Yayın Koordinatörü:
Murat Kul

Yayın Kurulu Başkanı:
Dr. M. Sabri Koçak

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
FA Fatma Yılmaz

Haber Koordinatörü:
Fatma Öztürk

Yayın Kurulu:
Dr. M. Sabri Koçak,
FA Fatma Yılmaz,
WIM Nilüfer Çorlulu,
Prof. Dr. Ergin Çiftçi,
Yaşar Y. Güngör,
IA Fahri Karabay

Yönetim Yeri:
Türkiye Satranç Federasyonu
Şehit Yaşar Akansel Sokak
Özgürler İş Merkezi, No: 3 Kat: 6
Ulus-Ankara

Telefon:
0 312 309 75 94

Faks:
0 312 310 96 20

e-mail:
yayinkurulu@tsf.org.tr
satrancdergisi@gmail.com

Grafik Tasarım:
AJANSROA

Telefon:
0 212 284 0 535

Baskı:
Kristal Reklam ve Matbaacılık

Telefon:
0 212 690 89 89

Dergimiz Basın Ahlak İlkelerine uyar.
Üç ayda bir periyodik olarak yayımlanır.
Yayın Kurulu dergide yer alan yazıları düzeltmeye, kısaltmaya ve gerekti̇ğinde değiştirmeye yetkilidir.

Baskı Türü:
Yaygın Süreli

4 ANAND UNVANINI KORUDU

40 ANATOLY KARPOV

44 CHESSBASE

10 AVRUPA KADINLAR ŞAMPİYONASI

14 SATRANÇ OLİMPİYATLARI

20 ÜLKEMİZDEN HABERLER

48 HOU YIFAN

24 SÖYLEŞİ - MUSTAFA YILMAZ

51 ANALİZLİ OYUNLAR

56 SÖYLEŞİ - HÜSEYİN SALTIK

30 GAMBİTÇİ

34 UFUK TURU

36 SATRANÇ VE STİLLER

61 SATRANÇ VE SANAT

FM Alper Efe ATAMAN alperefe@gmail.com

Anand unvanını korudu

TSF websitesindeki köşe yazılarımda parti analizlerine yer vermek üzere, yakından takip ettiğim Topalov – Kramnik unvan maçının üzerinden tam 6 yıl geçti. Hiç şüphesiz, bu süre içinde satranç dünyasında birçok şey değişmişti. Şampiyonluk unvanının Kramnik'ten Anand'a geçmesi, Carlsen – Aronian gibi genç isimlerin önlenemez yükselişi ve reyting listelerinde gözlenen büyük farklılıklar akla ilk olarak gelen önemli değişimler. Ancak adına konmuş ciddi derecedeki maddi ödülü bir kenara koyacak olursak dahi, *13 Altın Adam*'dan bu yana dünya şampiyonluğu unvanının satranç severler için önemi yadsınamaz...

İşte tam da bu sebeplerle, satranç dünyası 10 – 31 Mayıs 2012 tarihleri arasındaki üç hafta boyunca gözünü Moskova'ya çevirdi. Dünya Şampiyonu GM Viswanathan Anand'ın rakibi, zorlu adaylık sürecinden başarıyla ayrılmış olan GM Boris Gelfand'dı. GM Gelfand'ın çok istikrarlı ve disiplinli bir oyuncu olduğu konusunda herkes hemfikir olmakla birlikte, kendisinin kariyerindeki bu en önemli maça 44 yaşında çıkıyor olması oldukça dikkat çekiciydi. Lakin GM Anand da kendisinden yalnızca 1 yaş küçüktü. Bilgi teknolojilerinin satrançla bütünleşmesiyle en üst düzeydeki oyuncuların yaşlarının giderek gençleştiği bu dönemde, iki 'deneyimli' ismin bu prestijli unvan için mücadele etmeleri, satrancın unuttuğumuz bu en güzel yanını bizlere adeta hatırlatıyordu: 7'den 77'ye oynanabilirlik!

Moskova'nın ünlü *Tretyakov Sanat Galerisi*'nin maça ev sahipliği yapıyor olması ise gerçekten de harika bir 'yenilik'ti. Uzun zamandan bu yana satranç turnuvalarına, ancak coğrafya bilgisi kuvvetli kişilerin bildiği şehirlerin ev sahipliği yapması,

Anand-Gelfand, Fotoğraf: Anastasiya Karlovich

kuvvetli sponsorların satranca bakışlarını olumsuz yönde etkilemekteydi. Ancak ben burada unvan maçının satranç geleneği en önde olan Moskova'da düzenlenmesinden bahsetmiyorum. Benim sözlerim *Tretyakov Sanat Galerisi* ile ilgili. Ünlü *Tretyakov Sanat Galerisi*'ndeki bu satranç şöleni, birçoklarımızın gözden kaçırdığı harika bir birlikteliği müjdeliyordu: **Satranç ve sanat işbirliği!** Öyle ya, Unvan Maçı'nın ardından, Fransız – Rus işbirliği ile Alekhine'in anısına düzenlenmesi planlanan kapalı turnuvanın mekânları olarak yarısı için Paris'teki *Louvre Müzesi*, yarısı için de Rusya'daki bir diğer müze düşünülüyor. Belki de artık satrancın sahneye çıkması için vakit gelmiştir, ne dersiniz?

Maçın teknik ayrıntılarına geçmeden önce muhteşem canlı yayından söz etmek istiyorum. Sporcularımızdan GM Barış Esen'in de katıldığı 2011 Dünya Kupası'ndan bu yana, Rusya Satranç Federasyonu, satrançta canlı yayının nasıl gerçekleştirilmesi gerektiğini tüm dünyaya göstermekte. Unvan maçında ise 'canlı yayın çıtası' gerçekten de daha da yukarılara taşındı. Rusça ve İngilizce olarak büyükusta yorumları eşliğinde gerçekleştirilen yüksek çözünürlüklü yayınlar ve simultane olarak verilen *Houdini* analizleri bilgisayar ekranlarını satranç severlerin buluşma noktası yaptı. Yorumcuların isimlerine baktığımızda bu sözlerimde hiçbir abartıya yer vermediğime katılacaksınız: GM'ler Short, Timman, Lautier, Svidler, Leko, Kramnik, Grischuk, Morozevich, Kasparov, Smirin, Jakovenko, vs. *Playchess.com* ve *Internet Chess Club*'taki canlı yayınlar da gerçekten de çok güzeldi. Bu konudaki rekabetin en çok biz satranç severlere yaradığını düşünmekteyim.

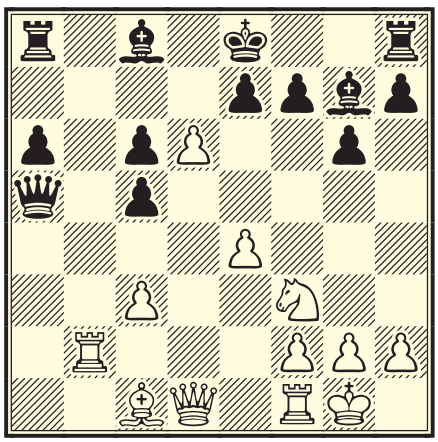
Söz partilerde...

11 Mayıs günü oyuncular sahnedeki yerlerini aldıklarında, izleyicilere ayrılmış olan bölüm oldukça kalabalıktı. Satrançseverlerin yüzlerindeki heyecan, ilk partide gözlenen mücadeleli oyunla giderek arttı. Şimdi sözü kritik anlarda yapılmış olan hamlelere bırakıyorum...

1. Parti: Anand – Gelfand, *(D85 – Grünfeld)*

Grünfeld Savunması, Gelfand'ın görüşüyle unvan maçındaki verilebilecek en uygun açılış tercihlerinden birisi. Bunun nedeni, hem var olan onlarca seçeneğin tümüne birden hazır olmanın

zorluğu, hem de sistemin dinamik yapısı. İlk parti, tam da bu söylenenleri göstermişti:

Anand'ın 14 d6 *hamlesi sonrasındaki kritik konum…*

Bu noktada beyazlar rakibinin a2 piyonunu almak adına gelişimini aksatıp, henüz rok atmamış olmasından faydalanmaya çalışıyor. İlk bakışta konum oldukça kritik, ancak Gelfand'ın soğukkanlı yanıtı Siyahların ciddi bir sıkıntıya düşmesini engelliyor:

14...♖a7!

Siyahların planı 7. yatayın kontrolünü elde tutmak olduğu kadar, ...♖a7–d7 manevrasıyla rakip vezirin etkisini kesmektir.

15.♗g5

Beyazlar vezirini etkinleştirmek adına rakibini ...e×d6 alışına zorluyor. Bir diğer seçenek de 15♗f4'tü.

15...e×d6 16 ♕×d6 ♖d7 17 ♕×c6 ♕c7

Görevinin tamamlayan siyah vezir artık savunmaya çekiliyor.

18 ♕×c7 ♖×c7 19 ♗f4 ♖b7! 20 ♖c2 0–0 21 ♗d6 ♖e8 22 ♘d2 f5!

Grünfeld ruhuyla paralel, aktif oyun!

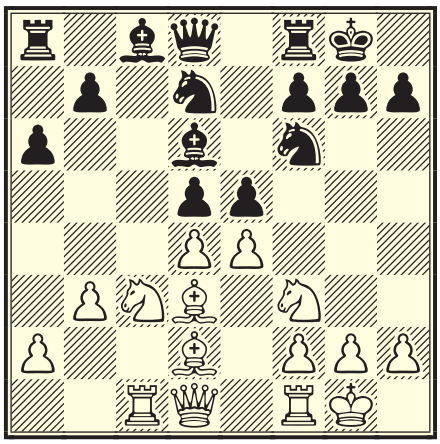
23 f3 f×e4

Bazı yorumcular bu noktada 23...♗d7 hamlesinin ilginç olabileceğinden söz etmişti.

24 ♘×e4 ♗f5 • - •

2. Parti: Gelfand – Anand, *(D45 – Slav)*

Gelfand'ın Grünfeld tercihinin aksine, Anand siyahlarla oynadığı ilk partide temkinli ...a6'lı Slav Savunması'nı seçti. Bir satrançsever gözüyle daha monoton geçen mücadelede hızla gerçekleşen sadeleştirmeler sonucu belirledi.

Gelfand'ın 12 e4 *sürüşü mücadeleyi hızla sadeleştirmelere götürdü.*

12...d×e4 13 ♘×e4 ♘×e4 14 ♗×e4 ♘f6 15 d×e5 ♘×e4 16 e×d6 ♕×d6

Az önce dört merkez karede dört piyon görmemize karşın, şimdi merkez tamamen açık ve sakin bir izlenim veriyor.

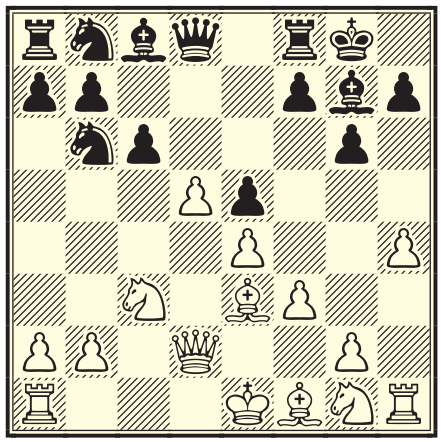
17 ♗e3 ♗f5 18 ♕×d6 ♘×d6 19 ♘d4 ♖fe8 20 ♘×f5 ♘×f5 21 ♗c5 h5!

Var olan simetrik piyon yapısına karşın, siyah atın f5-karesindeki etkin konumu bu sürüşle sağlamlaştırılıyor. En sakin bir konumda bile dikkati elden bırakmamak gerektiğini gösteren türden bir hamle.

22 ♖fd1 ♖ac8 23 ♔f1 f6 24 ♗b4 ♔h7 25 ♖c5 ½ – ½

3. Parti: Anand – Gelfand, *(D70 – Grünfeld)*

Unvan maçının bu en keskin karşılaşmalarının birisinde, her iki oyuncu da harika bir oyun ortaya koydu. İkinci partideki sıkıcı oyunun ardından, satrançseverlerin beklediği mücadeleli oyun, işte tam da buydu!

Anand'ın 10 h4 *sürüşü bizlere merkez – kanat hücumu mücadelesini göstermekteydi.*

Gelfand'ın ilk partideki Grünfeld hazırlıklarını gördükten sonra, Anand mücadeleyi 3 f3 hamlesiyle daha az rastlanankonumlara taşımıştı. Şimdi Siyahlar merkezi parçalayıp konumu aktif taşları için açmayı hedeflerken, beyazlar da rakibin yerini nispeten erken belli etmiş şahı karşısında h-piyonunun öncülüğünde bir saldırı planlamıştır.

10...c×d5 11 e×d5 ♘8d7

Siyahlar b8 atını vakit kaybetmeden şah kanadının savunmasını gönderiyor.

12 h5 ♘f6 13 h×g6 f×g6 14 0–0–0 ♗d7 15 ♔b1 ♖c8 16 ♔a1

Mücadeleyi takip ederken anlamakta zorlandığım bu hamle yerine, GM Naiditsch *ChessCafe.com*'daki köşesinde 16 d6 ve ♘h3 seçeneklerinden söz etmiş. 16 d6 ♗e6 17 ♗g5 ♕d7 (...♕f7–♘fd5 fikirleriyle) siyahlar için olumlu addedilirken, 16 ♘h3 e4 17 ♘ f4devamyolunda f4-karesindeki atın etkinliği sebebiyle Beyazların biraz üstün olabileceğinden söz edilmiş.

16...e4!

Hızla oynanmış olması sebebiyle Gelfand'ın hazırlıklarını gözler önüne seren güzel bir hamle. Grünfeld'in taktik tarafı ortaya kesinlikle çıkmıştır.

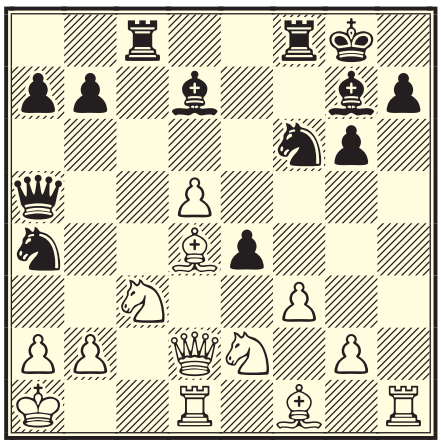
17 ♗d4!

Doğru yanıt! 17 f×e4 ♖×c3! (tematik feda) 18

Boris Gelfand, Fotoğraf: Anastasiya Karlovich

♕×c3 ♘×e4 19 ♕e1 ♘a4 varyantında siyah taşlar hücuma hızla katılır ve üstünlüğü sağlardı (Naiditsch). Siyahların kazanan bir üstünlük elde ettiği diğer bir varyant şuydu: 17 ♘×e4? ♘×e4 18 f×e4 ♖×f1! 19 ♖×f1 ♘c4 (Naiditsch).

17...♘a4 18 ♘ge2 ♕a5 *(D)*

Gelfand'ın vakit kaybetmeden tüm taşlarını rakip şah karşısındaki hücuma katması, Anand'ı sadeleştirmelere yöneltmişti.

19 ♘×e4 ♕×d2 20 ♘×f6+ ♖×f6! 21 ♖×d2 ♖f5 22 ♗×g7 ♔×g7 23 d6 ♖fc5?!

Yorumcular 23...♘b6 24 ♘c3 ♖d5 ile beraberliğe daha kolay ulaşılabileceğinden söz etmiştir. Gelfand'ın seçimi konumunu kritik hale sokmaktaydı.

24 ♖d1 a5 25 ♖h4 ♖c2 26 b3 ♘b2 27 ♖b1 ♘d3 28 ♘d4 ♖d2 29 ♗×d3 ♖×d3 30 ♖e1 ♖d2 31 ♔b1 ♗f5+ 32 ♘×f5+ g×f5 33 ♖e7+ ♔g6 34 ♖c7?!

Zaman kontrolü öncesindeki 6 hamlesi için 5 dakikası kalan Anand beraberliği tercih ediyor. Kazanma şansları sunan daha iyi seçenek için bir kere daha GM Naiditsch'e kulak verelim:

34 d7 ♖cc2 35 ♖c4! ♖×a2 (35...♖×c4 36 b×c4 h5 37 ♔c1 ♖d4 38 ♔c2 ♔f6 39 ♖h7 ♔e6

40 ♔b3! ♖×d7 41 ♖×d7 ♔×d7 42 ♔a4 b6 43 ♔b5 ve takiben c5 ile kazanç bir piyon finaliyle) 36 ♖c8 ♖db2+ 37 ♔c1 ♖f2 38 ♖e6+ ♔h5 39 g4+! f×g4 40 ♖c5+ ♔h4 41 d8♕+ varyantında piyon şah çekerek terfi ederek oyunu beyazlara kazanırdı (Naiditsch).

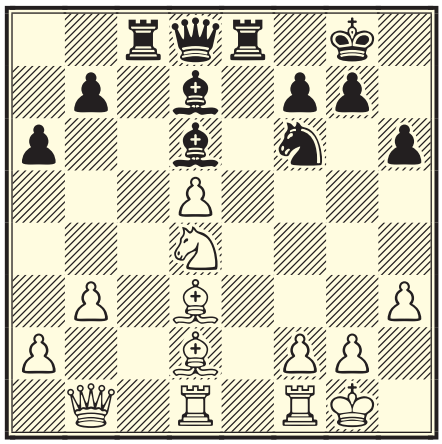
34...♖e8 35 ♖h1 ♖ee2 36 d7 ♖b2+ 37 ♔c1 ♖×a2 ½ – ½

4. Parti: Gelfand – Anand, *(D45 – Slav)*

*4. parti, 2. oyunun adeta kardeş mücadelesiydi: beyazlar rakibinin sağlam ...*a6'lı Slav Savunması'nın sıkıntıya sokmak konusunda başarılı olamadı. Sonucu belirleyen bir keredaha merkezin açılması sonrasındaki sadeleştirmelerdi.

Siyahların 18...h6 *sürüşü sonrasında ulaşılmış yukarıdaki konumda beyazların piyon üstünlüğü ancak semboliktir.*

19 ♘f5 ♗×f5 20 ♗×f5 ♖c5 21 ♖fe1 ♖×d5

Siyahlar d5-piyonunu geri alma konusunda soğukkanlı davrandı, ama amacına ulaştı.

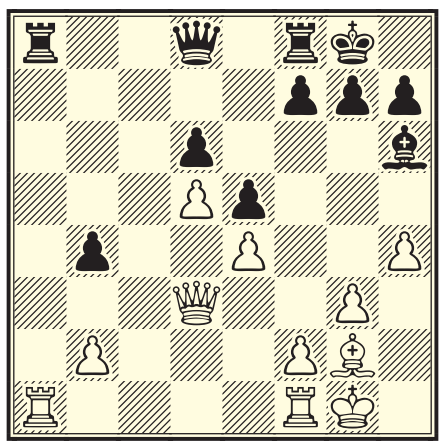
22 ♗c3 ♖×e1+ 23 ♖×e1 ♗c5 24 ♕c2

24 ♗×f6 g×f6 varyantıyla siyahların şah kanadındaki piyon yapısını bozmak mümkün değil miydi? Anlaşılan o ki, ulaşılması muhtemel ters renkli fil mücadelesinde siyah şahı sıkıntıya sokmanın güç olduğu düşünülmüştü.

24...♗d4 25 ♗×d4 ♖×d4 26 ♕c8 g6 27 ♗g4 h5 28 ♕×d8+ ♖×d8 29 ♗f3 b6 30 ♖c1 ♖d6 31 ♔f1 a5 32 ♔e2 ♘d5 33 g3 ♘e7 34 ♗e4 ♔g7 ½ – ½

5. Parti: Anand – Gelfand, *(B33 – Sveshnikov)*

5. partide Gelfand'ın, unvan maçından önce daha sık oynadığı Sicilya – Najdorf yerine, Sicilya – Sveshnikov'u tercih etmesi, kanımca tüm maçın dönüm noktası oldu. Bu partinin ardından Anand bir kere daha Açık Sicilya'yı tercih etmedi ve onun yerine Rossolimo yapısıyla rakibini sınamak istedi.

Zaman zaman karşılaştığımız sürprizler, hayatımızda olduğu gibi satrançtaki kararlarımızda da bizlere yön verebiliyor.

Sveshnikov Sicilyası'na has bu tipik konumda Anand pozisyonu 22 ♗h3 *hamlesiyle zorlamayı düşündü. Belki de* 22 ♕c4 *ile vezir kanadındaki zayıf karelerden faydalanmak pratikte daha iyi bir tercih olabilirdi.*

22 ♗h3 ♕b6 23 ♗d7 b3!

Zayıf olması muhtemel b piyonundan kurtulma düşüncesiyle...

24 ♗c6 ♖a2! 25 ♖×a2 b×a2

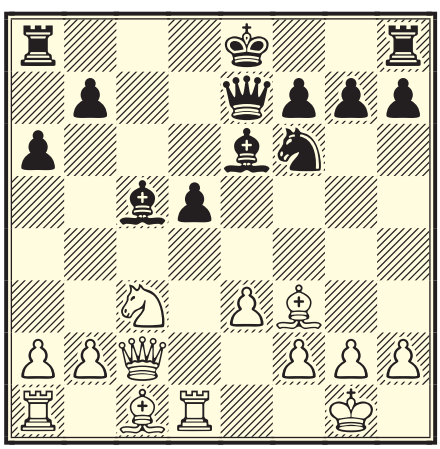
Tehlikeli a geçeriyle ilgilenmek durumunda olan beyazlar, rakibine kuvvetlerini b dikeyi üzerinden aktifleştirme fırsatını vermek zorunda.

26 ♕a3 ♖b8 27 ♕×a2

Çoğu varyantından ulaşılan ters renkli fil finalleri Sveshnikov Sicilyası'nın, içerdiği tüm karmaşıklıklara karşın, adeta bir 'ölü beraberlik' olduğunu düşündürüyor. ½ – ½

6. Parti: Gelfand – Anand, *(D45 – Slav)*

6. partiye damgasını vuran partiden çok, Tretyakov Galerisi'ni ziyarete gelen Kasparov'un demeçleri oldu. Anand'ın Slav Savunmasında inisiyatifi ele geçirmek adına bir piyon fedası yapması, izleyicilerde bir süreliğine heyecana neden oldu. Ancak Gelfand'ın piyonu geri vererek gelişimini tamamlamayı tercih etmesi, bir kere daha beraberlik sonucunu getirdi.

İzole d5 piyonuyla ilgilenmek yerine, siyahlar rakibinin vezir kanadındaki gelişimsizliği üzerine oynamak adına 14...0–0 *hamlesini tercih etti.*

14...0–0!? 15 ♘×d5

'Resti görerek', ancak birazdan geri adım atılmak zorunda kalınacak.

15...♗×d5 16 ♗×d5 ♘×d5 17 ♖×d5 ♖ac8 18 ♗d2

c1 filinin gelişimsizliğine daha fazla tahammül edemeyen Gelfand, piyon fazlasını geri vererek konumunu rahatlatmayı tercih ediyor.

18...♗×e3 19 ♗c3 ♗b6 20 ♕f5 ♕e6!

Olası vezir kırışması sonrasında f2 piyonunun zayıf kalacak olması sayesinde, Anand vezirinin konumunu geliştirip, şah kanadını güvenlik altına alıyor.

21 ♕f3 f6 22 h4 ♕c6 23 h5 ♖fd8 24 ♖×d8+ ♖×d8 25 ♕×c6 b×c6 26 ♖e1 ♔f7 27 g4 ♗d4 28 ♖c1 ♗×c3 29 ♖×c3 ♖d4

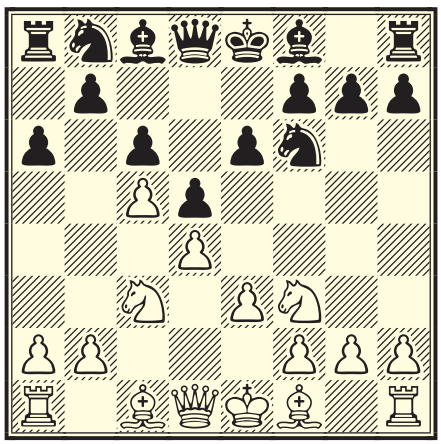
Tüm bu kırışmaların ardından ulaşılan kale finalinde tarafların dengeyi bozması oldukça güçtür. Sonuçta, *tüm kale finalleri berabere* değil midir?

½ – ½

Böylelikle taraflar maçın ilk yarısında birbirlerine üstünlük sağlayamamıştı. Görünen o ki, Gelfand maç hazırlığı anlamında Hint rakibinin aşağısında değildi. Ancak maçın ikinci yarısı, iki 'sonuçlu oyun' ile başlayınca, heyecan bir nebze arttı.

7. Parti: Gelfand – Anand, *(D45 – Slav)*

Benzerlikler ve esinlenme oyunlarımızda verdiğimiz kararlar üzerinde büyük etkisi olan unsurlar. Rakibinin ...a6'lı Slav Savunması karşısında sorunlar yaratma konusunda bir türlü başarılı olamayan Gelfand, bu partinin 6. hamlesinde farklı bir yaklaşım ortaya koymaya karar verdi. İnceleyeceğimiz oyunla yapısal anlamda benzerlikler taşıyarak, esinlenilen önceki parti ise *Eingorn – Balashov, Riga 1985, 1-0* mücadelesiydi (Atalık).

6 c5! *hamlesi etkisinden çok, mücadeleyi önceki oyunlardan farklı noktalara taşıması itibariyle önemliydi. Gelfand'ın bu kararı karşısında bir türlü istediği oyunu ortaya koyamayan Anand, rakibine fazla sorun çıkartamadan mağlup oldu.*

6 c5! ♘bd7 7 ♕c2

...e5, ya da ...b6 sürüşleriyle beyaz piyon zincirini yıkmak bu tür konumlarda uygulanan başlıca stratejiler. Anand'ın tercihi olan 7...b6 hamlesi c8-filinin sıkıntılarını istenen ölçüde ortadan kaldıramaması adına sorgulanabilir.

7...b6 8 c×b6 ♘×b6 9 ♗d2 c5 10 ♖c1 c×d4 11 e×d4

Bu noktadan itibaren c8 filinin gelişimsizliğine dikkat edelim. Gelfand herhangi bir 'radikal' yaklaşımda bulunmadan, basitçe oynayarak iyi bir konum elde edecektir.

11...♗d6 12 ♗g5 0–0 13 ♗d3 h6 14 ♗h4 ♗b7 15 0–0 ♕b8 16 ♗g3!

Siyah renkli fillerin değişimi sonrasında, vezir kanadındaki c5 gibi önemli kareler daha da hassaslaşacaktır.

16...♖c8 17 ♕e2 ♗×g3 18 h×g3 ♕d6 19 ♖c2 ♘bd7 20 ♖fc1 ♖ab8 21 ♘a4! ♘e4 22 ♖×c8+ ♗×c8 23 ♕c2 g5?!

Anand, kötü konumlarda yapılan çoğu hamlenin de kötü olacağından söz etmiştir. Ancak şah

kanadında alan kazanmayı hedefleyen bu hamle, rakibinin basit yanıtı sonrasında beyazlara açık üstün bir konum verecektir. Daha iyisi 23...♘df6 olabilirdi.

24 ♕c7! ♕×c7 25 ♖×c7 f6 26 ♗×e4 d×e4 27 ♘d2 f5 28 ♘c4

Bozuk piyon yapısı karşısında tempolu gelen at manevraları beyazlara artık kazanç konum vermektedir.

28...♘f6 29 ♘c5 ♘d5 30 ♖a7

Kale yedinci yatayda varlığını sürdürünce c8 filinin ipini atlarla birlikte çekecek.

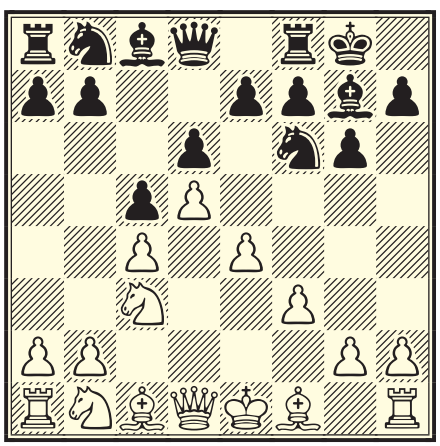
30...♘b4 31 ♘e5 ♘c2 32 ♘c6 ♖×b2 33 ♖c7+– 33...♖b1+ 34 ♔h2 e3 35 ♖×c8+ ♔h7 36 ♖c7+ ♔h8 37 ♘e5 e2 38 ♘×e6

Olası 38...♖h1+ 39 ♔×h1 e1♕+ 40 ♔h2 sonrasında mat engellenemediğinden...

1–0

8. Parti: Anand – Gelfand, *(E60 – Benoni)*

Anand'ın maçın sonucunu yeniden den-geye getirmesi için 17 hamle yeterli oldu. Kim bilir, belki de Gelfand'ın riskli açılış seçimini sorgulayıp, daha temkinli bir varyantla rakibi maçın sona ermesine 4 parti kalmışken, skor baskısına sokması daha mantıklıydı. Ancak

Beyazların merkezini güçlendirmek ve atına daha uygun bir kare bulmak adına 7 ♘ec3 hamlesine başvurması ilginçti. Yine de Dvoretsky'nin 'İşlevsiz Atlar' düşüncesi akla gelmiyor değil!

27...♘h5 8 ♗g5 ♗f6

Beyaz piyonlar beyaz renkli karelere yerleşmişken siyah renkli filleri değişmek, siyah kareleri daha hassas bırakabilir (Ramirez).

9 ♗×f6 e×f6 10 ♕d2 f5 11 e×f5 ♗×f5

Görünüşteki dinamizmine karşın, Siyahların vezir kanadındaki taşları oyuna hiçbir katkı sunamıyor. Buna karşın beyazların şah kanadı hücumu oldukça ciddi ve hedefe yönelik görünmektedir.

12 g4 ♖e8+ 13 ♔d1 ♗×b1 14 ♖×b1 ♕f6?

Unvan maçlarında hesap hatalarına nadiren rastlanır. Basın toplantısında Gelfand, rakibinin son hamlesini gözden kaçırdığını itiraf etmişti. Forse devamyolu sonrasında siyah vezir tahtanın köşesinde sıkışacaktır.

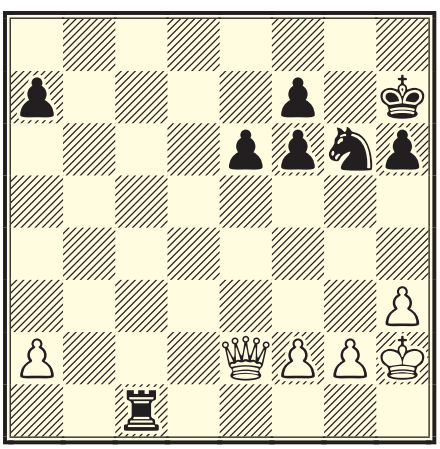
15 g×h5 ♕×f3+ 16 ♔c2 ♕×h1 17 ♕f2!

a8- ve b8-karelerindeki taşlar da, h1-karesindeki vezir gibi unutulmuştu!

1–0

9. Parti: Gelfand – Anand, *(E54 – Nimzo-Hint)*

Siyahlarla oynadığı son partinin olumsuz sonucunun etkisiyle, Anand Nimzo-Hint Savunması'nı uygulamaya koydu. Mücadelenin bir noktasında materyal üstünlüğü ele geçiren Gelfand, buna rağmen rakibinin *aşılmaz hisarı* karşısında sonuca gidemedi.

Mikhail Gurevich'in belki de en başarılı öğrencisi olan Anand, 'şematik düşünce'nin ne demek olduğunu bu oyunsonunda göstermişti.

28...♖c7!

Kalenin a7 piyonuna göz kulak olması gerektiğini anlamak çok da zor olmamalı.

29 ♕b2 ♔g7 30 a4 ♘e7!

Şematik düşünce işte budur! d5 karesine yerleştirilecek olan siyah atın kendisi, sahip olduğu ileri karakolla rahatsız edilemediği gibi, kaleye de 7. yatay üzerinde sahip çıkacaktır.

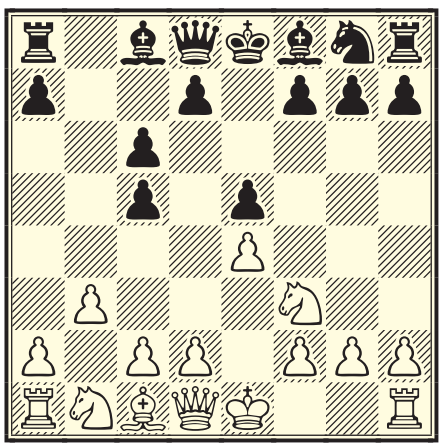
31 a5 ♘d5! 32 a6 ♔h7 33 ♕d4 f5 34 f4 ♖d7 35 ♔g3 ♔g6 36 ♕h8 ♘f6 37 ♕b8 h5!

Rakibin olası fikirlerinden olan g4 sürüşünün etkisini kırmak önemlidir.

38 ♔h4 ♔h6 39 ♕b2 ♔g6 40 ♕c3 ♘e4 41 ♕c8 ♘f6 42 ♕b8 ♖e7 43 g4 h×g4 44 h×g4 f×g445 ♕e5 ♘g8 46 ♕g5+ ♔h7 47 ♕×g4 f6 48 ♕g2 ♔h8 49 ♕e4 ♔g7 ½ – ½

10. Parti: Anand – Gelfand, *(B30 – Sicilya)*

Maçın sonuna yaklaşıldığında, Anand rakibinin başarılı hazırlıkları karşısında yorulmuş görünmekteydi. Mücadeleyi Rossolimo yapısındaki bir Sicilya'ya taşıyan Dünya Şampiyonu, yorumcu Svidler'e göre yalnızca 'teorinden arınmış bir oyun' istemekteydi.

Manşetleri belirleyen hamle 5...e5!? Gelfand bir kere daha hazırlıklı olduğunu hızla yaptığı hamleyle gösterdi...

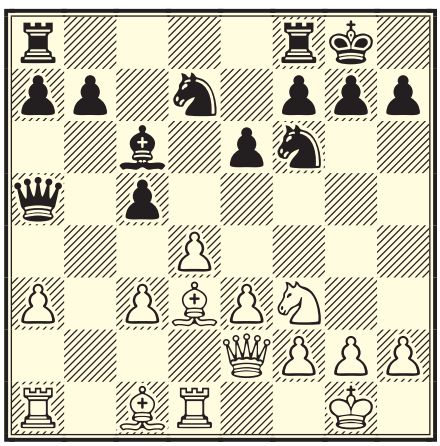
6 ♘×e5 ♕e7 7 ♗b2 d6 8 ♘c4 d5!?

Bu yenilik yerine daha önceleri 8...♕×e4+ hamlesi tercih ediliyordu. Gelfand'ın seçimi d piyonunu tempolarla ilerleterek konumu kapalı tutmaya yöneliktir.

9 ♘e3 d4 10 ♘c4 ♕×e4+ 11 ♕e2 ♕×e2+ 12 ♔×e2 ♗e6 13 d3 ♘f6 14 ♘bd2 0–0–0 15 ♖he1 ♗e7 16 ♔f1 ♖he8 17 ♗a3 ♘d5 18 ♘e4 ♘b4 19 ♖e2 ♗×c4 20 b×c4 f5 21 ♗×b4 c×b4 22 ♘d2 ♗d6 23 ♖×e8 ♖×e8 24 ♘b3 c5 25 a3 ½ – ½

11. Parti: Gelfand – Anand, *(E54 – Nimzo-Hint)*

Anand 9. partide olduğu gibi, bir kere daha Nimzo – Hint'i tercih etti. Ancak Gelfand'ın birçok durumda kendisine daha fazla oyun seçeneği veren hamleleri atlayıp, sadeleştirmelere başvurması birçok büyükusta tarafından eleştirilmiştir. Belki de sona yaklaşıldığında İsrailli aday da yorulmaya başlamıştı.

Bu konumda Gelfand 14 c4 *hamlesini tercih etti. Peki, niçin* 14 ♗d2, *ya da* 14 ♗b2 *değil?*

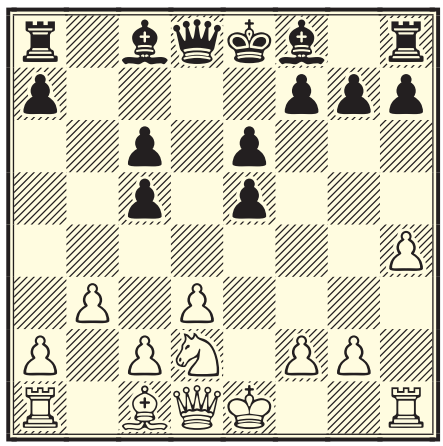
14 c4 c×d4 15 e×d4 ♕h5 16 ♗f4 ♖ac8 17 ♘e5

Vezirleri kırışıp oyunu eşit bir oyunsonuna taşıma düşüncesiyle. Görünen o ki, ilk turlarda keskin Grünfeld kurgularını oynayarak arzusunu ortaya koyan Gelfand da maçı eşitlik bozma karşılaşmalarını taşımaya razıydı.

17...♕×e2 18 ♗×e2 ♘×e5 19 ♗×e5 ♖fd8 20 a4 ♘e4 21 ♖d3 f6 22 ♗f4 ♗e8 23 ♖b3 ♖×d4 24 ♗e3 ♖d7 ½ – ½

12. Parti: Anand – Gelfand, *(B30 – Sicilya)*

Klasik zaman temposunda oynanan bu karşılaşmada Gelfand siyah taşlarla uyguladığı dinamik oyunla bir kere daha aktif bir konum elde etti. Fakat Anand soğukkanlı bir oyun ortaya koyup sadeleştirmelerle bir piyon önde bir oyunsonuna girmişti ki, tam da bu anda taraflar beraberlik üzerine anlaştılar...

Bu statik-dinamik unsurlar mücadelesinde, bingeç piyonların vereceği sıkıntılarla uğraşmak yerine, Gelfand 10...c4 *hamlesine başvurdu.*

10...c4 11 ♘×c4 ♗a6 12 ♕f3

Elbette ki 12 ♘×e5 alışı 12...♕a5+ yanıtı nedeniyle mümkün değil.

12...♕d5!?

Bozuk piyon yapısını hareketli bir piyon merkezine çevirmek adına Gelfand piyon fedasına başvuruyor. Siyahların ulaşılan konumda sahip olduğu fil çifti de göz ardı edilmemeli.

13 ♕×d5 c×d5 14 ♘×e5 f6 15 ♘f3 e5 16 0–0 ♔f7 17 c4!

Rakibi merkezdeki kurgusunu organize etmeden, Anand d5 piyonuna baskı kuruyor.

17...♗e7 18 ♗e3 ♗b7 19 c×d5 ♗×d5 20 ♖fc1 a5 21 ♗c5 ♖hd8 22 ♗×e7

Kramnik'e göre şüpheli bir beraberlik kararı.

½ – ½

Maçın 6-6 skoruyla sona ermesiyle, şampiyonu belirleyecek oyunlar için eşitlik bozma karşılaşmalarına geçildi. Unvanın sahibinin hızlı satranç partileriyle belirlenmesi, sistemin bir kere daha sorgulanmasına neden oldu. 2. partiyi kazanan Anand, rakibine kalan partilerde de yenilmeyince prestijli unvanın bir kere daha sahibi oldu.

Unvan Maçının Artıları

* Tretyakov Sanat Galerisi'nde satranç ve sanat işbirliği

* $2.5 milyonluk para ödülü

* Büyükusta yorumları eşliğinde muhteşem canlı yayın

* Gelfand'ın açılış hazırlıkları

Unvan Maçının Eksileri

* Anand'ın düşüşü

* Oyuncuların kısa beraberliklere sıkça başvurması

* Şampiyonun hızlı satranç partileriyle belirlenmesi

Temenniler

* Sofya Kuralı'nın unvan maçlarında uygulamaya konması

* Satranç – sanat işbirliğinin yaygınlaşarak bir geleneğe dönüşmesi

* İlerideki unvan maçının reyting listesindeki 1.-2. sporcular (Carlsen–Aronian?) arasında oynanması

Fatma ÖZTÜRK TSF Spor Uzmanı
mavikale@tsf.org.tr

Avrupa'nın en iyi kadın satranççıları konuğumuzdu

Avrupa Şampiyonu Valentina Gunina

2012 Avrupa Kadınlar Bireysel Şampiyonası, Avrupa Kadınlar Hızlı Satranç ve Yıldırım Şampiyonaları Gaziantep'te gerçekleştirildi.

Avrupa Bireysel Kadınlar Şampiyonası 02-13 Mart 2012 tarihlerinde Gaziantep Anatolian Otel'de gerçekleştirildi. Final turuna 7,5 puan ile ikinci sırada giren Rus IM (Uluslararası Usta)Valentina Gunina, şampiyonaya birinci sırada başlayan ve favori oyunculardan biri olan GM (Büyükusta) Muzychuk'u son turda yenerek 8,5 puan ile 2012 Avrupa Kadınlar Şampiyonu oldu. Rus GM Tatiana Kosintseva ikinciliği, GM Anna Muzychuk ise üçüncülüğü elde etti.

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'nin desteğiyle gerçekleştirilen, 25 ülkeden toplam 103 sporcunun mücadele ettiği ve Avrupa'nın en kuvvetli kadın satranççılarının misafir edildiği şampiyonada toplam 106 bin Euro nakdi ödül dağıtıldı.

Gaziantep Belediye Başkanı Dr. Asım Güzelbey, Gaziantep Vali Yardımcısı Nihat Kaynar ve Başkan Yazıcı eşliğinde açılış hamlesi yapıyor

Şampiyonanın dokuzuncu turunun ardından dört puana ulaşan A Ulusal Takım sporcumuz Hilal Öztürk, 20 maçlık WIM normunu (FIDE kurallarına göre Avrupa Şampiyonası'nda alınan norm 20 maç üzerinden değerlendirilmektedir) almaya hak kazandı.

Avrupa Bireysel Kadınlar Şampiyonası'nı en iyi bitiren ilk 14 sporcu Dünya Kupası'nda yer almaya hak kazandılar.

Avrupa Kadınlar Yıldırım Satranç Şampiyonası ise 18 Mart 2012 Pazar günü 41 sporcunun katılımıyla tamamlandı. 2012 Avrupa Kadınlar Bireysel Şampiyonu Rus IM Valentina Gunina, yıldırımda da birinci sırayı kimseye bırakmazken, ikinciliği Alman IM Elisabeth Paehtz, üçüncülüğü ise Gürcü Büyükusta Nana Dzagnidze elde etti.

2011 Avrupa Kadınlar Hızlı Satranç Şampiyonası 15-16 Mart 2012 tarihlerinde tamamlandı. 11 tur sonunda 9 puan elde eden Rus GM Tatiana Kosintseva şampiyon olurken, ikinciliği 8,5 puan ile GM Alexandra Kosteniuk, üçüncülüğü ise yine 8,5 puan ile Alman IM Elisabeth Paehtz elde etti.

Başkent Takımlar Kupası
Şampiyon Gazi Üniversitesi

Son tura kadar şampiyonluğu elinde bulunduran Karabük Üniversitesi yarım puanlık averaj farkıyla ikinci, Bilkent Üniversitesi üçüncü

27-29 Nisan 2012 tarihlerinde gerçekleştirilen Özel Başkent Takımlar Satranç Kupası'nın dördüncüsü Başkent Üniversitesi Spor Merkezinde gerçekleştirildi. Başkent Üniversitesi Spor Merkezi koordinatörlüğünde düzenlenen yarışmaya 10 üniversiteden 12 takım katıldı. Dört asil iki yedek sporcudan oluşan takımlarda toplamda 62 sporcu üç gün süreyle mücadele etti. Çekişmeli maçlara sahne olan şampiyonada Karabük Üniversitesi ODTÜ'yü 3-1 yenerek yakaladığı üstünlüğü son tura kadar korudu. Ancak son tura üçüncü sırada giren Gazi Üniversitesi karşısında aldığı 3-1'lik yenilgi sonucunda oluşan yarım puanlık averajla liderliğe veda etti.

29 Nisan 2012'de düzenlenen ödül töreninde, dereceye giren takımlar ve sporcular ödüllerini Başkent Üniversitesi Spor Merkezi Koordinatörü Prof. Dr. F. Hülya Aşçı, TSF Yayın ve Eğitim Kurulu Üyesi WIM Nilüfer Çınar Çorlulu ve Turnuva Direktörü Aylin İbişoğlu'nun elinden aldılar.

2011-2012 öğretim yılında dördüncüsü gerçekleştirilen şampiyonanın öyküsünü, şampiyonanın mimarı Aylin İbişoğlu'na sorduk:

Böyle bir turnuvayı yapma düşüncesi nasıl gelişti?

Aslında turnuva fikrinin temelinde yatan ve bizde turnuva fikrini oluşturan en büyük etken Kurucu Rektörümüz Prof. Dr. Mehmet Haberal'dır. Satrancın önemini bildiği için, bizlere destek olarak, imkanlar sunarak ve yer göstererek satranç adına çalışmamıza olanak sağladı. Üniversite olarak bütün sportif branşlara çok önem veriyoruz. Satranç adına da neler yapabiliriz diye düşündük. Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu'nun yaptığı Türkiye Satranç Şampiyonası'nda bilindiği üzere bireysel yarışılıyor ve en yüksek puanı alan iki sporcunun puan toplamıyla takım dereceleri belirleniyor. Biz de bundan farklı olarak tam bir takım turnuvası yapmaya karar verdik. Rektörümüz Prof. Dr. Kenan Araz, Rektör Yardımcımız Prof. Dr. M. Abdülkadir Varoğlu ve özellikle Spor Merkezi Koordinatörümüz Prof. Dr. F. Hülya Aşçı inanılmaz bir destek verdi. Üniversite Sporları Federasyonu ve Türkiye Satranç Federasyonu da çalışmalarımıza destek sundu. Bu tip organizasyonların gerçekleştirilmesinde destek görmek insanı cesaretlendiriyor. Böylelikle de bu yıl dördüncüsünü yaptığımız bir satranç turnuvamız oldu. Desteğimiz ve inancımız tam olunca da turnuva sayımızı bu yıl ikiye çıkardık. Türkiye'de yıldırım satranç turnuvası çok fazla gerçekleştirilmiyor. Bundan yola çıkarak da, geçtiğimiz dönem ilkini gerçekleştirdiğimiz Üniversiteler Arası Başkent Yıldırım Satranç Kupasını yaptık. Onu da geleneksel turnuvalarımız arasında devam ettirmeyi planlıyoruz. Ayrıca planlarımız arasında bu yıl haziran ayında, Üniversiteler arası akademik ve idari personellere yönelik bir satranç turnuvası da var.

Oyuncu, hakem, antrenör ve koordinatörüyle Başkent Kupası

Satranç ile Başkent Üniversitesi'nin isminin bütünleştiğini düşünüyorum. Satranç çok özel bir spor dalı ve bizi bu kadar destekleyen bir yönetim varken, daha birçok organizasyona imza atacağımıza inanıyorum.

Zeynep YETİŞGİN, TSF Spor Uzmanı zeynepyetisgin@tsf.org.tr

Çocuk ve Yıldızlar Ligleri

Çocuk liginde İzmir Karabağlar Gençlik ve Spor Kulübü, Yıldızlar liginde ise Antalya Yapı Kredi Spor Kulübü şampiyon oldu.

2012 Türkiye Çocuk ve Yıldızlar Satranç Ligleri 20-24 Nisan 2012 tarihlerinde Gaziantep Atatürk Kültür ve Spor Merkezi Spor Salonunda tamamlandı. Çocuk Satranç Liginde 67 takım, Yıldızlar Satranç Liginde ise 29 takım olmak üzere, 51 ilden toplam 512 sporcunun katılımı ile başlayan Çocuk Satranç Ligi Şehitkâmil Belediyesi'nin ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

Liglerin üçüncü gününde, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı coşkusu yaşandı ve spor salonunda sporcu, antrenör, veli ve hakemlerin katılımıyla bir tören yapıldı. Törenin sunuculuğunu İzmir Karabağlar Belediyesi Gençlik ve Spor Kulübü sporcularından Eda Çelik başarıyla yaptı. Çocuklarımız hazırladıkları özel gösterileri sunarak, en güzel bayramı sevinçle kutladılar.

Liglerin son turu olan sekizinci turun ardından Çocuk Satranç Liginde İzmir Karabağlar Gençlik ve Spor Kulübü şampiyonluğunu ilan ederken, ikinciliği Bursa Nisem Mavi, üçüncülüğü ise Ankara Parlayan Yıldızlar aldı. Yıldızlar Satranç Liginde ise şampiyon takım Antalya Yapı Kredi Spor Kulübü olurken, Aliağa Belediyesi İzmir'in Efeleri ikinci, Genç Birlik ise üçüncü oldu.

Kapanış töreni Gaziantep Şehitkamil Belediye Başkanı M. Rıdvan Fadıloğlu,

Antalya Yapı Kredi Spor Kulübü

İzmir Karabağlar Gençlik ve Spor Kulübü

Gülkız Tulay ve Rıdvan Fadıloğlu

Başkan Yardımcısı Murat Özgüler, Gaziantep Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürü Yahya Şahan, İlçe Milli Eğitim Müdürü Mehmet Yağcı, Türkiye Satranç Federasyonu Asbaşkanı Gülkız Tulay, Yönetim Kurulu Üyesi Fatih Remzi Ekinci, Denetleme Kurulu Üyesi Cafer Yılmaz, Sağlık Kurulu Başkanı Kıvanç Güngör, sporcu ve antrenörlerin katılımı ile gerçekleşti. Törende konuşan Asbaşkan Gülkız Tulay, liglerin Gaziantep'te böylesine bir destek ile yapılmasından duyduğu mutluluğu dile getirirken, başta Belediye Başkanı M. Rıdvan Fadıloğlu olmak üzere tüm çalışanlara ve misafirperver Gazianteplilere teşekkürlerini iletti. Tulay, bu yıl üçüncüsü yapılan Çocuk Liginin yanı sıra, ilk kez düzenlenen Yıldızlar Ligine olan ilgiden duyduğu memnuniyeti ve böylesine sağlam temeller atılmasının verdiği gururu katılımcılar ile paylaştı. M. Rıdvan Fadıloğlu ise Türkiye Satranç Federasyonu organizasyonlarının Gaziantep'te yapılmasından dolayı onur duyduğunu, bundan sonra gerçekleşecek turnuvalarda da ev sahipliği yapmaktan mutlu olacaklarını dile getirdi.

Çocuk Ligi - Masa dereceleri

1. masa birincisi: Denizcan Temizkan
1. masa ikincisi: Ahmet Hamza Kaya
1. masa üçüncüsü: Önder Perçin

2. masa birincisi: Sinem Çağla Gündoğan
2. masa ikincisi: Sude Hereklioğlu
2. masa üçüncüsü: Kadir Bora Kara

3. masa birincisi: Turhan Can Danacı
3. masa ikincisi: Senan Utku Ontürk
3. masa üçüncüsü: Hüseyin Kaya

4. masa birincisi: Osman Kılınç
4. masa ikincisi: Erim Turgut Emel
4. masa üçüncüsü: Kerim Uygar Özbulur

Yıldızlar Ligi - Masa dereceleri

1. masa birincisi: Melih Yurtseven
1. masa ikincisi: Ege Köksal
1. masa üçüncüsü: Atilla Köksal Yüksel

2. masa birincisi: Berk Vatansever
2. masa ikincisi: Barış Güven
2. masa üçüncüsü: Doğuş Diril

3. masa birincisi: Ozan Cingöz
3. masa ikincisi: Ekim Benzetsel
3. masa üçüncüsü: Emre Özgür

4. masa birincisi: İlayda Salt
4. masa ikincisi: Ufuk Özkan
4. masa üçüncüsü: Sercan Berk Renkli

Hayri ÖZBİLEN, Eski TSF Başkanı, Emektar Milli Oyuncu ozbilen@hotmail.com

1982, Luzern'de Kasparov salona giremedi.

Satranç olimpiyatları - 3

Fischer'i olimpiyatlarda yenen tek oyuncu olan kibirli Romen Büyükustaya tanınmamış Çinliden şok tedavisi geldi.

Olimpiyatlar konusunu işlemeye devam ediyoruz. Bu öyle geniş bir konu ki yüz sayı işlense gene bitmez. Türkiye ikinci defa olimpiyat düzenleyeceği için bu konuda araştırma yapıyorum. Bu arada ilginç olayları da yakalıyorum.

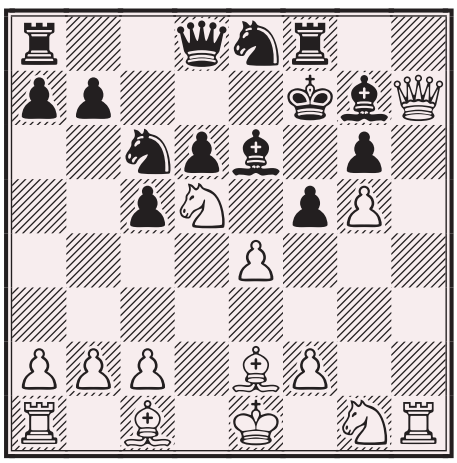
1972 Üsküp Olimpiyatlarında seçmeler bittikten sonra Arnavutluk-İsrail final (B) kümesinde eşleştiler. Ancak finalin bitimine 5 tur kala Arnavutluk bu maça çıkmayacağını olimpiyat komitesine bildirdi (herhalde politik nedenlerle olacak). Olimpiyat komitesi de oynamadıkları takdirde olimpiyatlardan çıkarılacaklarını ilan etti. Maça gelmeyen Arnavutluk da sessizce Üsküp'ten ayrıldı.

25. Olimpiyat 1978'te Buenos Aires'te. Burada Çin'le Hollanda eşleşiyor. O zaman Çin'de satranç çok zayıf, yok gibi bir şey, Çin daması diğer bütün oyunları ezmiş. Tanınmamış Çinli satranççı Hollandalı meşhur Büyükusta Donner'le oynuyor. Sonradan bu varyantın ismi Pirc Savunması (Çinli varyantı) oluyor, izleyelim.

Liu Wenzhe - Jan Hein Donner,

Buenos Aires Olimpiyatları, 1978

1.e4 d6 2.d4 ♘f6 3.♘c3 g6 4.♗e2 ♗g7 5.g4 h6 [5...♘a6 6.g5 ♘d7 7.h4 c5 8.d5 c4 9.h5 ♘ac5 10.h6 ♗×c3+ 11.b×c3 f6 12.♕d4 ♕a5 13.♗d2 0–0∞ Katalimov-Tseitlin/URS 1978; 5...c5!] **6.h3 c5 7.d5 0–0?** [7...♘a6 ♘c7] **8.h4!± e6 9.g5 h×g5 10.h×g5 ♘e8?** [10...♘h7

♖e8, ♘f8±] **.♕d3 e×d5 12.♘×d5 ♘c6 13.♕g3 ♗e6 14.♕h4+– f5 15.♕h7+ ♔f7**

(15...♔f7)

16.♕×g6+!! [16.♖h6+–] **16...♔×g6 17.♗h5+ ♔h7 18.♗f7+ ♗h6 19.g6+ ♔g7** [19...♔h8 20.♖×h6+ ♔g7 21.♖h7#] **20.♗×h6+ 1–0** (Nf.26/169)

Terk, bir hamle sonra matı gören Büyükustaya şok; her zaman görülemeyecek bir minyatür. Lui Wenzhe ismini unutmayın, bu ilerde karşınıza gene çıkacak 1982 İsviçre – Luzern Olimpiyatları birçok ilginç oyuna sahne oldu. Kasparov'un giriş kartını otelde unutup turnuva salonuna girememesi, kapıda bir Türk gazetecinin (Kahraman Olgaç) kendi giriş kartını verip Kasparov'un girmesini sağlaması İsviçre gazetelerine bile geçti. Bu Olimpiyatlardan ilginç birkaç parti.

Büyükusta katili Çinli gene iş başında

Florin Gheorghiu - Liu Wenzhe

Luzern Olimpiyatları, 1982

1.d4 ♘f6 2.c4 c5 3.d5 e6 4.♘c3 e×d5 5.c×d5 d6 6.♘f3 g6 7.♘d2 ♘bd7 8.e4 ♗g7 9.♗e2 0–0 10.0–0 ♖e8 11.a4 ♘e5 12.♖e1 a6 13.f4 ♘eg4 14.♗f3 h5 15.♘c4 ♘×e4 16.♖×e4 ♗d4+ 17.♖×d4 c×d4 18.♘e4 ♕h4 19.♘c×d6 ♕×h2+ 20.♔f1 ♗f5 21.♘×f5 g×f5 22.♘f2 d3 23.♕×d3 h4 24.♕×f5 ♕g1+ 0–1

Fischer'i olimpiyatlarda yenen tek oyuncu olan kibirli Romen Büyükustaya tanınmamış Çinli'den şok tedavisi.

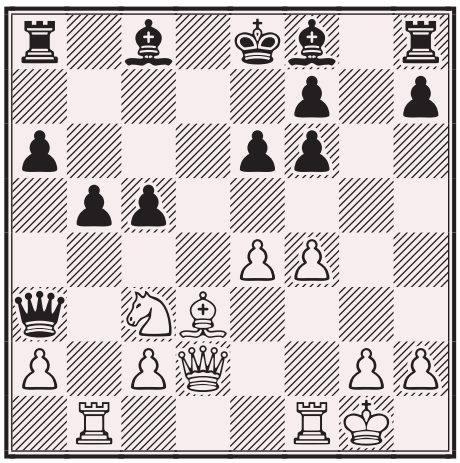
Beliavsky'den İngiliz GM Stean'e bir açılış dersi (zehirli piyon varyantı):

Alexander Beliavsky - Michael Stean

Luzern Olimpiyatları,1982

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 a6 6.♗g5 e6 7.f4 ♕b6 8.♕d2 ♕×b2

9.♘b3 ♘bd7 10.♗d3 b5 11.0–0 ♘c5? 12.♘×c5

d×c5 13.♗×f6 g×f6 14.♖ab1 ♕a3

(14...♕a3)

15.♘×b5 1–0

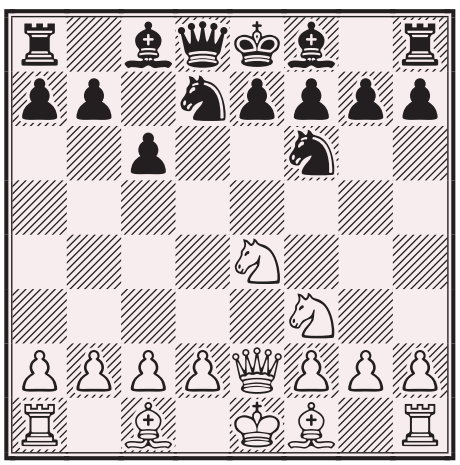
15...a×b5 16.♗×b5+ ♗e7 17.♗bd1+–; 15...♗a4 16.♗c7+ ♗e7 17.♗×a8+–

Satranç Olimpiyatlarında en kısa oyun:

Hiroyuki Nishimura - Helmut Marko

Luzern Olimpiyatları, 1982

1.e4 c6 2.♘f3 d5 3.♘c3 d×e4 4.♘×e4 ♘d7

5.♕e2 ♘gf6

(5...♘gf6)

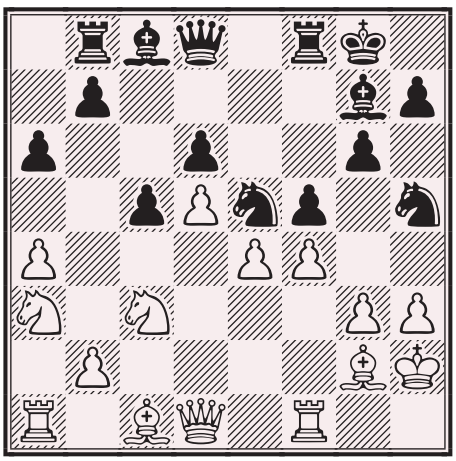
6.♘d6# 1–0

Luzern Olimpiyatının en heyecanlı oyunu:

Viktor Korchnoi - Garry Kasparov

Luzern Olimpiyatları, 1982

1.d4 ♘f6 2.c4 g6 3.g3 ♗g7 4.♗g2 c5 5.d5 d6 6.♘c3 0–0 7.♘f3 e6 8.0–0 e×d5 9.c×d5 a6 10.a4 ♖e8 11.♘d2 ♘bd7 12.h3 ♖b8 13.♘c4 ♘e5 14.♘a3 ♘h5 15.e4 ♖f8 16.♔h2 16...f5 17.f4 17.e×f5 ♗×f5 18. g4? ♗×g4! 19. h×g4 ♕h4+–+; 18.e×f5

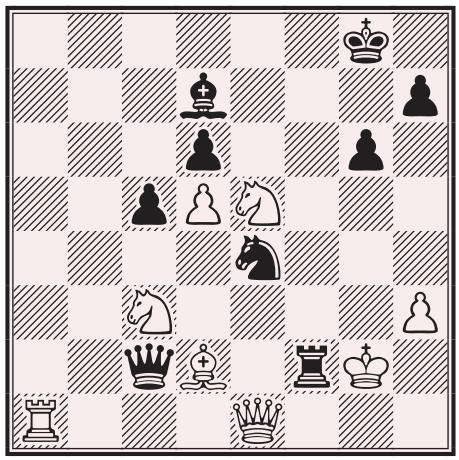
(17.f4)

17...b5! 18.a×b5 a×b5 19.♘a×b5 .f×e5 ♗×e5! tehdit 20...b4 e 20...♘×g3. **19...f×e4 20.♗×e4** 20.f×e5 ♗×e5 21.♗f4 ♘×f4 22. g×f4 ♗×f4+ 23. ♔h1 ♕h4–+ **...♗d7 21.♕e2 ♕b6 22.♘a3 ♖be8 23.♗d2? ♕×b2 24.f×e5 ♗×e5 25.♘c4 ♘×g3 26.♖×f8+ ♖×f8 27.♕e1 ♘×e4+ 28.♔g2 ♕c2 29.♘×e5** 29.♖c1 ♕d3 ehd 30...♕×h3+ **29...♖f2+**

(29...♖f2+)

30.♕×f2! ♘×f2 31.♖a2! ♕f5! 32.♘×d7 ♘d3 33.♗h6? Beyaz 33.♖a8+ ♔g7 34.♖a7!= oynamalıydı. **33...♕×d7 34.♖a8+ ♔f7 35.♖h8? ♔f6 36.♔f3? ♕×h3+ 0–1**

Beyazın bayrağı düştü. Anlaşılacağı üzere Beyaz son on hamlesini büyük bir zaman sıkışıklığı içinde oynadı.

2004 yılında Olimpiyatlar İspanya'nın Calvia kentinde yapıldı. Burada da büyük olay FIDE Asbaşkanı ve Gürcistan takımının oyuncusu GM Zurab Azmaiparashvili'nin kapanış töreninde güvenlik elemanları tarafından sahnede yere yatırılarak paketlenmesi ve ancak üç gün tutuklu kaldıktan sonra hakim kararı ile serbest kalabilmesidir. Taraflar birbirini sert bir şekilde itham etmiş, sonradan olayın bir yanlış anlaşılmadan kaynaklandığı ortaya çıkmıştır.

2010 Rusya Khanty-Mansiysk Olimpiyatlarında haber niteliği olan (yani gazetecilerin haber tarifinde yer alan adamın köpeği ısırması cinsinden) iki olay benim belleğimde iz bırakmıştır. Birincisi Fransız Olimpiyat takımından üç kişinin (daha doğrusu iki oyuncu bir kaptan) cep telefonları aracılığı ile dışarıdan analiz yardımı aldıkları nedeniyle yarışmalardan men edilerek, cezalandırılmışlarıdır. Ancak olayı bizzat Fransız Federasyon Başkan Yardımcısı ortaya çıkardığı için Fransa Olimpiyatlara devam etmiş, hatta son turda Ermenistan'la eşleşerek 2-2 berabere kalmıştır. Diğer olay ise Romanya erkek ulusal takımının Romen Federasyonuna isyan etmesi ve bunu da bir açık mektupla dünya kamuoyuna duyurması olmuştur. Mektup hala Susan Polgar'ın internetteki sitesinde durmaktadır. Protesto olayında başı çeken 2005 Avrupa Bireysel Şampiyonu olan GM Dieter Nisipeanu olmuştur.

FA Fatma YILMAZ fatmayilmazfyf@gmail.com

TSK Türkiye Şampiyonası

KKK ve Sedat Zengin şampiyon

Takımda Hava ikinci, Deniz üçüncü olurken 2010 ve 2011'in şampiyonu Jandarma dördüncülükle yetindi. Bireyselde Sarı ikinci, Dilek Üçüncü

Türk Silahlı Kuvvetler Türkiye Şampiyonası 21-30 Mayıs 2012 tarihlerinde Jandarma Eğitim Komutanlığı'nın ev sahipliğinde, Jandarma Genel Komutanlığı Antrenörü Mustafa Ulusoy'un destekleriyle gerçekleştirildi. TSK Şampiyonaları takım turnuvası ve bireysel şampiyona olmak üzere iki bölümde gerçekleştiriliyor.

Takım Turnuvası

Tek turlu döner sistem üzerinden oynanan takım şampiyonası 21-24 Mayıs 2012 tarihlerinde gerçekleştirildi. Beş turun sonunda Kara Kuvvetleri Komutanlığı şampiyon olurken, 2010'da ve 2011'de şampiyon olarak TSK Şampiyonaları kupasının daimi sahibi olmaya çok yaklaşan Jandarma Genel Komutanlığı bu umuduna veda etti. TSK Şampiyonalarında kupanın daimi sahibi olabilmek için üç yıl üst üste şampiyon olmak gerekiyor.

Sıra	Takımlar	MP	Pts.
1	KARA K.K.	5	13½
	HAVA K.K.	5	13½
3	DENİZ K.K.	4	11½
	JANDARMA GN. K.	4	11½
5	TSK SAĞLIK K.	2	10

Bireysel Şampiyona

Bireysel Şampiyona, İsviçre Sistemi dokuz tur üzerinden 25-31 Mayıs 2012 tarihlerinde gerçekleştirildi. İlk altıda yer alansporcuların ulusal takımı oluşturacak olması nedeniyle zorlu mücadelelere tanıklık etti. Şampiyona bitiminde gülen komutanlık üç oyuncusunu ulusal takıma yerleştiren takım ise şampiyona dördüncüsü Jandarma GN.K. oldu. TSK ulusal takımı NATO turnuvalarında Mustafa Ulusoy antrenörlüğünde ülkemizi temsil edecek.

Masa Birincileri		
1. Masa	Gökhan Narman	TSK Sağlık K.
2. Masa	Sedat Zengin	Kara K.K.
3. Masa	Tahsin İşlekel	Deniz K.K.
4. Masa	Sedat Berrak	Kara K.K.
5. Masa	Mehmet Hakan Yarımağa	Hava K.K.
6. Masa	Abbas Çelik	Jandarma GN. K.

TSK Bireysel Sıralamada ilk altı (TSK ulusal Takım)	
Sedat Zengin	KARA K.K.
Serdar Sarı	JANDARMA GN. K.
Cihan Dilek	JANDARMA GN. K.
Gökhan Narman	TSK SAĞLIK K.
Devrim Alaşlar	HAVA K.K.
Koray Kartal	JANDARMA GN. K.

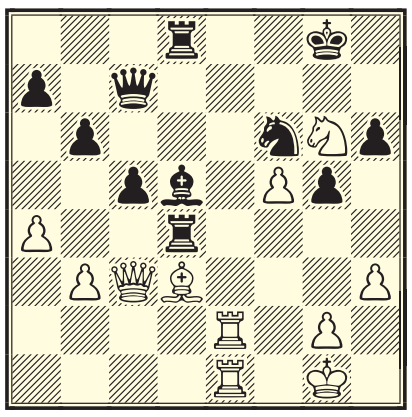

Dereceye giren takımların kafile komutanları: Yzb. Erdoğan Akar, Yb. Metin Değirmenci, Yzb. Özgür Can Kaygusuz

Bu sayımızın sorularını Söyleşe Söyleşe köşemizin konuğu emektar sporcumuz Hüseyin Saltık'ın maçlarından seçtik. Bakalım sizler de usta oyuncumuz gibi kazançları görebilecek misiniz? Soruları çözmeye çalışırken rakibin şah çekebileceği yerleri, kazançlarını, kısacası en iyi hamlelerini de göz önünde tutmayı unutmayınız.

Soruları çözmeye çalışırken rakibin şah çekebileceği yerleri, kazançlarını kısacası en iyi hamlelerini de göz önünde tutmayı unutmayınız

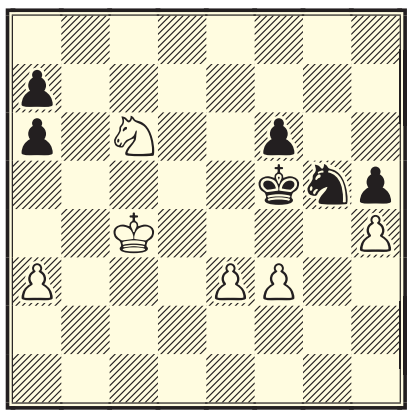
Şükrü Alkan - Hüseyin Saltık
Türkiye Emektarlar Satranç Şampiyonası, Ankara 2011

1. Siyah oynar, kazanır.

1...♕g2 2.♔e7+ ♔h8 3.♖d1 ♔g7 4.♘×d5 ♖×d5 5.♕h2 ♖×f5 6.♗×d1 ♖×d1+ 7.♗×d1 ♕d6 8.♗c2 ♖f4 9.♕c3 ♕f7 10.♗d3 ♕g7 11.♗d4+ 12.♗c4+ ♔g6 13.♖e6 h5 0–1

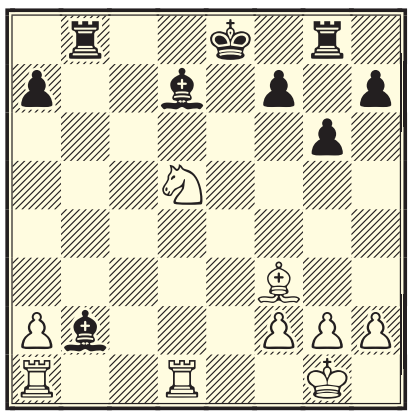
Hüseyin Saltık -Akın Taşkent
Türkiye Emektarlar Satranç Şampiyonası, Ankara 2011

2. Beyaz oynar, kazanır.

♘f4!.♘d4+ ♔c5 2.f4+ ♔e4 3.f×g5 f×g5 4.h×g5 h4 5.g6 h3 6.g7 1–0

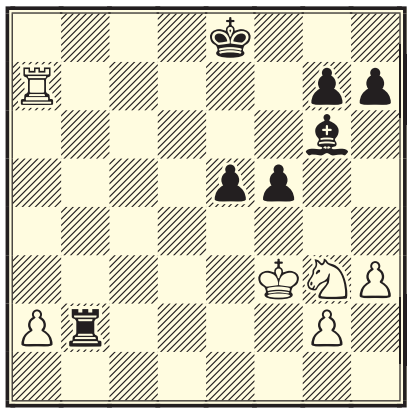
Hüseyin Saltık - Hayri Özbilen
Türkiye Emektarlar Satranç Şampiyonası, Ankara 2011

3. Beyaz oynar, kazanır.

1.♖ah1 ♔f8 2.♖d2 ♗f5 3.♖h×h2 ♖e8 4.h3 ♖e1+ 5.♔h2 ♔g7 6.♘c7 ♖c8 7.♘×f5+ g×f5 8.♖d1 ♖e5 9.♔g3 ♖e4 10.h4 ♖a5 11.♖d7 f4+ 12.♔h2 ♖f5 13.♖h7 1–0

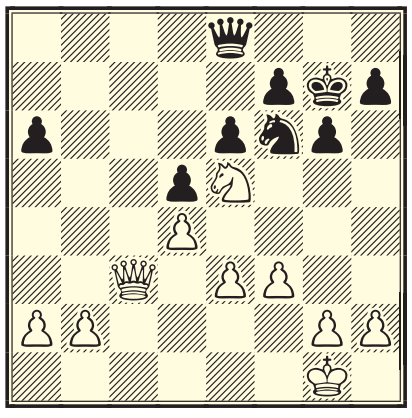
Teoman Ulucan - Hüseyin Saltık
Türkiye 1. Ligi, İstanbul 1999

4. Siyah oynar, kazanır.

1.a4 e4+ 2.♔f4 ♖×g2 3.a5 ♖f2+ 4.♔e5 e3 5.♔d6 f4 6.♖e7+ ♔f8 7.♘e4 ♖d2+ 0–1

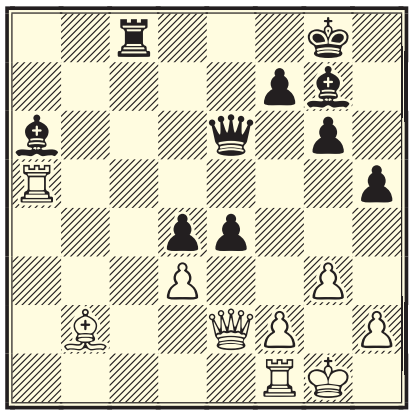
Hüseyin Saltık - James Howard Stroup
2012 Türkiye Emektarlar Şampiyonası, İstanbul 2012

5. Beyaz oynar, kazanır.

1.♕c6 ♕h8 2.♕c2 ♕h4 3.♔f2 ♕a4 4.a3 ♕d8 5.h4 ♘b8 6.g3 ♘d6 7.♕c6 h5 8.♕×a6 h4 9.♕d3 h×g3+ 10.h×g3 ♕g5 11.g4 f6 12.♘×g6 ♕×g6 13.♕×g6+ ♔×g6 14.a4 ♘c8 15.h5 ♔f7 16.a5 ♔e7 17.b6 ♘×b6 18.a×b6 ♔d7 19.f4 ♔e6 20.g5 1–0

Hüseyin Saltık – Joaquim Durao
Kuşadası Satranç Turnuvası, Kuşadası 1990

6. Beyaz oynar, berabere yapar.

1.♖a6 ♕×a6 2.♕×e4 ♕b6 3.♗a1 ♕c6 4.♕f4 ♕f6 5.♕×f6 ♗×f6 6.♔g2 ♖c2 7.♔f3 ♗g7 8.♔e4 ♖e2+ 9.♔d5 ♖d2 10.♔c4 ♖c2+ 11.♔d5 ♖d2 12.♔c4 ½–½

Dr. M. Sabri KOÇAK, FIDE Antrenörü kocaksabri@yahoo.com

Masa derecelerinde 81 yaşındaki Korchnoi birinci oldu

Rusya Emektarlarda şampiyon

Emektarlar satrancın yaşam boyu biricik yarışmacı spor dalı olduğunu dünyaya gösterdiler

2012 Avrupa Emektarlar Takım Şampiyonası'nda Rusya birinci oldu. Şampiyona Slovenya'nın Rogaska Slatina beldesinde 26 Mart – 05 Nisan 2012 tarihleri arasında düzenlendi. Şampiyonada 18 ülkeden 46 takım yarıştı. Yine en çok katılım yedi takım ile Almanya'dan oldu. Ancak Almanlar ülkelerine yedincilikle dönebildiler. Turnuvaya üç takımla gelen Rusya ilk iki sıraya takımlarını yerleştirdi. Turnuva çok çekişmeli geçti. Birinci turdan son tura kadar üç takım birbirinden kopmadı. Rusya 1, Rusya Saint Petersburg ve Montenegro (Karadağ) takımları birbirini çok yakın izledi. Dokuzuncu tur sonunda ise birinciyi averaj belirledi. Buna göre 15 puanla Rusya 1 birinci, aynı puanla Rusya Saint Petersburg ikinci, 14 puanla da Montenegro üçüncü oldu. Rusya kadın takımı onuncu sırada başladığı yarışmayı dokuzuncu sırada bitirdi. Türkiye 24. sırada başladığı yarışmayı iki sıra yükselerek 22. sırada tamamladı.

En başarılı oyuncular sıralamasında dördüncü masa oyuncumuz Salih Muratoğlu 8 maçta 6 puan toplayarak yüzde 75'lik başarı oranı yakaladı ve en başarılı bireysel sonuçlar sıralamasında dokuzuncu sırada yer aldı. Bireysel sıralamada ilk sıraya 9 maçta 7,5 puanla Victor Korchnoi yerleşti. İkinci sırada 8 maçta 6,5 puanla Evgeni Vasiukov yer aldı. Anatoly Donchenko ise 9 maçta 6,5 puanla üçüncü oldu. Yarışmaya Rusya, İngiltere, Almanya, Finlandiya, Norveç, İsveç, Danimarka, Avusturya birden fazla takımla katıldı. Buna karşılık kuvvetli takım çıkarabilecek durumda olan Macaristan, Hırvatistan, Sırbistan, Yunanistan, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Ermenistan ve Gürcistan turnuvaya katılmadılar. Oysa bu ülkelerin bazıları Slovenya'ya oldukça yakındı. Almanya'nın birinci takımının ancak on yedincilikte tutunabilmesi ilk derecelere ulaşmanın kolay olmadığının önemli bir göstergesiydi.

Korchnoi, Vasiukov ve Uhlmann, en çok ilgi gören oyuncular arasındaydı. Bu oyuncular başarılı oyunlarıyla seyircinin ilgisini boşa çıkarmadılar. Korchnoi birinci masada 9 maçta 7.5 puan ile büyük bir başarı elde etti ve satrancın yaşam boyu biricik yarışmacı spor olduğunu herkese gösterdi.

Yakından geri plana: Vasiukov-Doğantuğ, Shvedchikov-Pekun, Mishuckov-Ülker, Pushkov-Muratoğlu

Milli Takım Oyuncularımızın elde ettikleri sonuçlar şöyleydi:

1. masa : İ. Doğantuğ 8 maçta 2 puan
2. masa : C. Pekün 8 maçta 4 puan
3. masa : A. Ülker 8 maçta 4,5 puan

Rusya Birinci: Soldan sağa; Chernikov, Pushkov, Mishuckov, Shvedchikov, Vasiukov

4. masa : S. Muratoğlu 8 maçta 6 puan yedek : M. Kayaman 4 maçta 2,5 puan

Salih Muratoğlu dördüncü masada 49 oyuncu arasında dördüncü oldu.

Şampiyonada sırama şöyle oldu:

1. Rusya 15p (maç puanı)
2. Saint Petersburg 15 p
3. Karadağ 14 p
4. İsviçre 12 p,
5. İtalya 12 p
21. Hollanda VAS 9 p (maç p), (masa puanı 20,5)
22. Türkiye 9 p (maç p), (masa puanı 19 p)

Evgeni Vasiukov - Stefano Tatai

European Senior Teams Chess Championship Rogaska Slatina 29.03.2012

1.e4 c5 2.♘f3 d6 3.♘c3 a6 4.d4 c×d4 5.♘×d4 ♘f6 6.g3 ♗g4 7.f3 ♗d7 8.g4 h6 9.♗e3 ♘c6 10.h4 ♖c8 11.♖g1 g6 12.♕d2 ♗g7 13.0–0–0 h5 14.g5 ♘h7 15.♘×c6 ♖×c6 16.♘d5 0–0 17.♔b1 ♗e6 18.c4 ♖e8 19.♗e2 ♘f8 20.f4 ♘d7 21.♕b4 ♘c5 22.♗×c5 ♖×c5 23.♖d2 ♗×d5 24.♖×d5 ♖c6 25.♖d2 ♕c7 26.♖gd1 ♖c8 27.e5 ♖b6 28.♕a3 a5 29.♕e3 a4 30.♖d5 d×e5 31.f×e5 ♖e6 32.♕f3 ♖×e5 33.♖d7 ♕c6 34.♖d8+ ♖×d8 35.♖×d8+ ♗f8 36.♕×c6 b×c6 37.♗f3 c5 38.♗c6 ♖e1+ 39.♔c2 ♖e2+ 40.♔c3 a3 41.b×a3 ♖×a2 42.a4 f5 43.♔b3 ♖a1 44.♔b2 ♖e1 45.a5 ♔f7 46.♗e8+ ♔e6 47.♗d7+ ♔f7 48.♗e8+ ♔e6 49.♗d7+ ♔f7 50.♖×f8+ ♔×f8 51.a6 ♖e2+ 52.♔b3 ♖e3+ 53.♔a4 ♖e1 54.♔a5 ♖a1+ 55.♗a4 1–0

Heikki M J Westerinen - Viktor Korchnoi

European Senior Teams Chess Championship Rogaska Slatina 29.03.2012

1.e4 e6 2.d4 d5 3.♘d2 c5 4.e×d5 e×d5 5.♘gf3 ♘c6 6.♗b5 ♕e7+ 7.♗e2 c×d4 8.0–0 ♕c7 9.♘b3 ♘f6 10.♘b×d4 a6 11.c4 ♗e7 12.c×d5 ♘×d5 13.♗c4 ♘b6 14.♗b3 0–0 15.♗e3 ♘a5 16.♖c1 ♕d6 17.♘e2 ♘×b3 18.♕×b3 ♘d5 19.♗c5 ♕d8 20.♗×e7 ♕×e7 21.♖fe1 ♘f6 22.♘ed4 ♕d6 23.h3 ♗d7 24.♖cd1 ♖fe8 25.♖×e8+ ♖×e8 26.♘f5 ♕f8 27.♘d6 ♗e6 28.♕c2 ♖d8 29.♘×b7 ♖×d1+ 30.♕×d1 h6 31.♕d8 ♕×d8 32.♘×d8 ♗×a2 33.♘c6 ♔f8 34.♘fe5 ♗d5 35.♘b4 ♗b7 36.♘c4 ♘d5 37.♘d3 ♗c6 38.♘c5 ♔e7 39.f3 ♗b5 40.♘a3 ♔d6 41.♘e4+ ♔e5 42.♘×b5 a×b5 43.♔f2 f5 44.♘c5 ♘f4 45.b3 ♔d4 46.♘b7 b4 47.h4 ♔c3 48.g3 ♘e6 49.♘a5 ♘d4 50.♔e3 g5 51.h×g5 h×g5 52.g4 f4+ 0–1

Jorn Sloth - Evgeni Vasiukov

European Senior Teams Chess Championship Rogaska Slatina 01.04.2012

1.♘f3 ♘f6 2.c4 c5 3.g3 ♘c6 4.♗g2 e5 5.♘c3 ♗e7 6.a3 0–0 7.0–0 d6 8.♘e1 ♗g4 9.♘c2 ♕d7 10.b4 ♗h3 11.b5 ♗×g2 12.♔×g2 ♘d4 13.♘e3 ♗d8 14.♗b2 h5 15.f3 a6 16.a4 ♘h7 17.♘e4 f5 18.♘f2 ♘f6 19.♘c2 ♘e6 20.♘e3 f4 21.♘d5 ♘×d5 22.c×d5 ♘c7 23.b×a6 b×a6 24.e4 f×e3 25.d×e3 ♕f7 26.e4 ♗g5 27.♖a3 ♖ab8 28.♗a1 ♕g6 29.♕c2 ♔h7 30.♖d3 ♖f7 31.♖b1 ♖×b1 32.♕×b1 c4 33.♖d1 ♕f6 34.f4 ♗×f4 35.g×f4 ♕×f4 36.♕c2 ♕f3+ 37.♔g1 ♖f6 38.♘h1 ♖g6+ 39.♘g3 h4 40.♖f1 ♕e3+ 41.♔g2 ♘e8 42.♕f2 ♕×e4+ 43.♕f3 ♕×f3+ 44.♖×f3 ♘f6 0–1

Viktor Korchnoi - Vadim Z Faibisovich

European Senior Teams Chess Championshi Rogaska Slatina 02.04.2012

1.d4 ♘f6 2.c4 e6 3.♘f3 d5 4.♗g5 ♗e7 5.e3 h6 6.♗h4 ♘e4 7.♗×e7 ♕×e7 8.♗d3 ♕b4+ 9.♘bd2 ♘×d2 10.♕×d2 ♕×d2+ 11.♔×d2 d×c4 12.♗×c4 ♘d7 13.♖ac1 ♔e7 14.♗b3 c6 15.e4 ♖d8 16.♔e3 ♘f6 17.♘e5 ♗d7 18.h4 ♗e8 19.g4 ♘d7 20.♘d3 ♖ac8 21.g5 h×g5 22.h×g5 g6 23.♖h7 ♘f8 24.♖g7 b6 25.♘e5 ♖d6 26.f4 ♖cd8 27.f5 g×f5 28.e×f5 e×f5 29.♘×f7 ♘e6 30.♗×e6 ♖×e6+ 31.♘e5+ ♔d6 32.♖×a7 c5 33.♖d1 ♖b8 34.♔f4 c×d4 35.♖×d4+ ♔c5 36.♖d2 1–0

Bireysel derceler: Soldan sağa; 2. Vasiukov, 1. Konchnoi, 3. Donchenko

Fatma ÖZTÜRK, TSF SPOR UZMANI
mavikale@tsf.org.tr

Ülkemizden Sevindirici haberler

Son sayımızdan bu yana elde ettiğimiz önemli başarıları ve gelişmeleri sizlerle haber turunda paylaşacağız

Barış Güven'den Birincilik

Uluslararası Açık Satranç Festivali Hızlı Satranç Turnuvası 29 Mart – 2 Nisan 2012 tarihleri arasında Halkidiki, Yunanistan'da gerçekleştirildi. Dokuz tur sonunda 7,5 puan alan sporcumuz Barış Güven birinciliği elde ederken, FM Evgenios Ionnidis ve sporcumuz Erdi Deviren 7 puan ile ikinciliği paylaşan isimler oldular. En iyi dört sonucun alındığı takım klasmanında Türkiye birinciliği elde ederken, Onur Ünal ve Çağatay Burcu 6,5 puan, Doğuş Diril ve Yasin Sarı ise 6 puan ile turnuvayı başarılı bir şekilde tamamladılar.

Barış Güven

TSYD'den Kübra'ya Ödül

Türkiye Spor Yazarları Derneği'nin geleneksel Spor Yazarları Armağanı Yarışması ödülleriyle birlikte verdiği yılın başarılı sporcuları, spor adamları ve yayın kuruluşları ödülleri belirlendi. Sporcumuz Kübra Öztürk Uluslararası alandaki başarılarıyla yüzümüzü güldürenler adıyla ödüllendirilmesi kararlaştırılan sporcuların içinde yer almayı başardı.

Kübra Öztürk

Olimpiyat'ın Sözleşmesi İmzalandı

40. Dünya Satranç Olimpiyatı'nın sözleşme töreni ve tanıtım toplantısı 19 Nisan 2012 Perşembe günü Dünya Satranç Federasyonu Başkan Vekili Georgios Makropoulos, Türkiye Satranç Federasyonu Başkanı Ali Nihat Yazıcı, FIDE İcra Direktörü ve Saymanı Nigel Freeman, Vali Yardımcısı Ali Bakoğlu, Spor AŞ. Genel Müdürü Alpaslan Baki Ertekin, Spor Genel Müdür Yardımcısı Tamer Taşpınar, İstanbul Gençlik Hizmetleri Tesisler Şube Müdürü Taner Özgüven'in katılımlarıyla gerçekleştirildi. Türkiye İş Bankası Kurumsal İletişim Müdürü Suat Sözen ise her zaman olduğu gibi manevi desteğini vermek üzere aramızdaydı.

FIDE Başkan Vekili Georgios Makropoulos ve Nigel Freeman, FIDE tarafından gerekli tüm denetimin yapıldığını, oteller ve turnuva alanının her anlamda yeterli olduğunu gözlemlediklerini belirttiler.

Makropoulos "Bugüne kadar 90 ülkeyi ziyaret ettim. Gördüğüm şehirler arasında dünyanın en güzel şehrinin İstanbul olduğunu düşünüyorum. Şu anda dünyanın en büyük satranç federasyonu Türkiye Satranç Federasyonu'dur. İkinci ile arasındaki fark bir uçurum kadardır. Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Türkiye İş Bankası'nın desteği ile bu organizasyonu en güzel şekilde yapacağımızdan eminim" dedi.

Spor Genel Müdür Yardımcısı Tamer Taşpınar ise, Bakanlık ve Genel Müdürlük adına yaptığı konuşmada, CNR'da yapılacak

Olimpiyat Sözleşme Toplantısı

olan olimpiyatın ülkemizde yapılmış olan üst düzey uluslararası organizasyonlarda olduğu gibi en iyilerden biri olacağının altını çizerek, devlet olarak satrancın arkasında olduklarını, her türlü desteği vereceklerini iletti.

Gazetecilerden gelen sorular üzerine, Spor AŞ Genel Müdürü Alpaslan Baki Ertekin ise Türk satrancının gelişimini övünç ile izlediklerini, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ın satranca özel önem verdiğini, Büyükşehir Belediyesi olarak bu işin kenarında değil tam ortasında olacaklarını ve her türlü desteği vereceklerini belirtti.

Toplantının sonuna doğru ise gazetecilerden Makropoulos'a bir soru yöneltildi: "Uzun zamandır Türkiye ile Yunanistan Satranç Federasyonları arasında böylesine güçlü bir işbirliği olduğunu düşünerek sormak istiyorum; iki ülke arasındaki soruna siz satranççılar nasıl bir çözüm bulurdunuz?

Makropoulos "Türkiye ile Yunanistan'ın paylaşacak çok şeyi var, ancak bölünecek hiçbir şeyleri yok." diyerek Türkiye Spor Yazarları Derneği'nde gerçekleştirilen toplantıyı noktaladı.

Çocuklar Konya'da Buluştu

19-23 Nisan 2012 tarihlerinde Konya'da ikincisi düzenlenen Uluslararası Rumi Çocuk Oyunları satranç turnuvasının galibi yine 15 ½ puan ile İran oldu. İkinciliği 15 ½ puan ile Yunanistan ekibi, üçüncülüğü ise 11 puan ile Türkiye aldı.

GM Hazdedaroğlu Kupayı Kaptı

Kıvanç Haznedaroğlu

Selanik Satranç Akademisi ile Selanik&Halkidiki Satranç Birliği'nin organize ettiği 4. Uluslararası Açık Satranç Turnuvası "Büyük İskender" 15-23 Nisan 2012 tarihleri arasında Yunanistan Halkidiki'de tamamlandı. Dokuz tur İsviçre Sistemi üzerinden oynanan turnuvada 2000 Elo üzeri, davetli 30 sporcu yer aldı. Ulusal Takım sporcumuz GM Kıvanç Haznedaroğlu 6,5 puan ile turnuvayı birincilikle noktaladı.

Muzaffer Ege Akıncı Dünya Amatörler İkincisi Oldu

Muzaffer Ege Akıncı

2012 Dünya Amatörler Satranç Şampiyonası 16-22 Nisan 2012 tarihlerinde Yunanistan Halkidiki'de gerçekleştirildi. Tamamlanan dokuz turun ardından şampiyonaya 51. sırada başlayan sporcumuz Muzaffer Ege Akıncı 7,5 puan alarak şampiyonayı birinci ile eş puanda bitirmeyi başardı. 134 sporcunun katılımıyla gerçekleşen şampiyonayı sporcumuz Bartu Ersöz ise 6,5 puan ile sekizinci sırada tamamladı.

FA Fatma YILMAZ
fatmayilmazfyf@gmail.com

Okul Sporları Türkiye Birinciliği
Başarı üç büyük ile dağıldı

Küçüklerde İzmir'den Cem Kaan Gökerkan, yıldızlarda Ankara'dan Volkan Sevgi, gençlerde İstanbul'dan Cem Gündoğan şampiyon

Okul Sporları Küçükler-Yıldızlar-Gençler Satranç Türkiye Birinciliği 2011-2012 Eğitim-Öğretim Yılı Okul Sporları Küçükler-Yıldızlar-Gençler Satranç Türkiye Birinciliği 14-18 Mayıs 2012 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirildi. İlk dört turu Ankara Spor Salonunda gerçekleştirilen şampiyonanın son beş turu Arena asma katta yapıldı. İl kontenjanlarına göre 389 sporcunun katılım hakkı elde ettiği turnuvaya Küçükler kategorisinde 65 il ve Kıbrıs'tan toplamda 94 sporcu, Yıldızlar Kategorisi'nde 62 il ve Kıbrıs'tan toplamda 89 sporcu, Gençler kategorisinde 68 il ve Kıbrıs'tan toplamda 97 (genel toplamda 280) sporcu katıldı. Bütün kategorilerde İsviçre Sistemiyle 90+30 tempoyla 9 tur üzerinden oynanan şampiyona 18 Mayıs 2012'de yapılan ödül töreniyle sona erdi.

KÜÇÜKLER İLK ALTI SIRA

Sıra	İsim	Kulüp	Puanlar	BH.
1	Cem Kaan Gökerkan	İzmir Özel Yamanlar Özyurt İÖO	7½	50
2	Efe Can Tepe	Ankara Barbaros İÖO	7	49½
3	Alperen Akdoğan	Antalya Dr. İ. Tankut İÖO	7	47
4	Bora Özcan	İstanbul Özel Bilfem Çamlıca İÖO	7	45
5	Efe Mert Kılıç	Sakarya Özel Şahin İÖO	6½	51
6	Tuna Özateş	Aydın Özel Başak İÖO	6½	48

YILDIZLAR İLK ALTI SIRA

Sıra	İsim	Kulüp	Puanlar	BH.
1	Volkan Sevgi	Ankara Özel Çankaya Hayat İ.Ö.O.	7½	51
2	Melih Kaan Can	İstanbul Özel Bilfen Çamlıca İ.Ö.O.	7½	47½
3	Sena Aksel Biçer	Mersin Özel Güney Gelişim İ.Ö.O.	7	52
4	Anıl Berk Erdoğan	Bursa Özel Emine Örnek Koleji	7	47
5	Ekin İpek	Trabzon Ali Kemal Aktürk İ.Ö.O.	6½	49½
6	Ali Kaan Özçelik	Samsun Özel Ezgililer İ.Ö.O.	6½	48

GENÇLER İLK ALTI SIRA

Sıra	İsim	Kulüp	Puanlar	BH.
1	Cem Gündoğan	İstanbul Kültür Fen Lisesi	7½	49½
2	Erkin Karaokçu	Bursa Ahmet Erdem Anadolu Lisesi	7	51
3	Erdi Deviren	İstanbul Özel Amerikan Robert Lisesi	7	49½
4	Hasan Can Özkara	Antalya Yusuf Ziya Öner Fen Lisesi	7	47
5	Diyap Büyükaşık	Hatay Necmi Asfuroğlu Anadolu Lisesi	6½	51
6	Ozan Cingöz	İzmir Atatürk Lisesi	6½	47

Onuncu Altınşah Satranç Turnuvası

1500 satranççı Ankara'daydı

Ayşenur Yerli (Ankara), Ece Güzelkokar (Ankara), Buse Vatansever(Mersin), Çınar Günalp Çaka (Mersin), Emre Akın Kaptan (Sakarya), Etka Enes Çimen (Ankara) Volkan Sevgi (Mersin) Şampiyon

Onuncu AltınşahTürkiye Geneli Ödüllü Satranç Turnuvası, Hayat Eğitim Kurumları ve Türkiye Satranç Federasyonu işbirliği ile Makromarket'lerin ana sponsorluğunda Ankara Atatürk Spor Salonu'nda 12-13 Mayıs 2012 tarihlerinde yapıldı. "Ipad"den "tablet"e, "altın"dan "mp3"e onlarca ödülün verilecek olması nedeniyle de pek çok ilimizden yaş gruplarının önde gelen sporcularını çeken şampiyonada bin beş yüz kişi yarıştı. Sporcuların, yaşlarına ve ELO/UKD güçlerine göre gruplandırıldığı şampiyonada sporcular üçü kızlar, dördü genel olmak üzere toplam yedi kategoride yarıştılar.

İki gün süresince zorlu mücadelelere sahne olan şampiyona, 13 Mayıs 2012'de TSF Başkanı Ali Nihat Yazıcı'nın, Hayat Eğitim Kurumları yöneticilerinin, çok sayıda sporcu, antrenör ve velinin katıldığı ödül töreniyle sona erdi.

Dereceye giren sporcular:

7-9 Yaş Kızlar		
Sıra	İsim	Kulüp
1	Ayşenur Yerli	Ankara
2	Sevgi Toprak	Hatay
3	İpek Duru	Hatay

10-14 Yaş Kızlar		
Sıra	İsim	Kulüp
1	Ece Güzelkokar	Ankara
2	Aybike Gülbün Yıldız	Ankara
3	Çiğse Abdil	Ankara

7-14 Yaş Kızlar		
Sıra	İsim	Kulüp
1	Buse Vatansever	Mersin
2	Ayça Aksoy	Adana
3	Gizem Kahya	Ordu

7-9 Yaş Genel		
Sıra	İsim	Kulüp
1	Çınar Günalp Çaka	Mersin
2	Mehmet Ali Özdemir	Ankara
3	Efe Özdemir	Ankara

10-12 Yaş Genel		
Sıra	İsim	Kulüp
1	Emre Akın Kaptan	Sakarya
2	Emir Gökalp	Adana
3	Taygun Taylan	Ankara

13-14 Yaş Genel		
Sıra	İsim	Kulüp
1	Etka Enes Çimen	Ankara
2	Ufuk Yaprak	Ankara
3	Kerem Erdal	Ankara

7-14 Yaş Genel		
Sıra	İsim	Kulüp
1	Volkan Sevgi	Mersin
2	Kıvanç Karaoğlan	İzmir
3	Faik Emre Yaver	Ankara

"Hayat"ta başarılılar

Türkiye'nin sekizinci büyük ustası

Mustafa Yılmaz

Çiçeği burnunda büyük ustamızla, sevincinin üzerinden çok geçmeden güzel bir sohbet gerçekleştirdik.

Fatma Öztürk: Söyleşimize satranç öykünü kısaca öğrenerek başlayalım. Satranca kaç yaşında, nerede ve nasıl başladın?

Satranca 7 yaşında Kayaş'ta Gaziosmanpaşa Rotary Kulübü'nün satranç merkezinde ablam Ezgi Yılmaz'ın tavsiyesi üzerine başladım. İlk dört yıl İslam Osmanlı ile daha sonra Teoman Ulucan ile çalıştım. Şimdi ise Efstratios Grivas ile çalışıyorum.

Saraybosna'da gerçekleşen Bosna Açık Satranç Turnuvası'nda 2608 Elo performansı göstererek son GM normunu elde ettin. Turnuvadan önce alacağın sonuç ile ilgili aklında neler vardı?

İkinci normumu da almış olduğum Bosna Open turnuvasının bu yıl da bana şans getirmesini umuyordum, nitekim öyle de oldu. Bu yılki turnuvada pek iyi oynadığımı düşünmüyorum ama norm için yeterli performansı gösterdiğim için de mutluyum.

Normunu aldığında neler hissettin?

Rahatladım, üzerimdeki büyük usta olma baskısı ve norm alma stresi kalktı. Artık daha iyi satranç oynayacağıma inanıyorum.

Küçük yaşlardan başlayarak satranç oynuyorsun ve geçmişinde bir Avrupa Yaş Grupları üçüncülüğü ile Dünya Okullar ikinciliği bulunuyor. Satranca başladığın ilk zamanlarda bu spora nasıl bakıyordun? Satranca olan ilginde veya güç düzeyinde iniş çıkışlar oldu mu? Bunlarla nasıl baş ettin?

Satranca başladığım dönemde her gün kursa gidiyordum ve günümün altı saatini orada geçiriyordum. Satrancı bana ilk antrenörüm çok sevdirdi. Kursta sadece satranç değil futbol da oynuyorduk. Böylece sıkılmadan çok keyifli zaman geçirebiliyordum. Herkeste olduğu ve olabileceği gibi benim de satranç düzeyimde inişler çıkışlar oldu. Kendime olan güvenim ve satranca olan sevgim beni ayakta tuttu. Ailemin de desteği pes etmememdeki en önemli unsurlardan birisidir.

Her genç profesyonel gibi yaptığın sporu ve eğitimini birlikte yürütmek zorundasın. İkisine de ciddi bir şekilde vakit ayırman gerekiyor. Bu zamana kadar bu planlamayı nasıl başardın?

Liseye başlayana kadar her şey yolundaydı. İlköğretim dönemini okul birincisi olarak tamamladım, fakat lisede çok fazla turnuva oynadığım için derslerimi toparlamak kolay olmadı. Lise üçe geçtiğimde ailemle bu konu hakkında uzun uzun konuştuk. Eğer üniversite sınavına çalışırsam en az bir yıl hiç turnuva oynayamayacaktım ve yükselişte olan bir satranççı için bu hiç de kolay olmayacaktı. Aynı zamanda eğer mühendislik gibi bir bölüm kazanıp o bölümü okumaya çalışırsam satranç ve okul aynı anda yürümeyecekti. Ailemin desteğini arkama alarak satranç oynamaya devam ettim. Milli takım oyuncusu olduğum için spor akademisi bölümüne girme hakkım zaten vardı. Bu da benim rahat bir şekilde satranca devam etmemi sağladı.

Senin ayarında bir oyuncunun yıllık takviminde ne tür turnuvalar bulunuyor? Ve turnuva öncesi hazırlığını nasıl yapıyorsun?

Bu yıl şu ana kadar oynadığım turnuvalar Moskova Açık, Aeroflot Açık, Avrupa Bireysel Şampiyonası ve Bosna Açık turnuvaları oldu. Son derece üst düzey turnuvalar. Şimdi ise Golden Sands Europe Açık, daha sonrasında Türkiye İş Bankası Ligi, 20 Yaş Altı Dünya Şampiyonası, daha sonra ise olimpiyatta oynayacağım. Çok kuvvetli oyuncuların katıldığı, çok iyi turnuvalar. Bu tarz turnuvalar önemli tecrübeler kazanmamı sağlıyor. Genelde günde üç saatimi satranca ayırıyorum, bunun için de pratik yapmakta var. Kendimi çok sıkmayacak şekilde satrançla ilgilenmeyi seviyorum. Turnuvanın yaklaştığı zamanlarda ise açılışlarımdaki eksiklikleri gidermeye önem veriyorum.

Turnuvalar sırasında egzersiz yapabiliyor musun? Bunun satrancına ne gibi faydaları oluyor?

Turnuva sırasında bol bol yürüyüş yapmaya çalışıyorum. Turnuva öncesinde ise sırtımı güçlendirmeye yönelik egzersizler yapıyorum. Bu aktivitelerin ortak amacı satranç oynarken çabuk yorulmamak, daha fazla masa başında kalıp daha fazla hesap yapmak.

Üniversite eğitimin nasıl gidiyor?

Üniversite eğitimimden memnunum. 2011 yılının ekim ayında ben, Burak Fırat ve Demre Kerigan Türkiye Satranç Federasyonu'nun desteği ile Rusya'nın Moskova şehrine hem üniversite okumak hem de satranç eğitimi almak adına gönderildik. İlk yıl sadece Rusça ve satranç dersleri aldık. Önümüzdeki yıl farklı derslerimiz de olacak. Rusça öğrenmem ve satrancımı geliştirmem için çok iyi bir fırsat olduğunu düşünüyorum.

Uyum sağlaman zor oldu mu? Bu değişimin satranç yaşamına olan pozitif etkilerinden bahseder misin?

İlk aylarda gerçekten çok zor oldu fakat dili öğrendikçe ve insanlarla iyi kötü anlaşmaya başladıktan sonra biraz rahatladık. Moskova satranç yaşamıma çok olumlu yansıdı. Büyükusta Nikolai Chadaev'den haftanın iki günü beşer saat ders alıyoruz. Ders almaya gittiğimiz satranç merkezinde bu yıl Avrupa Şampiyonu olan Dmitry Jakovenko'yu elinde futbol topu ile gördük. Bayanlar Avrupa Şampiyonu olan Valentina Gunina'yı zaten her gittiğimizde görüyoruz. İşte Moskova böyle bir şehir.

Başka ilgi alanların var mı?

Hemen hemen her Türk erkeği gibi futbolla ilgileniyorum. Fırsat buldukça tenis maçlarını izlemeye çalışıyorum. Masa tenisi oynamaktan ve film izlemekten keyif alıyorum

Beğendiğin oyuncular kimler? Onları özel yapan nedir?

Topalov, Aronian ve Carlsen'i beğeniyorum. Bu oyuncular diğerlerinin aksine oyunu kazanmak adına daha çok risk alıyorlar bu da benim hoşuma gidiyor.

Turnuvalarda ayrı bir programın oluyor mu? Planlamanı nasıl yapıyorsun? Bize kısaca turnuvadan bir gününü anlatır mısın?

Turnuva sırasında genel olarak sabah saat 9'da kalkıyorum. Kahvaltımı yaptıktan sonra yarım saat yürüyüş yapıyorum. Daha sonra rakibime en fazla iki, en az yarım saat olmak üzere hazırlanıyorum. Tur eğer 15.00'da başlıyorsa yemeğe 12.30'da, 16.00'da başlıyorsa yemeğe 13.00'da gidiyorum. Yemekten sonra yine yaklaşık yarım saat yürüyüş yapıyorum ve odama çekilip tur başlayana kadar dinleniyorum. Oyun bittikten sonra maçımı hızlı bir şekilde analiz edip akşam yemeğine gidiyorum. Akşam yemeğinden sonra tekrar yarım saat yürüyüş yapıp odama dönüyorum. Saat ortalama 21.00 gibi eşlendirme belli oluyor. Rakibimi öğrendikten sonra 15 dakika ne oynadığına bakıyorum. Daha sonra çok yorgun değilsem film izleyip, duş alıp yatıyorum.

Son olarak küçük satranç sporcularına önerilerin nelerdir?

Küçük satranççılara tavsiyem kendilerine güvensinler ve satrancı severek oynasınlar. Düzenli bir çalışmanın sonunda başarı kendiliğinden gelecektir. Kötü turnuvalar geçirebilirler bu onları yıldırmak yerine daha çok hırslandırsın. Kaybede kaybede kazanmayı öğrenecekler, bunu unutmasınlar.

Devrim ALAŞLAR, Satranç Sporcusu devrimalaslar@gmail.com

Nimzowitsch ve Spielmann'ın tercihi

Blumenfeld Atak-2

Nimzowitsch ve Spielmann gibi klasik Büyükustalar tercih ediyorsa ve Ponomariov gibi eski bir Dünya Şampiyonu ağır partide "Blumenfeld Atak"a şans veriyorsa siz neden oynamayasınız?

Analizli Oyunlar

[Analizler : GM Evgeny Postny]

1) Nataf, Igor Alexandre (2549) - Onischuk, Alexander (2657) [C45]

Montreal 2003

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 e×d4 4.♘×d4 ♗c5 5.♗e3 ♕f6 6.♘b5?!

Bu devamyoluna pratikte pek sık rastlanmıyor, yine de Beyazlar bu varyantla % 70 başarı kazanmış!

6...♗×e3 7.f×e3 ♕h4+

[7...♕e5 8.♘d2 ♔d8 9.♘c3 ♘f6 10.♕f3 d6 11.h3 ♗e6 12.0–0–0∞ Satranç Açılışları Ansiklopedisi]

8.g3 ♕d8

[8...♕×e4 9.♘×c7+ ♔d8 10.♘×a8 ♕×h1 11.♕d6 (11.♕g4 ♕g1 12.♕×g7 ♕×e3+ 13.♗e2 ♕g1+ 14.♗f1 ♕e3+ 15.♗e2 ♕g1+ 16.♗f1 ♕e3+ ½–½ Langer, M-Kamberi, S/22nd NAO, Oklahoma USA 2003 (16))11...♘f6 12.♘d2 ♘e4 13.♕c7+ ♔e7 14.0–0–0 ♘×d2 15.♗b5 ♕d5 16.♗×c6 b×c6 17.♖×d2 ♕c5 18.♖d4 f6 19.b4 ♕c3 20.♖e4+ ♔f7 21.♕×a7 ♖e8 22.♖×e8 ♕e1+ 23.♔b2 ♕×b4+ 24.♔c1 ♕e1+ 25.♔b2 ♕b4+ 26.♔c1 ½–½ Mieses,J-Sergeant, E/Hastings 1945]

9.♕g4 ♔f8

[9...g6?! 10.♕f4 d6 11.♗c4 ♗e6 12.♗×e6 f×e6 13.0–0 ♘ge7 14.♘1c3 ♘e5 15.♕f6 ♔d7 16.♘d4 ♕g8 17.♘cb5 ♘7c6 18.♘×c6 b×c6 19.♖ad1 ♖f8 20.♕×e5 ♖×f1+ 21.♔×f1 ♕f7+ 22.♔g2 ♖f8 23.♘×d6 ♕f3+ 24.♔h3 ♕×d1 25.♕g7+ ♔×d6 26.♕×f8++– 1–0 Spielmann, R-Rubinstein, A / Stockholm 1919 / HCL]

10.♕f4 d6 11.♘1c3 ♘ge7?! Yenilik

[11...♘e5! Beyazın filini c4 karesine koymasını engellemek gerekiyordu. 12.0–0–0 ♗g4 13.♗e2 h5 14.♗×g4 h×g4 15.♘d5 g5 16.♕f5 ♘h6 17.♕f2 c6 18.♘dc7 ♔g7 19.♘×a8 c×b5 20.♖hf1 ♔h7 21.♕e2 ♕e7 22.♘b6 a×b6 23.♕×b5∞ 1–0 Bernstein, O-Swiderski, R/Ostende 1907/HCL (26)]

12.♗c4 f6?

Çok gerekli olmadıkça buna benzer pozisyonu zayıflatan hamleler oynanmamalıdır. [daha iyisi 12...♘e5 13.♗b3 ♘7g6 14.♕f2 ♗h3 15.0–0–0 a6 16.♘d4 ♔g8]

13.0–0–0

Beyazların uzun süreli inisiyatifi mevcuttur, buna karşılık Siyahlar Beyazların piyon zayıflıklarından yararlanamamaktadır.

13...♘g6 14.♕f1 ♘ce5 15.♗b3 ♗g4 16.♖d2 ♗d7 17.h3

Pozisyonel açıdan Siyahların konumu mükemmele yakındır, ancak başlıca problemi olan kötü şah konumu sorununu çözemiyor.

17...h5 18.♘d4 c6?!

Bu hamle d6 piyonunu zayıflattığı için kesinlikle tavsiye edilemez. Bununla birlikte Siyahlara mantıklı bir plan önermek

de çok zordur.

19.♘f5

Siyahların konumu savunulamaz gibi görünüyor.

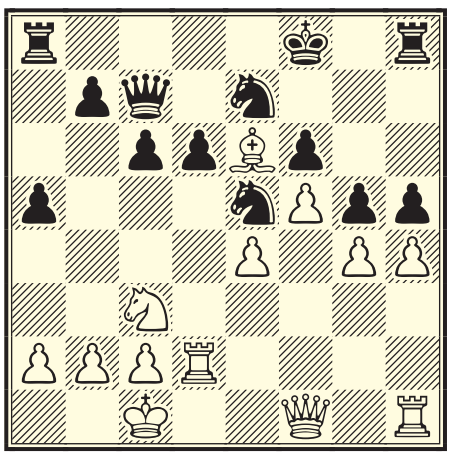
19...♗×f5 20.e×f5 ♘e7 21.e4

Beyazların alan avantajı siyah şaha etkili bir atak başlatmaya yardımcı oluyor.

21...a5 22.♗e6

[22.♕d1 ♕c7 23.♖×d6?! ♘d5 gereksiz karışıklıklara yol açardı.]

22...♕c7 23.g4 g5 24.h4!

Siyah şaha tüm hatları açan hamle, Beyazların atağı karşı konulamaz hal alıyor. [24.f×g6?! ♔g7]

24...g×h4

[24...h×g4 25.h×g5 ♔g7 26.♖dh2+–; 24...♘×g4 25.h×g5 f×g5 26.f6+–]

25.♖×h4 ♕b6 26.♘d1! ♔g7 27.g×h5 ♔h7 28.♖g2 ♖hg8

Siyahlar atağı savuşturmak için çaresizce materyal feda ediyor ancak Beyazlar materyali kabul etmek zorunda değil.

29.♖g6 ♕d8 30.♕f4 ♕f8 31.♖h2

[31.♘f2 hamlesi de çabuk kazanırdı.]

31...♖h8 32.♘e3 ♖e8 33.♖hg2 ♘5×g6 34.f×g6+ ♔g7 35.♖h2 f5

[35...♖h6 36.♘g4+–]

36.e×f5 ♘×g6 37.f6+

[37.f6+ ♕×f6 38.h6+ mata gider.] 1-0

2) Ponomariov, Ruslan (2718) - Godena, Michele (2523) [C45]

EU-chT (Men) 14th Plovdiv 2003

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 e×d4 4.♘×d4 ♗c5 5.♗e3 ♕f6 6.♘b5?!

Bu hamleyi elit oyuncuların partilerinde görmek garip, ancak sürpriz etkisini hesaba katmak lazım.

6...♗×e3 7.f×e3 ♕h4+ 8.g3 ♕d8 9.♕g4 g5!? Yenilik

Godena aktif savunmayı tercih ediyor ancak bu hamle şahkanadında zayıf kareler oluşmasına yol açıyor.

10.♘1c3 d6 11.♕e2 a6 12.♘d4 ♘e5 13.♕g2

[13.♕f2 hamlesi dikkate değer.]

13...♗e6

Siyahlar uzun roku hazırlıyor.

14.0–0–0 ♕d7 15.h4 g×h4?!

Bu değişim Beyazların oyunu şah kanadına taşımasına yardımcı oluyor. 15...g4 ile alan kazanmak daha kuvvetli olurdu. [...g4 16.♘d5 0–0–0 ve Siyahların konumu daha iyidir.]

16.g×h4 ♗g4!

[16...0–0–0 17.♕g7 ♘e7 18.♘×e6 f×e6 19.♗h3 ile Beyazlar e6 karesine baskı uygulardı.]

17.♗e2 ♘e7?!

[Siyahların g4 kuvvetli karesini garanti altına almak için 17...h5 daha mantıklı olurdu.]

18.♗×g4

[18.♘d5?! ♘×d5 19.e×d5 0–0–0∓]

18...♕×g4 19.♕f2

Bu piyon yapısıyla Beyazlar doğal olarak vezir kırışını kabul edemez.

19...0–0–0 20.♕f6 ♕d7 21.h5 ♖hg8 22.♖hg1

[22.♖dg1 ♖×g1+ 23.♖×g1 ♕h3 24.♘f5 ♘7c6∞]

22...♕h3 23.♖ge1?!

[23.♘f5 ♘×f5 24.♕×f5+ ♕×f5 25.e×f5 ♘f3=]

23...♖de8 24.♕h6 ♖g2?!

[...♕g4!∓ Siyahlar 25...♕g5 ile avantajlı oyunsonuna geçmeyi tehdit eder.]

25.♖h1

[25.♕×h7 ♖h2∓]

25...♕g3 26.♕×h7 ♕×e3+ 27.♔b1 ♖eg8

Siyahlar g hattını kontrol ediyor ancak bundan yararlanması biraz güç, ayrıca Beyazların h piyonu tehlikeli olabilir.

28.♘f5 ♘×f5 29.♕×f5+ ♔b8 30.h6 ♖2g6

[30...♖f2 31.h7 ♖h8 32.♕h3±]

31.♘d5 ♕g5 32.♖df1

Diğer devamyolları da Beyazlara avantaj getirmez: [32.♕×g5 ♖×g5 33.h7 ♖h8 34.♘f6 ♔c8 35.♖dg1 ♖×g1+ 36.♖×g1 ♘g6=; 32.♘f4 ♕×f5 33.e×f5 ♖g4 34.♘d5 ♖h8 35.h7 ♘d7!=]

32...♖h8 33.h7 c6 34.♘f6 ♕×f5 35.♖×f5 ♔c7

Beyazlar h piyonunu terfi edemiyor,

Devrim ALAŞLAR, Satranç Sporcusu devrimalaslar@gmail.com

dolayısıyla konum eşit.

36.b3 ♔d8 37.♘g8 ♖g7 38.♖d1

[38.♖fh5 ♘d7]

38...♖g×h7 39.♖×d6+ ♔c7 40.♖d2 ♖×g8

[40...♘c4!? 41.b×c4 ♖×g8 42.♖df2 ♖gg7 43.c5=]

41.♖×e5 f6 42.♖f5 ♖e8

Oyunsonu tamamen eşit ancak Ponomariov sonuna kadar mücadeleye devam ediyor.

43.♖f4 ♖he7 44.♖d4 ♖d7 45.c3 ♖e5 46.♔c2 c5 47.♖×d7+ ♔×d7 48.♔d3 ♖e6?!

[Doğrusu 48...♔e6 49.♖h4 ♖g5 50.♖h7 b5=]

49.♔e3 ♖d6 50.♖f5 b6 51.♖d5 ♔e6 52.c4

[Piyon oyunsonu da berabere: 52.♖×d6+ ♔×d6 53.♔f4 ♔e6 54.c4 (54.a4 b5 55.a5 c4 56.b4 ♔e7 57.♔f5 ♔f7 58.e5 f×e5 59.♔×e5 ♔e7=) 54...b5 55.a3 b4! 56.a×b4 c×b4 57.♔e3 ♔e7 58.c5 ♔d7 59.♔d3 a5 60.♔d4 ♔c7 61.♔c4 ♔c6=]

52...♖d7 53.♔f4 ♖h7 54.♖d8

Beyazlar eşit konumda son kozlarını ortaya koyuyor.

54...♖h4+ 55.♔f3 ♖h3+ 56.♔g4 ♖h2 57.♖e8+ ♔d6

♘f12[57...♔f7 58.♖b8±]

58.♔f5 ♖f2+ 59.♔g6 ♖×a2 60.♔f7! b5

[60...♖b2 61.♖e6+ ♔c7 62.♖×f6 ♖×b3 63.e5 ♖e3 64.e6 ♔d6=]

61.♖e6+ ♔d7 62.♔×f6

Böylece Beyazlar geçer piyon yarattı ancak bu yine de oyunu kazanmaya yetmiyor.

62...♖f2+ 63.♔e5 ♖b2 64.♖d6+ ♔c7 65.♖d3 ♔c6 66.♔e6 b×c4 67.b×c4 ♖c2 68.♖d6+ ♔c7 69.♖×a6 ♖×c4 70.e5 ♖h4 71.♔d5 ♖d4+! 72.♔×c5 ♖d1

Bilinen bir berabere konumuna ulaşıldı.

73.♖d6

[73.e6 ♖c1+ 74.♔d5 ♔d8=]

73...♖×d6 74.e×d6+ ♔d7 75.♔d5 ♔d8 76.♔e6 ♔e8 77.d7+ ♔d8 78.♔d6

Başka hamle kalmadı ! Berabere. ½–½

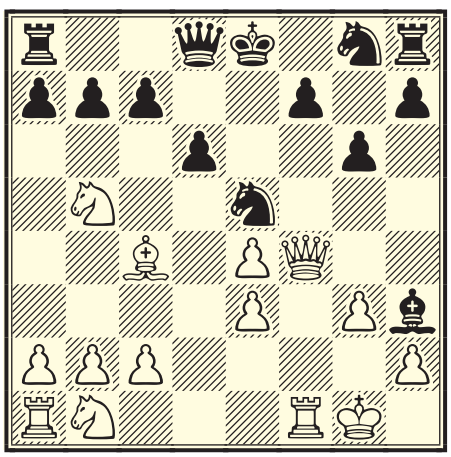
(3) Wang Hao (2512) - Harikrishna, Penteala (2645) [C45]

Tiayuan 2005

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 e×d4 4.♘×d4 ♗c5 5.♗e3 ♕f6 6.♘b5?! ♗×e3 7.f×e3 ♕h4+

Vezir yuvaya dönmeden önce Beyazların kampında zayıflık oluşturuyor.

8.g3 ♕d8 9.♕g4 g6 10.♕f4 d6 11.♗c4 ♘e5 12.0–0 ♗h3!Yenilik

Siyahlar f7 karesine yöneltilen tehdidi önemsemiyor ve açılacak f hattının kendi yararına açılacağını değerlendiriyor. [12...♕e7 13.♘d2 (13.♘1c3 g5 14.♕f2 ♗e6 15.♗×e6 f×e6 16.♘×c7+ ♔d7 17.♘×a8+– 1–0 Langer,M-Grubbs, S/Dallas 2000 (31) 13...♗h3 14.♖fd1 c6 15.♘d4 0–0–0 16.♗f1 ♗×f1 17.♖×f1 ♕c7 18.♘2f3 ♖d7 19.♘g5 ♖e7 20.♖ad1 h6 21.♘gf3 ♖h7 22.♘×e5 ♖×e5 23.♕g4+ ♕d7 24.♘f5 ♖e6 25.♖×d6 ♖×d6 26.♘×d6+ ♔c7 27.♕×d7+ ♔×d7 28.♖×f7+ ♖×f7 29.♘×f7+– 1–0 Lange, J-Trapp, M/Willingen 2004 (41); 12...♕d7 13.♗e2 a6 14.♘d4 ♕e7 15.♘c3 c6 16.♖ad1 ♗h3 17.♖fe1 ♘f6 18.♕h4 ♗g4 19.♕h6 ♘h5 20.h3 ♗×h3 21.♗×h5 g×h5 22.♖d2 0–0–0 23.♕×h5 ♗g4 24.♕h6 ♖hg8 25.♖f1 ♖g6 26.♕f4 ♖dg8∓ 0–1 Hartikainen, M-Kiik, K/Finland 2005 (44)]

13.♗×f7+ ♔d7 14.♘1c3

[14.♖d1 ♕e7 15.♗×g8 ♖h×g8∓]

14...g5! 15.♕×e5!?

İlginç bir feda, ancak Beyazlara iyi bir devamyolu önermek zor. [15.♕f2 ♘h6∓]

15...d×e5 16.♖ad1+?!

[Siyah filin tehdidi altındaki diğer kale ile Şah çekmek daha doğru olurdu: 16.♖fd1+ ♔e7 17.♖×d8 ♖×d8 18.♗×g8 ♖h×g8 19.♘d5+ ♔f8 20.♘b×c7 ♖d7∓]

16...♔e7 17.♘d5+ ♔f8 18.♘b×c7

[18.♗e6+ ♗×f1 19.♖×f1+ ♔g7 20.♖f7+ ♔g6–+]

18...♔g7 19.g4

[19.♘e8+ ♕×e8 20.♗×e8 ♗×f1 21.♘c7 ♗h3 22.♘×a8 ♘f6–+]

19...♗×g4 20.♘×a8 ♘h6 0–1

Yararlanılan Kaynaklar:

Mega Database 2011 (4.700.000 oyun)

Turkbase (Alaşlar) 2000-2011 (60.000 oyun)

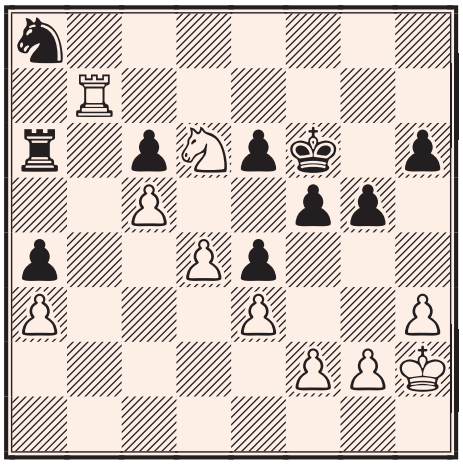
Secrets Of Opening Surprises Vol 3

Rybka 4 Satranç Motoru

Kazancı görme ve hesaplama

Bu sayımızda 2012 Türkiye Şampiyonası'ndan seçtiğimiz diyagramlarla çıkıyoruz karşınıza. Bakalım siz de kazancı görebilecek misiniz?

1 Eren Ataseven - Mehmet Düzgün
Antalya 2012

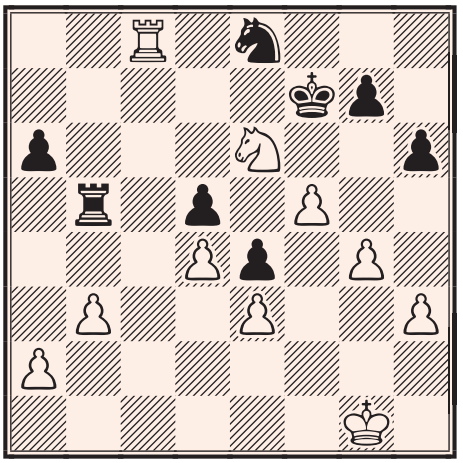

Beyaz oynar ve kazanır.

0 [3...♔h4 4.♙g3#]

Çözüm: **1.♘e8+ ♔g6 2.♖g7+ ♔h5 3.♘f6+ 1–0**

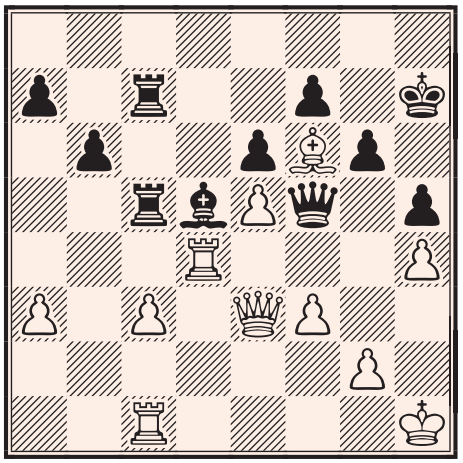
3 Özgün Şahin - Ferhat Yakut
Antalya 2012

Beyaz oynar ve kazanır.

Çözüm: **1.♖×e8! ♔×e8! 2.♘c7+ ♔d7 3.♘×b5 a×b5 4.♔f2 ♔c6 5.♔g3+– 1–0**

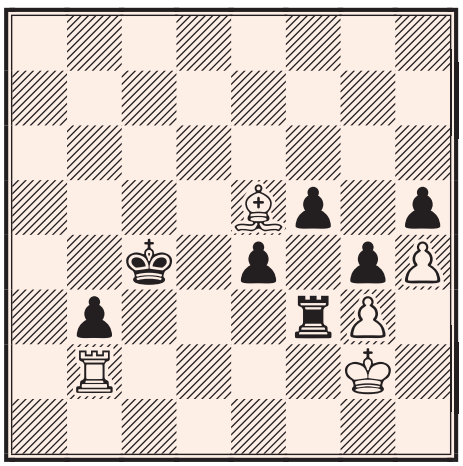
5 Erdi Deviren - Oğulcan Kanmazalp
Antalya 2012

Beyaz oynar ve kazanır.

Çözüm: **1.♖f4! ♖×c3 2.♖×c3 ♖×c3 3.♕×c3 ♕×f4 4.♕c8 1–0**

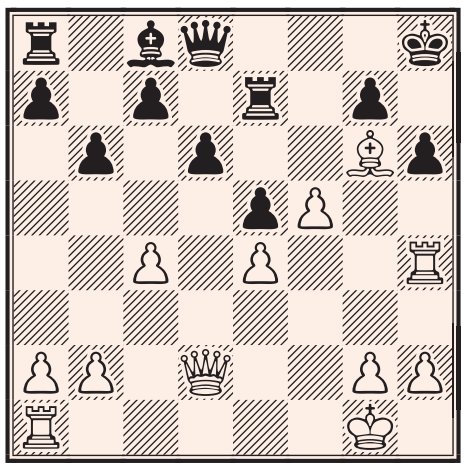
2 Taha Beyaz - Halis Aslanhan
Antalya 2012

Siyah oynar ve kazanır.

Çözüm: **1...♖c3! [2.♔f2 ♔d3 3.♖e2 ♖c2 4.♖×c2 ♔×c2] 0–1**

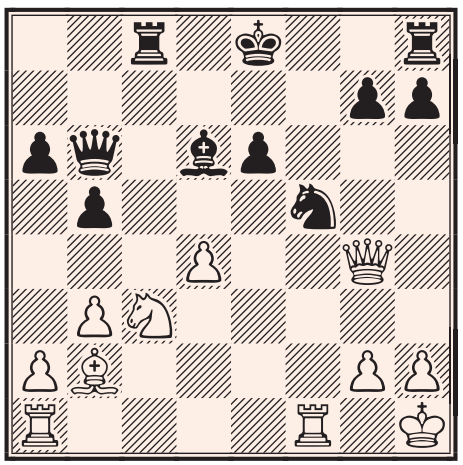
4 Evrim Kansal - Haktan Cinkılıç
Antalya 2012

Beyaz oynar ve kazanır.

Çözüm: **1.♗f6! ♖f7 2.♗×g7+ ♔g8 3.♕×h6 ♕×h4 4.♕×h4 1–0**

6 Mehmet Metin - Medeni Deniz
Antalya 2012

Beyaz oynar ve kazanır.

Çözüm: **1.♖×f5! e×f5 2.♖e1+ ♔d8 3.♕g5+ ♔d7 4.♕×g7+ ♔c6 5.d5+ ♔c5 6.♘a3+ b4 7.♘a4+ 1–0**

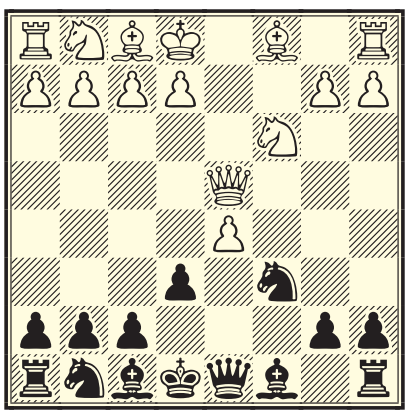
WIM Nilüfer Çınar ÇORLULU nilufercinar@gmail.com

Henning ve Schara ikilisinden

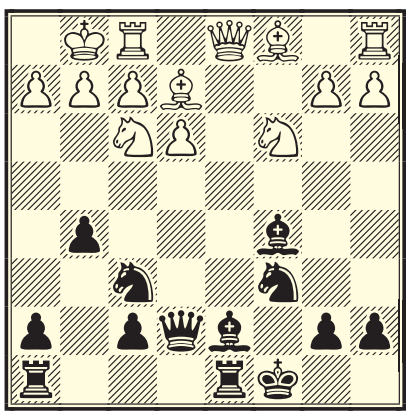
Henning-Shara Gambit

Vezir Gambiti açılışlarında Beyaz adeta nefes aldırmaz. Siyahlarla hem canlı, heyecanlı satranç oynamak hem de biraz nefes almak istiyorsanız Henning-Shara Gambit

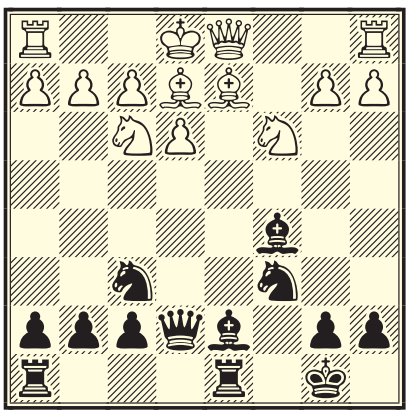
Satranca yeni başlayanlara genel tavsiye mutlaka ilk hamlelerinin e piyonunu iki sürerek e4 oynamaları olmalıdır. Beyazın ilk hamlesinin e4 olduğu partiler çok renkli olup, türlü gambitler, tuzaklar ve fedalarla doludur. Özellikle Vezir Gambiti olarak adlandırdığımız 1.d4 d5 2. c4 ile başlayan partilerde genellikle Siyahı zor, renksiz daha çok savunmanın düşünüldüğü konumlar bekler. Beyaz önce merkezi ele geçirir, sonra da şah kanadına doğru yönelir. Vezir kanadından oynadığı konumlar da vardır, Azınlık Hücumu dediğimiz (Minörite Atak), Siyahın savunmasının zor olduğu bir yapıdır. Vezir Gambiti açılışlarında Siyahın gambit yapmasına da çok seyrek rastlanır, Beyaz nefes aldırmaz adeta. Alman ve Avusturyalı iki satranç ustası Henning ve Schara ikilisinin bulduğu çok enteresan olan Hennig-Schara Gambit adını da bu ikiliden almıştır. Amaç Siyaha biraz nefes aldırmak ve canlı, heyecanlı satranç oynamaktır. Açılış hamleleri Tarrasch Savunması ile aynıdır.

1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘c3 c5 4.c×d5 c×d4 5.♕×d4 ♘c6 Siyah birinci tempoyu kazanıyor, Beyaz vezirin dönüş için ideal karesi d1 karesidir. Şimdi Siyahlar 6...exd5 oynar, 7.♘×d5 ♘f6 olup Siyah verdiği piyona karşılık gelişim üstünlüğünü ele geçirmiştir. Beyazlar piyonu vezirle almalıdır.

1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘c3 c5 4.c×d5 c×d4 5.♕×d4 ♘c6 6.♕d1 e×d5 7.♕×d5 ♗d7 8.♘f3

♘f6 9.♕d1 ♗c5 10.e3 ♕e7 11.♗e2 0–0–0 12.0–0 g5

Yandaki konum Henning-Schara Gambitte temel konumdur. Beyaz piyon fazla ancak Siyahın da ciddiye alınması gereken bir atağı var. Beyaz piyon üstünlüğünü korumak isterse ki bu savunma yapacağı anlamına gelir, tavsiye edilmez. Beyaz da Siyaha saldırı düzenleyerek oynamalıdır, b4, ♕a4 gibi hamlelere başvurmalıdır.

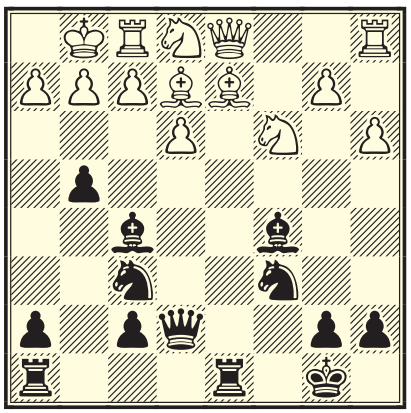
Bu açılışla tanışmamı sağlayan FM Ali İpek'tir. Çok bilinen bir varyant olmadığından Beyaz ilk defa karşılaşıyorsa işi bir hayli zordur. FM Ali İpek bu varyantı FM Hakan Erdoğan ile bir partisinde kullanmış ve Hakan açılış hamlelerini en doğru şekilde oynayınca da Ali İpek şaşırmış ve maçtan sonra öğreniyor ki, Hakan'a Bülent Güner uyarıda bulunmuş: Bak şöyle bir açılış var, biri oynarsa zor duruma düşersin diyerek Beyazın en doğru hamlelerini göstermiş. Ali İpek'in kızgınlığı Bülent Güner'e yönelik idi, şakayla karışık tabii ki. Bu varyantta ilgim olduğunu gören o dönem hocamız GM Vasiukov hiç korkmadan oyna, dedi. Gambit yapmayı kendisi de çok severdi.

Nino Maisuradze - Nilüfer Çınar [D32]

Tiflis 1999

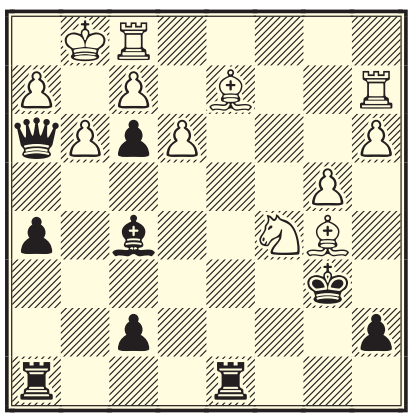
1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘c3 c5 4.c×d5 c×d4

5.♕×d4 ♘c6 6.♕d1 e×d5 7.♕×d5 ♗d7 8.♘f3 ♘f6 9.♕d1 ♗c5 10.e3 ♕e7 11.♗e2 0–0–0 12.♗d2? ♔b8!

Beyazın son hamlesi panikle yapılmış çirkin bir hamle, Vezir ile kalenin aynı dikeyde bulunmasından rahatsızlığını göstermekte. 12...♔b8! hamlesi zaten yapılması gereken bir hamle olup Siyaha bir tempo daha veriyor.

13.0–0 g5 14.a3? g4 15.♘e1 ♗f5!

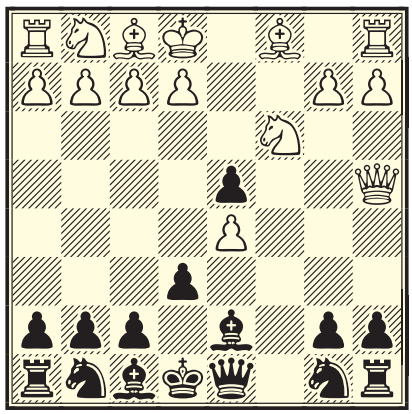

Bu partide GM Vasiukov'un en beğendiği hamlelerimden biri 15...**♗f5!** Fil merkezi bir kareye yerleşip Siyahın e1'deki atının d3 karesine gelmesini engelliyor, d8'deki kalenin d sütunundaki baskısını artırıp d2 karesindeki filin konumunu da sorgulamakta.

16.b4 ♗b6 17.♖a2? h5 18.♗b5 ♘e5! Siyah at da merkeze yerleşiyor.

19.♘a4 ♗c7 20.♘c5 ♘e4 Siyah c3 karesinden çatal tehdit etse de, gerçek amacı c5'teki atı değişmeye zorlamak.

21.♕c1 ♕h4 22.g3 ♕h3 Vezir dönüşü olmayan bir yola girdi. **23.♘×e4 ♘f3+! 24.♘×f3 g×f3 25.♕×c7+** (Veziri almak işi uzatıyor 25. .♔×c7 26. ♖c1 ♔b8 28. ♗f1 (Siyah üstün ancak işi kolay da değil.) **25. ♔a8 26.♕×b7+ ♔×b7 27.♘c5+ ♔b6 0–1**

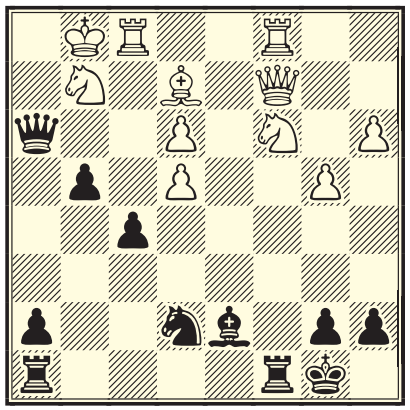
İkinci partimiz ise 2000 İstanbul Olimpiyatlarında birinci tur oynadığım bir parti, turnuvaların ilk turları rakibe hazırlık açısından genellikle sıkıntılı olur. 1999 yılında oynadığım partiyi inceleme fırsatını bulamadığına inandığım Fransız WIM Flear Christine'e karşı Henning-Schara Gambitini oynamaya karar verdim. Partinin sonları zaman sıkışması içinde geçtiğinden daha kuvvetli hamleler olabilirdi.

Christine Flear - Nilüfer Çınar [D32]

İstanbul Olimpiyatları, 2000

1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘c3 c5 4.c×d5 c×d4 5.♕a4+ ♗d7 Açılış farklı hamle sırasıyla da olsa, ilk partiye dönüşecek. (Diyagram)

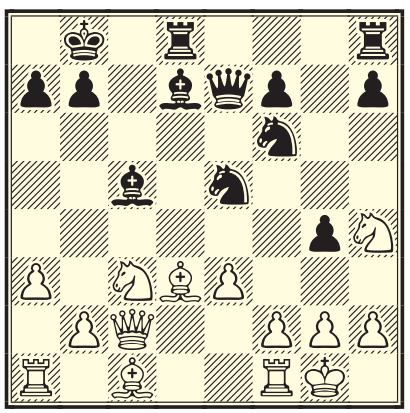
6.♕×d4 e×d5 7.♕×d5 ♘c6 8.e3 c 9.♕d1 ♗c5 10.♘f3 ♕e7 11.♗e2 0–0–0

12.0–0 g5 Temel konum oluştu, GM Vasiukov ile incelemelerimizde, Beyazın en iyi hamlesinin 13.b4 olduğuna karar verdik, diğer hamleler yavaş kalıyor.

13.a3? g4 14.♘h4 ♕e5!? (Beyazın 15.♘d5 oynamasını engelliyor, sonuçta tahtanın ortasında bir vezir ve kolay kolay da rahatsız edilemiyor. Beyazın b4 sürüşünü de engelledi.)

15.♕c2 ♔b8 (15...♔b8 Neredeyse uzun rok konumlarında rutin bir hamle) **16.g3 ♘e7 17.e4 ♘h5 18.♗e3 f5 19.b4 ♗×e3 20.f×e3 ♖c8 21.♖ac1 ♘×g3 22.h×g3 ♕×g3+ 23.♘g2 ♕h3** (Partinin en kritik konumu, Siyah taş feda etti, Beyaz şahın koruyucusu olan üç piyon da yok, tehdit 24...g3 ve mat isteği var, bilgisayar desteğiyle yaptığım analizler pozisyonu eşit olarak gösteriyor. Beyazın doğru savunmayı turnuva esnasında bulması zor.)

24.♖f4?! ♘g6 Houdini analizi [24.♗d3

♘g6 25.♕d2 g3 26.♘e1 ♖hg8 27.e×f5 ♘h4 28.♖f4 g2 29.♖×h4 ♕×h4 30.♘×g2 ♕h3 31.♗e4 =]

25.♕d2? g3 26.♗f3 ♕h2+ 27.♔f1 ♗b5+ (27...♗b5+ Artistik bir hamle daha iyisi 27...♘×f4 Siyah çok üstün durumda)

28.♘×b5 ♖×c1+ 29.♔e2 ♖hc8 30.♕d6+ ♔a8 31.♖×f5 ♕g1 32.♖c5 ♕f1+

33.♔d2 ♖1×c5 34.b×c5 ♕×b5 35.c6 ♕×c6 36.♕×c6 ♖×c6 37.♗g4 ♘e5

38.♗f5 ♖h6 39.♔e2 ♖h2 40.♔f1 h5 41.♘f4 h4 42.♘d5 ♖f2+ 43.♔e1 ♘f3+

0–1

Bu varyantta son partimiz Çek IM Cech Pavel'in 2004 Goch Açık Turnuva'sından. Açılış kısmı diğer iki partidekine benzer olup, Siyahın şah kanadındaki atağı bir hayli etkili.

Alexander Baisakow - Pavel Cech [D32]

Goch Açık Turnuvası, 2004

1.d4 d5 2.c4 e6 3.♘c3 c5 4.c×d5 c×d4 5.♕×d4 ♘c6 6.♕d1 e×d5 7.♕×d5 ♗d7 8.♘f3 ♘f6 9.♕d1 ♗c5 10.e3 ♕e7 11.a3?! 0–0–0 12.♕c2 ♔b8 13.♗d3 g5

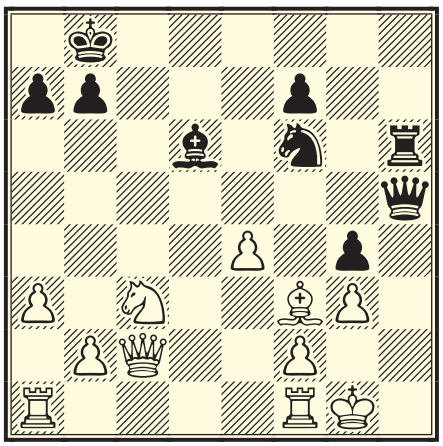
14.0–0 g4 15.♘h4 ♘e5 (Diyagram)

Beyaz at kenara, Siyah at merkeze! Bu varyantı Beyazlarla oynamak için iyi bir hazırlık yapmak gerekiyor, piyon fazla olmanın önemi yok. Ters kanatlara yapılan roklarda, önce gelen kazanır ilkesini Siyahlar seri hamlelerle başarıyor.

16.♗f5 ♘g6! (Tempo)**17.♗×d7 ♘×h4! 18.♗b5 ♕e5 19.♗e2 ♗d6**

(Masum bir mat isteği)

20.g3 ♘f3+ 21.♔g2 Atı almak da Beyazı kurtarmazdı, f3 karesinde rakip piyon, Beyaz şah mata çok yakın [21.♗×f3 g×f3 22.♗d1 ♗h5 23.♗d2 ♗e5♗] 21... **h5 22.e4 h4 23.♗×f3 h×g3 24.h×g3 ♖h2+ 25.♔×h2 ♕h5+ 26.♔g1 ♖h8 27.♗h6 ♖×h6** (Diyagram)

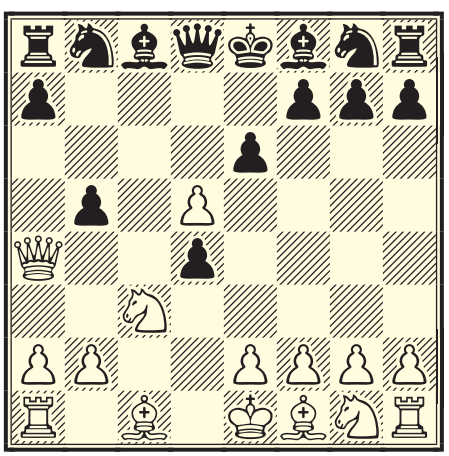
Mata çare yok! **0–1**

Hollandalı iki usta arasında Henning Share Gambitin farklı bir uygulamasını inceleyeceğiz.

Sybolt Strating - Marinus Kuijf [D32]

Hollanda Birinciliği, 2001

1.c4 e6 2.♘c3 d5 3.d4 c5 4.c×d5 c×d4 5.♕a4+ b5 (Diyagram)

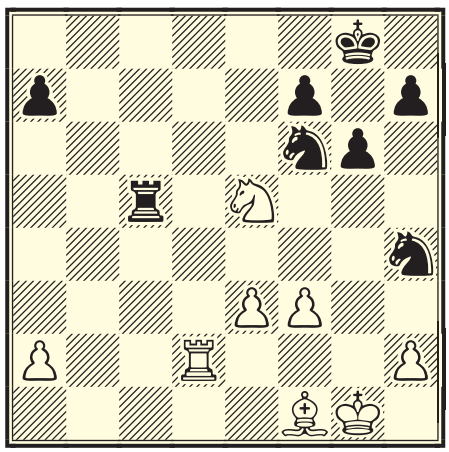

Henüz altıncı hamlede ortalık karışıyor. Daha çok tercih edilen devamyolu ise

6.♕×d4 ♘c6 7.♕d2 e×d5 8.♕×d5 ♗d7 9.♕e4+ ♗e7 10.♗g5 h6 11.♗×e7 ♘g×e7 12.e3 ♗f5

Bareev, E (2670)-Ljubojevic, L (2605)/Linares 1993 partisinde oynandığı gibidir.

6♘×b5 ♗d7 7.d6 ♗×b5 8.♕×b5+ ♘d7 9.♗f4 ♖b8 10.♕a4 ♕b6 11.♘f3 ♗×d6 12.♗×d6 ♕×d613.♕×d4 ♕×d4 14.♘×d4 ♖×b2 Vezirlerin bu kadar erken değişilmesine Henning Share Gambitinde nadir rastlanır. Beyaz Siyahın klasik hücumunu engelledi ancak Siyah piyon eksik değil ve taşları çok aktif, açık b dikeyi ise partiye damgasını vuruyor.**15.e3 ♘gf6 16.♗b5 0–0 17.0–0 e5 18.♘b3 ♖c8 19.♖fb1 ♖cc2 20.♖×b2 ♖×b2 21.f3 ♘f8 22.♗c4 ♘g6 23.♘a5 ♘h4 24.♗f1 e4 25.♘c4 ♖c2 26.♖d1 g6 27.♖d2 ♖c1 28.♘e5 e×f3 29.g×f3 ♖c5** (Diyagram)

30.♖d8+ ♔g7 31.f4 ♖c2 32.♗c4 ♖g2+ 33.♔f1 ♖×h2 34.♖d3 h5 35.♖a3 ♘g4 36.♘×g4 h×g4 37.♖×a7 g3 38.♖×f7+ ♔h6 39.♗d5 ♘f5 40.♔g1 ♘×e3 0–1

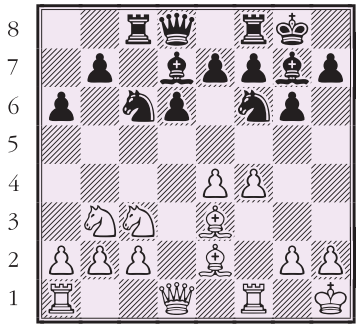
Satranç gücünüzü ölçün

Değerli okurlarımız, Yayın Kurulu Üyemiz FM Ali İpek dergimizin her sayısında bu sayfada bizlerleydi. Değişen bir şey yok, o yine bizlerle, biz yine onunlayız. Değerli satrançseverler, puanlı satranç, oyunculuk gücünüz hakkında fikir edinmeniz için yararlı olabilecek eğlenceli bir çalışmadır. Diyagramdaki konumdan başlayarak Beyazın hamlesini bulmaya çalışınız. Düşündüğünüz hamleyi ve aldığınız puanları not ediniz. Puanlarınızın toplamını değerlendirme tablosundan karşılaştırarak ratinginizi bulabilirsiniz. Oyunun sonuna kadar kendinize 90 dakikalık süre tanıyınız.

Bu sayımızda sizlerle 1988 Selanik Olimpiyatları'nda oynanan FM Ali İpek ile IM James Lewis partisini inceleyeceğiz.

FM Ali İpek – IM James E. Lewis Açılış Kodu: B74
Selanik Olimpiyatları,1988

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 d6 6.♗e2 g6 7.♗e3 ♗g7 8.0–0 0–0 9.♔h1 ♗d7 10.f4 ♖c8 11.♘b3 a6

Hamle	Puan	Siyah'ın hamlesi ve yorumlar	Hamle	Puan	Siyah'ın hamlesi ve yorumlar
12. ♗f3	3	... b5	23. ♘c3	1	... ♖c4
13. a3	3	...♘a5? (14. e5 hamlesini de gördüyseniz 5 puan)	24. ♕×h5	1	... ♖f5
14. ♘×a5	4	...♕×a5	25. ♕h3	3	...♗e5
15. .e5	6	..♘h5	26. ♖f1	3	... ♖g5
16. ♘d5	5	..♕d8	27. ♗e3	2	...♖gg4
17. ♗b6	4	... ♕e8	28. ♕f3	3	...♕e8
18. e×d6	4	... e×d6	29. ♗h6	4	...♗g7
19. ♖e1	4	... ♗e6	30. ♗×g7	2	...♔×g7
20. ♗×h5	3	... g×h5 (20.f5 hamlesinin de olabileceğini gördüyseniz 4 puan)	31. ♖ae1	4	...♕e7
			32. ♘d5	2	...♕d8
21. f5	5	... ♕d7	33. ♕f7+	2	... ♔h6
22. f×e6	1	.. f×e6	34. ♖×e6+	2	Siyah terk eder.

Değerlendirme Tablosu

Aldığınız puanların toplamına göre yaklaşık rating puanınız:

80 ve daha fazla ise » 2500 ve üstü | **70-79 arası** » 2400-2499 | **60-69 arası** » 2300-2399 | **50-59 arası** » 2200-2299

40-49 arası » 2000-2199 | **30-39 arası** » 1800-1999 | **20-29 arası** » 1600-1799 | **10-19 arası** » 1400-1599 | **10'dan az ise** » 1399 ve aşağısı

Hayri ÖZBİLEN, Eski TSF Başkanı, Emektar Millii Oyuncu ozbilen@hotmail.com

Cumhurbaşkanı İnönü, Başbakan Saraçoğlu satranç hastasıydı

Ufuk turu - 3

İstanbul, Ankara ve İzmir Satranç Dernekleri 1 Eylül 1954 tarihinde Türkiye Satranç Federasyonu'nu kurmuşlardı.

İstanbul Satranç Derneği (İSD)

Geçen yazılarımızda Türkiye'de satrancın kahveden çıkıp örgütlü hale dönüşmesini ve özellikle Ankara satrancını kısaca işlemiştik. Şimdi sıra İstanbul'a geldi. Ülkemizin en büyük satranç derneği olan İstanbul Satranç Derneği 1943 yılında Op. Dr. Emin Erkul, emekli Korgeneral Salahattin Adil, zamanın başbakanının kardeşi Hamit Saraçoğlu, emekli Subay Ahmet Tevfik Yücesoy ve gazeteci Murat Sertoğlu tarafından kurulmuştur. Bu dernek Ankara'dan sonra kurulan ikinci satranç derneğidir. 1946 yılında başkanı aynı zamanda I. Ordu Komutanı olan Orgeneral Cemil Cahit Toydemir'dir. Ben küçük bir çocukken paşayı dernekte görmüştüm. Kendisinin kenarları hafifçe yüksek bir satranç tahtası ile gösterişli özel takımı o geldiği zaman oynaması için çıkarılırdı. Paşanın Prof. Selim Palavan ile oynadığını biliyorum. Üstad Palavan, paşa ile iki oyun oynar, birinde berabere kalır diğerinde kazanırdı. Bu suretle paşa'ya biraz iltimas yapar ve onu gururlandırırdı. Yoksa aralarında büyük seviye farkı vardı. Kulübün (eski adı İstanbul Satranç Kulübü idi) yeri eski Taksim Belediye Gazinosu'nun üst katında idi (Bugünkü Ceylan Otel'in bulunduğu yer). Aynı zamanda Kulüp "Türkiye Satranç Mecmuasını" da 1944 Haziran'ından itibaren yayınlamaya başlamıştır. Kurucu üye olan Op. Dr. Emin Erkul İstanbul Şehremini (Belediye Başkanı) görevini de yürütmüştür ve bugünkü İstanbul Büyükşehir Belediye Başkalığı'nın Saraçhanebaşı'ndaki binasının girişinde diğer bütün İstanbul belediye başkanlarının büstlerinin yanında onun da büstü bulunmaktadır. Dr. Erkul uzun süre Satranç kulübünün başkanlığını da yapmıştır. Bu arada sanayici Behiç Besler de kulübe ve dergiye yardımlarda bulunmuşlardır.

1971 - RCD Turnuvası, Tarabya-İstanbul
Sağdan Sola: Nevzat Süer, Jirayr Çakır, Cavit Uzman, Musa Tebi, Orhan Günsav

Kulübün ilk büyük turnuvası 1946 İstanbul Şampiyonasıdır. Esasen 2. Dünya Harbi 1945'te bitmişti. Harp zamanında gece İstanbul'da karartma vardı. Yani turnuva yapmada zorluklar vardı.

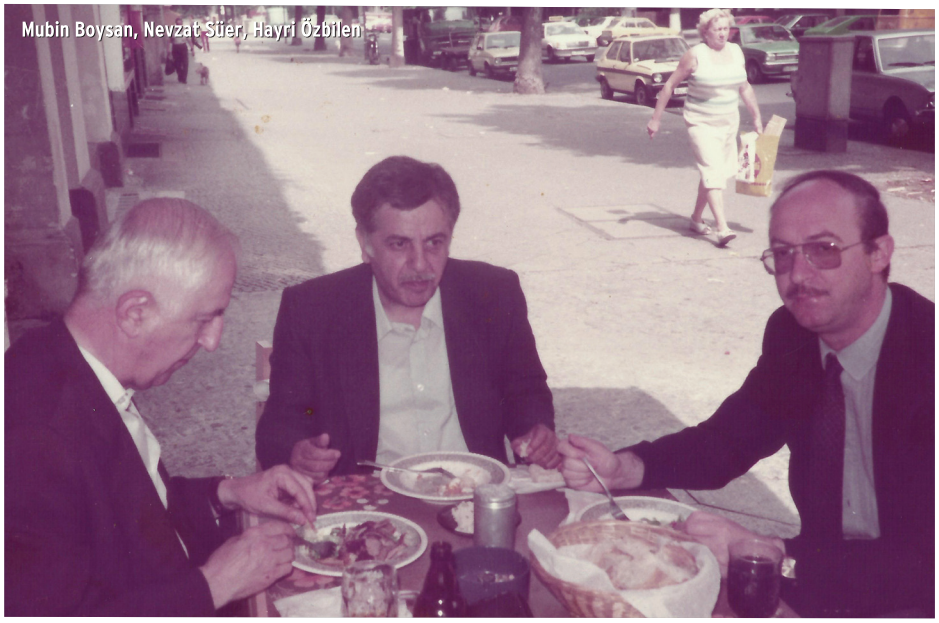
O günleri yaşayan ve 1946 turnuvasına da İTÜ öğrencisi olarak katılan Sayın Vedat Çelebi, halen gene İSD'ye geliyor ve mükemmel satranç oynuyor. Sayın Çelebi'nin bu turnuvadan bir partisini aşağıda veriyorum.

Beyaz: **Macit Çiftyıldız** Siyah: **Vedat Çelebi**

1.d4 d5 2.c4 d×c4 3.♘f3 a6 4.e3 ♘f6 5.♗×c4 e6 6.0–0 c5 7.♕e2 ♘c6 8.♖d1 b5 9.♗b3 c4 10.♗c2 ♘b4

Nottingham 1936'da Reshevsky-Flohr partisi böyle devam etmişti)

11.♘c3 ♘×c2

Mubin Boysan, Nevzat Süer, Hayri Özbilen

Siyahlar Beyazların aktif filini at ile değiştirmiş ve vezirkanadında piyon çoğunluğu elde etmişlerdir.

12.♕×c2 ♗b7 13.♘e5 ♗d6 14.a4 ♕b6 15.f4

Beyaz, vezirkanadında zayıflıklara rağmen şah kanadında hücuma geçmek istiyor. 15...**0–0 16.♗d2 ♖ac8 17.♖f1 b4 18.a5 ♕c7 19.♘b1 ♗e4 20.♕d1 ♘d5 21.♕a4 c3 22.b×c3 b×c3 23.♗c1 ♖b8 24.♘a3 ♖fc8 25.♘c2 ♘b4 26.♘×b4 ♖×b4 27.♕a2 c2!**

Bu hamle ile beyaz vezir şah kanadından tecrit edilmiş oluyor. **28.♗d2 ♗d5 29.♕a3**

Mecburi bir hamle

29...♖×d4 30.♕c1 ♗×e5 31.f×e5 ♖g4 32.g3 ♕×e5 33.♔f2 ♖g6 34.♖a4 ♖f6+ 35.♖f4 ♖×f4+ 36.g×f4 ♕e4 37.♔e1 ♖b8 0–1 (Analiz: Vedat Çelebi)

1950 yılında iktidar değişti ve İSD'nin hamisi olan CHP'li kadrolar görevden ayrıldı. Belediye'ye ait Taksim Belediye Gazinosu'nun müsteciri de herhangi bir kira anlaşması veya yazılı belgeye dayanmayan bu misafirliğe son verdi. Kulübün 3-5 çelik dolabı kapının önüne kondu. Geçici olarak Beyoğlu'nda bir binanın 6. katında küçük bir daireye sığınıldı. Gene Süer'in öne düşmesi ve inisiyatifi ile uzun yıllar İstanbul Satranç Derneğine ev sahipliği yapacak Tepebaşı'ndaki Sakız Ağacı Apt. 2. katına taşındı. Yeni lokal hem merkezi sayılabilecek yerde hem de oldukça genişti. Derneğin birikmiş parası yoktu. Yani o devirdeki yöneticiler kira falan da ödemedikleri için hep öyle gider zannetmişler. Düşünelim dönemin Cumhurbaşkanı İsmet İnönü satranç hastası, Başbakan Şükrü Saraçoğlu satranç hastası, İstanbul Büyükşehir Belediye başkanı satranççı ve Satranç Derneği'nin de Başkanı fakat kalıcı bir çözüm bulamamışlar. Neyse para sorununu Osmanlı Bankası Müdürü Muhip Aksan'ın yardımları ile halledildi ve kulüp yeni yerine yerleşti.

İzmir Satranç Kulübü

1954 yılında kurulanTürkiye Satranç Federasyonunun üç kurucu üyesinden biri de İzmir Satranç Kulübü'dür. 1946 İstanbul Şampiyonası Turnuva Kitabı'na önsöz yazan Prof. Mazhar Nedim Göknil İzmir'den şöyle bahsediyor: "Çok geçmeden İzmir'de bazı girişimciler tarafından (henüz resmen kurulmamış olmakla beraber) bir satranç yurdu tesis olundu. 1945 ve 1946 Fuar Turnuvaları'nı onlara borçluyuz."

İzmir Satranç Kulübü hakkında elimizde yazılı bilgi kaynağı yok. En azından Bende yok. Ancak 1950'lerde Kemeraltı'nda büyük bir kıraathanede oynadıklarını hatırlıyorum. 70'li yıllarda da Alsancak'ta lokalini ziyaret etmiştim. O zamanlar İzmir satrancı denince önce İlhan Onat sonra rahmetli Ergün Gümrükçüoğlu, kadın satranççı olarak da Joan Arbil akla gelirdi. 1954 yılından önce kurulan İzmir Satranç Derneği'nde İlhan Onat'ın olmadığını düşünüyorum. Kendisi tahsil, askerlik derken 1955'te İzmir'e döndüğünü söylüyordu. O devirden hatırımda kalan isimler Şekür Çağatay, Avukat Fevzi Baba, Haşmet Zeybek. İzmir'i Türkiye şampiyonalarında genellikle Ergün Gümrükçüoğlu temsil ederdi.

Türkiye Satranç Federasyonu

Gelelim Federasyon konusuna. Dernekler Yasası'nın ilgili maddesine dayanarak İstanbul Satranç Kulübü, Ankara Satranç Kulübü ve İzmir Satranç Kulübü 1 Eylul 1954 tarihinde müştereken ayrı tüzel kişiliği olan dernekler üstü Türkiye Satranç Federasyonu'nu kurmuş ve tüzüğünü yasa gereği gazetelerde yayınlamıştır. Resmi kurumlar da bu federasyonun tescilini yapmışlardır. İlk Başkan Y. Müh. Mübin Boysan'dır. Sonradan federasyona katılan satranç dernekleri olmuştur. Kadıköy Satranç Derneği, Adana, Bursa, Samsun, Mersin ve Bolu dernekleri ile üye adedi dokuza çıkmıştır. Burada şöyle bir not ekleyeyim. Bir dahaki yazımda federasyonun faaliyetleri ve eski başkanları hakkında bilgi vereceğim. Benim Başkanlığım sırasında (1984-1986) yurt dışına tayinim nedeniyle sürem dolmadan önce görevi kendisine devrettiğim emekli Vali Macit İskenderoğlu maalesef bir-iki ay gibi çok kısa bir süre bu görevi yürütmüş ancak bir kalp krizi sonucu vefat etmiştir. Macit Bey mesleğinin ilk yıllarında soyadını değiştirmiş ve Çiftyıldız olan soyadı yerine İskenderoğlu soyadını almıştır. Yukarıda sayın Vedat Çelebi ile oynayan ismi şimdi Macit İskenderoğlu olarak düzeltiyorum. Mülkiye'den de ağabeyim olan üstadı rahmetle anıyorum.

Önümüzdeki yazıda balkaniatlar, olimpiyatlar, FIDE üyeliği, zonal turnuvalar, RCD turnuvaları gibi ilginç konuları masaya yatıracağız.

Dr.N. Alp ERİLLİ / Cumhuriyet Üniv. Ekonometri Bölümü aerilli@hotmail.com

Satrançta stil karmaşası

"Satranç stilin nedir?" sorusuna cevap vermek, bugün bile çok zor

Stil kelimesi; kendine özgü anlayış, davranış ve biçim farkı olarak tanımlanabilir. Stil, kişiden kişiye göre değişebilen ifade, fikir, duygu ve düşüncelere verilen farklı tepkilerdir. Satrançta stil kavramını; iki satranççının tahtadaki duruma olan yaklaşımlarındaki ve düşünme biçimlerindeki ayrım şeklinde tanımlayabiliriz. Tabii ki bu tanım yeterli değildir. Hemen her alanda olduğu gibi satrançta da stil kelimesi birçok farklı anlama gelebilmektedir. Başka bir tanım olarak; oyuncuların analiz yöntemleri, tahtadaki konumu muhakeme etme, hamle arama ve durum değerlendirmelerindeki farklılık olarak da tanımlayabiliriz. Bu tanımları daha da genişletmek mümkündür.

Bir satranççının stilinden bahsederken iki ana kavramda değerlendirme yapılır: Saldırı-savunma ve konumsal-taktik oyun eksenleri. Bu iki kavram bir bakıma birbirlerine bağlıdır. Saldırı oyuncuları taktik eğilimler gösterirken, savunma oyuncuları da konumsal oyun tercih ederler. Savunan taraf oyunu yavaşlatmak ve soğutmak, saldıran taraf ise oyunu dinamik tutmak ve ateşlendirmek için çabalar.

Önemli bir nokta olarak şunu da belirtmekte fayda vardır. Savunma yapan taraf demek, maçı baştan sona kadar pasif bir şekilde oynayıp sürekli savunmaya çekilmek anlamına gelmemelidir. Bir savunma durumuyla karşı karşıya kalındığında iyi bir savunma örneği gösterip başarılı bir şekilde konumunu korumak olarak algılanmalıdır. Tabii hafif üstün konumları korumak, bir piyon kazancını hemen taktiksel sonuca taşımak da savunmacı oyuncu tipi için iyi birer örnek olarak verilebilir. Saldırı oyuncusu da temel de savunmacı oyuncuya benzemektedir. Fakat güçlü yanları savunma oyuncusundan farklılıklar gösterir. Kesin ve keskin hesaplar yardımıyla daha kısa vadede, rakibi zorlayıcı tehditler yaratmak ve rakibin savunması karşısında başka açıklar yaratabilmek için yeni taktikler uygulamaya çalışırlar. (Sivri, G.)

Ünlü filozof Aron Katsenelinboigen, ortaya attığı Öneğilim Kuramı için satrançtan ve satranç stilleri kavramından yararlanmıştır (Katsenelinboigen, 1997). Öneğilim Kuramı, "belirsizlik koşulları altında gelişme" olarak açıklanabilir. Katsenelinboigen, bu kuram bağlamında satranç stillerinden faydalanmıştır. Ona göre iki ana stil vardır: Konumsal (positional) ve kombinatif (combinatural). Katsenelinboigen bu iki stili şu şekilde tanımlar:

Kombinatif stil; maddi amaç güden ve başlangıç konumu ile son konum arasında bir köprü kurmaya çalışan.

Konumsal stil; iyi bir konum yakalama amacında olan ve başlangıç konumu ile son konum arasında birçok temanın (fikrin) oluşmasına izin veren.

Katsenelinboigen'e göre; kombinatif oyuncunun aksine, konumsal oyuncu her şeyden önce belirsiz bir gelecekte gelişmesine olanak tanıyacak bir konum elde etmekle uğraşır. Bir oyuncu; konumsal stilde oynarken, bağıntısal ve maddesel parametreleri bağımsız değişkenler olarak değerlendirmelidir (Katsenelinboigen, 1997).

Yine de bir satranç oyuncusunun stilini tanımlamak hiç de kolay bir iş değildir. İlk önce satranç tahtası üzerinde oluşan konumlara bakmak gerekebilir. Daha sonra oyuncunun kişisel yetenekleri bu çalışmaya dahil edilmelidir. Genel bir anlatımla, kuvvetli bir oyuncu olmak için bütün pozisyonları iyi oynamalısınız. Sadece iyi bir hücum oyuncusu olmak yetmez, savunmayı iyi yapabilmeli, teorik büyün oyun sonlarını oynayabilmeli ve açılış teorisini tam anlamıyla uygulamalısınız. Bunların hepsi olması gerekenler. Fakat pratikte bunların hepsini gerçekleştirmek ve bu oyunda mükemmele yakın bir seviyeye gelmek imkânsız gibi bir şey. Profesyonel satranç oyuncuları için bile gerçekleştirmesi oldukça zordur. Satranç, herhangi bir oyuncunun, oyunun tüm aşamalarında tam anlamıyla uzmanlaşabilmesi için çok karmaşık yapıda bir oyundur. Günümüzün en iyi oyuncuları ile geçmişin en önemli oyuncuları arasında bile, diğer üst seviye oyuncularla karşılaştırıldıklarında daha az veya daha çok güçlü oldukları oyunlar görülebilir.

Buradaki anahtar rol, bu farkları hem kendinizde hem de rakibinizde anlamanız ve bunları ciddi biçimde antrenmanlarda, hazırlık aşamalarında ve turnuva oyunlarında uygulayabilmektir.

Satranç oyuncularını genel bir kategoride sınıflandırmak için iş hayatındaki kişisel değerlendirmeler ve insan kaynaklarının kullandığı model yaklaşımları işimize yarayabilir. Profesör Jean-Marie Hiltrop'un geliştirdiği yaklaşıma, satranç oyuncularını adapte etmeye çalışalım:

İş Dünyasında Hiltrop Yaklaşımı		
	Gerçeklere Dayalı (Yapan, Gerçekleştiren)	**Genel Kavramlara Bağlı (Düşünen)**
Sezgisel	Eylemci **Deneme ve yanılma**	Yansıtıcı **Alternatifler**
Mantıksal	Pragmatist (Faydacı) **Neler yapılmalıydı**	Teorisyen **Her şey için tek bir model**

İş hayatında yöneticiler sınıflara ayrılıyorsa satranç oyuncuları da benzer şekilde ayrılabilirler. Bölünme de şu iki soru dikkate alınabilir:

1. Tahta başında (maç esnasında) aldığınız kararlar sezgi ve tecrübelerinize göre mi alıyorsunuz yoksa mantığınıza göre mi?

2. Durumun gerektirdiği gibi mi oynuyorsunuz yoksa genel fikirler doğrultusunda mı?

Bu iki basit ve temel sorunun karşılaştırılması satranç oyuncularının stillerini anlamamızda bize yardımcı olacaktır. Oyuncuları mantıksal kararlar veren ve sezgisel kararlar veren oyuncular olarak iki kategoriye ayırmaya çalışalım.

Mantıksal oyuncular, sistematik bir şekilde ve birbirleriyle ilintili muhakeme kararları verirler. Fikirleri ve bulguları birbirlerinebir zincir gibi bağlıdırlar. Son karar aşamasında ise tüm sonuçlar değerlendirilmiş ve uygulanmıştır.

Mantıksal oyuncuların oyunları çok öğreticidir ve oyunlarını anlaması sezgisel oyuncuların oyunlarına göre daha kolaydır. Yaptıkları hamlelerin arkasında yatan fikirleri anlayabilir veonları takip ederek satrancınızı geliştirebilirsiniz. Bir oyuncu ne kadar kuvvetlenirse kuvvetlensin, pozisyonları düşünce biçimi ve karar verme yetisi hiçbir zaman değişmeyecektir. Bu tarz oyunculara Kasparov, Alekhine, Fischer ve Botvinnik'i örnek olarak verebiliriz.

Sezgisel oyuncular, en iyi hamleyi sezme veya hissetme konusunda yeteneklidirler. Taşlarını, birbirlerine en yüksek uyumu sağlayacak şekilde yerleştirmeye özen gösterirler. Pozisyon değerlendirme konusunda ve uzun hamleler zincirini oluşturacak taş fedaları konusunda yeteneklidirler. Bu fedaların önceden hesaplanması genellikle zordur ve sezgilerinize güveninizin tam olması gerekmektedir. Bu tarz oyunculara Karpov, Pertrosian ve Capablanca'yı örnek olarak verebiliriz.

Bu iki sınıfa dahil olmayan fakat her iki sınıfında belirli özelliklerini barındıran oyuncular vardır. Stilleri, evrensel tarz olarak nitelendirilirler. Eski Dünya Satranç Şampiyonu Boris Spassky gençliğinde oldukça saldırgan bir oyuncu iken dünya şampiyonluğu yolunda evrensel stilde oynamıştır. Bu tarz oyunculara Spassky ve Petrosian'ı örnek olarak verebiliriz.

Oyuncuları bir başka kategoriye ayırmak istediğimiz de gerçeğe dayalı ve genel kavramlara bağlı oyuncular olarak da ikiye ayırabiliriz.

Gerçeğe dayalı oyuncular karar verme aşamasında somut gerekçelerle hareket ederler. Oyunlarındaki varyantların hesaplanmasında kesin hesaplamalar vardır. Bazı oyuncular hemen her şeyi hesaplayıp tam olarak sonuçtan emin olduklarında hamlelerini oynarlar.Bu tarz oyuncular, piyon fedalarını almamak için somut bir sebep görmezler ve piyonu alırlar. Korchnoi, Tal ve Anand bu tarz oyunculara en iyi örnektirler.

Genel kavramlara bağlı oyuncular ise piyon fedaları kabul etmeyebilirler. Çünkü o piyonu alarak oluşacak uzun dönemdeki tehlikeyi göze almak istemezler. Gerçeğe dayalı oyunculara nazaran daha fazla derinlikte hamle düşünürler. Satranç prensiplerinden uzaklaşmadan karar vermeye çalışırlar. Bu tarz oyunculara Steinitz, Kramnik, Smsylov ve Nimzowitsch'i örnek verebiliriz. Tablo.2'de bu sınıflandırma yapısı örnekler ile birlikte verilmiştir.Tablo.2'de verilen sınıflandırmayaait oyuncu özelliklerini özet olarak açıklamaya çalışalım (Hansen, 2005).

Yansıtıcı Oyuncular

Yansıtıcı tipindeki oyuncular birçok farklı karaktere sahiptirler. İyi hazırlanmış bir rakip diğer oyuncuların potansiyel zayıflıklarından yararlanma peşinde koşarken, yansıtıcı tipindeki oyuncular güçlü bir şekilde rakiplerinin karşısında dururlar.

Tipik karakteristiklerini şu şekilde özetleyebiliriz:

1. Taşların nerede duracağına ve taşların koordinasyonlarını anlamada güçlü hisleri vardır.

2. Hemen göze çarpmayan küçük avantajları hissetme ve yakalama konusunda ve daha sonra bu avantajları daha somut kazançlara çevirmede çok iyidirler.

Hiltrop Yaklaşımında Satranç Oyuncuları		
	Gerçeklere Dayalı (Yapan, Gerçekleştiren)	**Genel Kavramlara Bağlı (Düşünen)**
Sezgisel	Eylemci **Tal, Anand, Shirov, Morozecivh**	Yansıtıcı **Capablanca, Smsylov, Petrosian, Karpov, Adams**
Mantıksal	Pragmatist (Faydacı) **Lasker, Alekhine, Euwe, Spassky, Fischer, Kasparov, Korchnoi**	Teorisyen **Steinitz, Tarrash, Nizowitsch, Botvinnik, Kramnik**

N. Alp Erilli aerilli@hotmail.com

3. Küçük avantajların uzun dönemde değerlendirildiği oyun sonları genellikle çok iyidir.

4. Taş fedasının uzun soluklu değerlendirmelerini çok iyi yaparlar.

5. Birçok varyantı birlikte analiz ederler ve oyunun ana gidişatı üzerine kararlar verirler.

Teorisyen Oyuncular

Satranç teorisyenlerinin, satrancın gelişimde katkıları büyüktür. Sonraki nesiller, onların fikirleri ve düşünceleri ile kendilerini geliştirmişlerdir.

Tipik karakteristiklerini şu şekilde özetleyebiliriz:

1. Satranç tarihine oldukça hakimdirler ve bu bilgilerindensıkça yararlanılır.

2. Merkezdeki kuvvetli piyon yapısının genel stratejiyi nasıl etkilediğini iyi bilir ve uygularlar.

3. Kapalı ve yarı kapalı konumlarda oynamayı severler ve güçlü manevralarla başarılı olurlar.

4. Fil çifti avantajından yararlanma konusunda oldukça iyidirler.

5. Hamleleri mantıksal ve sistematik bir şekildedir.

6. Uzun süre dayanabilecek sağlam ve dirençli bir açılış hazırlığı yaparlar.

7. Kendi sistemlerini uygulama konusunda inatçıdırlar.

Pragmatist (Faydacı) Oyuncular

Tüm sınıflandırmalara genel olarak baktığımızda, dünya şampiyonlarının birçoğu pragmatistler sınıfa girebilir. Birçok pragmatist, teorisyenlerden çok şey öğrenmişlerdir. Özellikle de düşünceyi uygulamada kullanabilmeyi.

Tipik karakteristiklerini şu şekilde özetleyebiliriz:

1. Hamleleri hesaplamada yüksek konsantrasyon, gelişim ve karar verme üzerine dayalı oyun anlayışları vardır.

2. Varyantları hesaplamada yüksek başarı ve kesinlik vardır.

3. Her hamlenin çok önemli olduğu, keskin konumlara sahip, güçlü oldukları açılışları tercih ederler.

4. Açılışlar için ev hazırlıkları yaparlar ve teorik yenilikler ile başarılı sonuçlar alırlar.

5. Şaha karşı direk hücumlarının sonuçlarını başarılı bir şekilde alırlar.

6. Rakiplerinin atakları kuvvetli bir şekilde gerçekleşmediğinde veya tehditleri yeterince kuvvetli değilse, materyal üstünlükleri kabul ederler.

Aktivist (Eylemci) Oyuncular

Satranç severler tarafından en çok sevilen ve takip edilen oyuncudardır. Yaratıcı ve öğretici stilleri sayesinde, sürprizlerle dolu ve keskin mücadelelerin yaşandığı parlak maçlar çıkarırlar. Aktivistler cesurdurlar ama aynı zamanda risk de alırlar.

Tipik karakteristiklerini şu şekilde özetleyebiliriz:

1. Girişim elde etme konusunda oldukça başarılıdırlar ve her an bir taş fedası peşindedirler.

2. Taktik motiflerin ve kombinasyonların olduğu keskin kombinatif bakış açıları vardır.

3. Taş değişimleri yaparken, materyal mi girişim mi sorusunun cevabını iyi sezerler.

4. Uzun hamleler zinciri ile sonuçlanacak taş fedalarında başarılıdırlar.

5. Keskin konumlarda çok iyi hesaplamalar yaparlar, bunun yanında da sezgilerine de çok güvenirler.

6. Yıldırım ve hızlı satrançta oldukça başarılıdırlar.

7. Açılışlarda teori dışına çıkmaktan korkmazlar.

8. Risk almaktan çekinmezler. Fakat bazen gereksiz riskleri, kaybedilmeyecek maçları kaybetmelerine olanak sağlar.

9. Sürekli atak oynamayı severler. Şahları tam güvende değilken daha tedirgin oynarlar.

Yukarıda verilen oyuncu sınıflamaları tamamen yoruma dayalı tanımlamalardır. A.B.D. Satranç Federasyonu'na (USCF) ait olan bir başka sınıflama da ise satranç oyuncuları, stillerine göre şu şekilde tanımlamıştır: (http://www.uschessleague.com/ChessStyles.html)

Teknik Oyuncu

Teknik bir oyuncu genellikle aynı açılışları oynar ve onları en iyi şekilde bilir. Pozisyonel açılışları tercih ederler ve bu açılışlardaki stratejik fikirleri çok iyi bilirler. Teorik bir yenilik ve alışık olmadıkları konumlar karşısında rahatsız olurlar. Yine de iyi bildikleri konumlara ulaşmak için ellerinden gelenin en iyisini yaparlar. Saldırı veya karşı atak yemektense, en doğru kararlar olmasa da, genel prensiplerinden ödün verebilirler. Tüm bunların yanında, onlara karşı oynaması zordur zira onların en güçlü yanlarına karşı oynuyormuşsunuz gibi hissedersiniz. Hemen hemen tüm teknik oyuncuların inanılmaz bir satranç anlayışı vardır. Teknik bir oyuncu olmak kolay değildir. Güçlü bir oyuncu olmanın yanı sıra sürekli idman yapmak, yüksek satranç anlayışına sahip olmak ve her konuda aktif olmak gerekmektedir.

Pozisyonel Oyuncu

Pozisyonel oyuncular, teknik oyunculardan bir parça farklılık gösterirler. Açılış tercihlerinde değişkenlikler gösterirler ve bütün pozisyonlarda en doğru çözümü bulma konusunda genel satranç anlayışlarına çok güvenirler. Pozisyonel bir oyuncu ile teknik bir oyuncu arasındaki en temel fark

psikolojiktir. Pozisyonel oyuncu, basitçe bilmediği konumlara girmekten veya atak yeme ihtimali olan durumlardan kaçınır. Bütün bunların yanı sıra pozisyonel oyuncular taktik bir konumla daha kolay baş edebilirler ve oyunu kendi stilleri doğrultusunda yönlendirebilirler.

Atak Oyuncu

Atak oyuncular girişimi almayı severler. Rakip oyuncuya sürekli saldırmak isterler. Bazı atak oyuncular iyi hesaplama yapamazlar fakat bir atağı iyi yönetmek gibi doğal yetenekleri vardır. Atak oyuncular teknik oyunculara karşı zorlanabilirler. Zira teknik oyuncular atak oyuncuların saldırmasına fırsat vermezler ve bu durum onları istemedikleri konumlarda oynamaya zorlar. Bununla birlikte eğer atak oyuncu, daha teknik oyuncuların üstesinden gelirse, kendisini rahatlıkla zirvede bulabilir. Oyunları daha ilginç hale gelir ki her zaman zafer kutlamaları için bir şans daha vardır.

Hesaplamacı Oyuncu

Hesaplamacı oyuncu, tahta başında çok zaman harcar ve çok yorulur. Satranç girişimleri en üst seviyede olmasa da hassas hesaplama güçleri onlara yetmektedir. Onların karşısına oturduğunuzda, beyinlerinin uzatmaları oynadığını hissedebilirsiniz. Her zaman rakiplerinden bir hamle fazlasını görmeye çalışırlar ve en ufak yanlış hesaplamanızın üstüne atlarlar. Maç içinde çok fazla gayret sarf ederler ve genellikle de zaman sıkışmasına girerler. En zor rakipler güçlü hesaplamalar yapan teknik oyunculardır.

Kurnaz Oyuncu

Kurnaz oyuncuların oyunlarında endişe verici bir şeyler vardır mutlaka. Size ne kadar garip gelirse gelsin sürekli olarak tahmin edemeyeceğiniz hamleleri oynarlar ve bu durum sizin için kafa karıştırıcı bir hale gelebilir. Hiçbir zaman pes etmezler ve sizi her an tuzağa düşürmek ve size saldırmak için fırsat kollarlar. Bu tip oyuncular becerikli ve hayalperest stilleri sayesinde her zaman ilginç oyuncular olmuşlardır. Geleneklere karşı gelen stilleri sayesinde atak ve hesaplamacı oyunculardan farklılıklar gösterirler.

Dinamik Oyuncu

Dinamik oyuncular oldukça rahat oyunculardır, fakat saldırgan/taktiksel tarafları daha ağır basmaktadır. Genellikle girişimi çabucak alabilecekleri açılışları oynamayı tercih ederler ve sizi oyunun dışında tutmaya çalışırlar. Maçlarında yeni şeyler denemekten çekinmezler ve sık sık sert mücadelelere girerler. Stratejik bir pozisyonda veya kapalı bir konumda olsalar da kendilerini rahatsız hissetmezler. Bazen aynı açılışı üst üste birçok defa oynasalar da teknik oyunculardan farklıdırlar zira iki ucu keskin açılışları tercih ederler.

Pratik Oyuncu

Bu oyuncuların oyunlarında hep bir sınır vardır. Onlara göre satranç bir oyundur ve amaç kazanmak için yapılacak her şeyi yapmaktır. Her zaman en iyi hamle bulunamayabilir. Genellikle hızlı oynarlar ve sizi saat baskısında bırakırlar. Böylece dayanıklılığınızı bir nebze de olsa bozabilirler. Sevdikleri ve daha önce çok oynadıkları açılışları oynamayı tercih ederler. Teknik oyuncular çoğu zaman pratiktirler de yine açılış tercihlerini sınırlı tutmayı tercih ederler. Pratik oyuncular ise her türlü açılışı veya pozisyonu rahatlıkla oynayabilirler. Yine de teorik bilgilerinde hep bir eksiklik vardır. Çok fazla zaman harcamadan açılış teorisinin dışına çıkıp sizi şaşırtmayı umut ederler.

Sezgisel Oyuncu

Oyuncular içinde en garip olanlardır. Taşların nereye ait olduğunu, nereye gideceğini bilirsiniz ama oyun pozisyonel mi taktiksel mi anlayamazsınız. En iyi hesaplamacılar oldukları söylenemez fakat diğer oyuncuların fazla zaman harcayarak buldukları çözümleri kısa sürede bulabilirler. Güvendikleri sezgileri bazen zayıf noktaları olabiliyor. Üzerinde çok fazla düşünülmesi gereken konumlarda içgüdüleri yeterli olmayabiliyor.

Mantıksal Oyuncu

Mantıksal oyuncular, oynamayı düşündükleri pozisyonları mantık çerçevesinde sürekli deneme yoluyla gerçekleştirmeye çalışırlar. Oyunun bütün aşamalarında iyidirler ama genel bir uzmanlıkları yoktur. Alışılmadık konumlara uyum sağlamada iyidirler ve hangi tür pozisyonları oynayacaklarına karşın bir önyargıları yoktur. Amaçları her koşulda en iyi hamleyi bulmaktır. Bu tip oyuncular alışılmışın dışında bir şeyler sıkça denemezler yine de durum onu gerektiriyorsa tereddüt etmezler.

Genç Oyuncu

Genç ama kuvvetli oyuncuların genelde belirgin bir stilleri yoktur. Çok nadir genç bir pozisyonel oyuncu bulursunuz. Yaşları ilerledikçe pozisyonel oyuncuların tarzını benimserler. Bu sebepten, bazı genç oyuncular, stilleri tam olarak gelişmeden herhangi bir sınıfa dâhil edilmezler.

Yararlanılan Kaynaklar:

Sivri, G. 2010. Yazılı Görüşme, İstanbul.

Katsenelinboigen, A., 1997. TheConcept of Interdeterminismand Applications. PraegerPublishers. New York, USA.

Hansen, L.B., 2005. Foundations of ChessStrategy. GambitPublis., UK.

Chess Style Evolution. http://www.chess-game-strategies.com/chess-style.html

USCF. ChessStyles. http://www.uschessleague.com/ChessStyles.html (20.07.2011).

1975-1985 Dünya Şampiyonu
Anatoly Karpov

Satrançta ağır fakat mükemmel bir şekilde konumunu geliştirebilen, kusursuz bir tekniği ve derin bir konumsal anlayışı birleştiren oyuncu

Anatoly Yevgenyevich Karpov, 1951'de Ural Bölgesinde Zlatoust'ta dünyaya geldi. 4 yaşındayken satranç oynamayı öğrendi. 11 yaşındayken usta adayı oldu. 12 yaşındayken Mikhail Botvinnik'in Satranç Okulu'na katıldı. 15 yaşında Sovyet ustası olarak Spassky'nin rekorunu kırdı. Çok iyi bir öğrenci olan Karpov, Moskova Devlet Üniversitesi'nde Matematik bölümüne girdi. Sonradan okul değiştirerek Leningrad Devlet Üniversitesi'nde İktisat bölümünden mezun oldu. Burada Sovyet ekolünün en önemli antrenörlerinden Büyükusta Semyon Furman ile çalıştı. 1969'da Stockholm'deki Dünya Gençler Şampiyonası'nı kazanarak bunu Spassky'den sonra başaran ilk Sovyet oyuncu oldu. Hemen arkasından Venezuela'nın başkenti Caracas'ta bir uluslararası turnuvada büyükusta oldu.

1973'te Sovyetler Birliği Şampiyonası'nda ikinci, Leningrad Interzonal Turnuvası'nda birinci oldu. 1974 Adaylar Turnuvası'nda önce Lev Polugayevski, ardından eski Dünya Şampiyonu Boris Spassky ile eşlendirildi. Adaylar Finali'nde Karpov, Korchnoi ile karşılaştı. Karpov, 3-0 öne geçti. Korchnoi mücadeleyi bırakmayıp maç alsa da maçın sonunda Karpov az bir farkla maçı kazandı.

1975'te, Fischer, Dünya Şampiyonluğu maçına çıkmayınca Karpov, oynamadan dünya şampiyonu oldu. Buna rağmen 160'tan fazla uluslararası turnuva kazanarak bu alanda bir dünya rekorunun sahibidir.

Anatoly Karpov. Fotoğraf: David Llada

Karpov'un Filipinler'in Baguio kentinde oynanan 1978 Dünya Şampiyonası'nda rakibi yeniden Korchnoi idi. Maçta Karpov 5-2 öndeyken Korchnoi, mücadeleyi bırakmayıp skoru 5-5'e getirdi. O dönemde beraberliklere bakılmadan ve oyun sınırı olmadan 6 oyun kazanan oyuncu maçı kazandığı için Karpov'un çökmesi beklenirken bir sonraki partiyi kazanarak unvanını korudu. 1979'da Montreal'deki süper büyükusta turnuvasında Mikhail Tal ile birlikte birinciliği paylaştı. Bugojno 1978 ve 1980 turnuvalarını kazandı. Ayrıca Linares'i de 1981'de kazandı. Bunların yanı sıra bu yıllarda beş kez Tilburg Turnuvası'nı da kazandı. Sovyetler Birliği Şampiyonluğu unvanını ise 1976, 1983 ve 1988'de üç kez kazandı. Karpov, 1970'ler ve 1980'lerin ortalarına kadar dünyanın en iyi oyuncusuydu.

Üç yıl sonra, Korchnoi, Hübner'i eleyerek Karpov'un yeniden rakibi oldu ancak Karpov unvanını rahatça korudu.

1984 yılında 48 maçın 40'ı beraberlikle sonuçlanıp oyuncuların yorgun düşmesi neticesinde oyuncuları çağıran FIDE Başkanı Florencio Campomannes maçı tatil etti.

Ertesi yıl oynanan rövanşta Garry Kasparov, Karpov'u tahtından indiren isim oldu. Bununla birlikte Karpov 1990'ların ortalarına kadar ikinci sırada kaldı.

1992'de Karpov, Adaylar Maçları'nda Nigel Short'a elendi. Ancak, Kasparov ve Short 1993'te FIDE'den ayrılınca Karpov yeniden FIDE Dünya Şampiyonu oldu.

Karpov, 1996'da unvanını Gata Kamsky'e karşı korudu. Bundan sonra ise, FIDE eleme usulü sistemi dünya şampiyonalarında uygulamaya başladı. Karpov ise doğrudan finalde oynayacaktı. Rakibi ise en son Michael Adams'ı eleyen Vishwanathan Anand oldu. Anand'ı 4-2 yenerek unvanını korudu; ancak 1999'da Las Vegas'taki turnuvada şampiyonun doğrudan finalde oynama hakkının kaldırılması ve ilk turdan mücadele etmesinin gerektiği için Karpov unvanını 1999'da bıraktı.

Oyunu Capablanca ve Smyslov'un oyununa benzetilebilir.

Kortschnoj, Viktor (2670) -

Karpov,Anatoly (2540)

[C09] Alekhine Anı Turnuvası

Moskova, 13.12.1971

1.c4 c5 2.♘f3 ♘f6 3.g3 d5 4.c×d5♘×d5 5.♗g2 g6

Bu konumda genellikle 5...♘c6 oynanır ve o günlerde beğeni kazanan 6.♘c3'ten sonra ya 6...e6 ya da 6...♘c7 oynanabilir. Oyunda yapılan hamle Beyazın güçlü bir piyon merkezi oluşturmasına olanak sağlar.

6.d4 ♗g7 7.e4

7.d×c5 ♕a5+ 8.♘bd2'ye biraz dikkat etmek gerekir. 8...♕×c5 9.♘b3 devamyoluna girilirse Beyaz oyunun gelişimi konusunda rakibinden çok daha iyi bir duruma gelir. Siyahın şah tehdidi yerine basitçe 7...♘a6 oynayıp gelişimine devam etmesi gerekir.

7...♘c7 8.d5

Şimdi 8.d×c5 açıkça zayıftır: 8...♕×d1+ 9.♔×d1 ♘e6 Siyah için hafif bir üstünlük sağlar.

8...♘b5

Beyazın piyon merkezi gerçekten Siyahı kısıtlıyor, fakat uzun çapraz zayıflatılmıştır ve Siyahın d4'te önemli bir ileri karakolu vardır. Ancak hiç vakit yitirmemesi gerekmektedir: ♘b1–c3'ten sonra ♘c7–b5–d4 manevrasını yapmak imkânsızlaşacaktır.

9.0–0 0–0

Daha tutarlı olanı 9...♗g4'tür. Böylece Beyaz daha sonra oyunda olduğu gibi aletlerini uyum içinde yerleştiremezdi. 9...♗g4 10.♕c2'ye karşılık ...♗×f3 11.♗×f3 ♘d4 gelecektir. .♕a4+?'e karşılık ...b5 vardır.

10.♕c2!

Şimdi c5'deki piyon saldırıya uğramıştır ve onu savunmak için zaman harcamak gerekmektedir.

10...♘a6 11.♗f4 ♗g4 .♘bd2 ♘d4

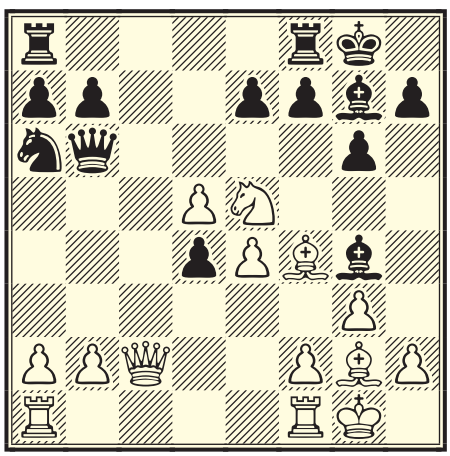
Siyah bu hamleyi yapmamış olsaydı 13.♕b3 ile başa çıkmak zorunda kalırdı.

13.♘×d4c×d4 14.♘f3

14...♗e2 ve 15...d3 manevralarını önlüyor, daha da önemlisi d4'teki piyona karşı bir tehdit yaratıyor.

14...♕b6 15.♘e5

Bu noktaya kadar Beyaz oyunu doğru bir şekilde yönetmiştir. Şimdi ise 15.♕d2 ile 16.♘e5! tehdidini hazırlamak gerekir.Buna cevap olarak 15...♕b4 hamlesi 16.♖fd1 ♖ac8 17.e5 nedeniyle iyi değildir. 15...♘c5 16.e5 güçlü görünüyor. Siyah en iyi devamyolunu bulmak zorunda kalırdı: 15...♗×f3 16.♗×f3 e5! .d×e6 f×e6! (17...♕×e6'dan daha iyidir). 18...e5 veya 18...g5 tehdidi nedeniyle 18.e5 oynanamaz ve 18.♗g4 (veya 18.♗g2) ...e5 19.♗g5 ♘c5 sonrasında Siyahın endişe edeceği hiçbir şey kalmazdı.

Beyaz 15.♘e5 oynarken rakibinin güzel filini at ile değişeceğini ciddi olarak beklemiyordu! Ne var ki, istisnası olmayan kural yoktur! Satrançta arada sırada da olsa mantığa aykırı şeyler ortaya çıkabilir.

Bu noktadan sonra oyunun hâkimiyeti Siyaha geçiyor.

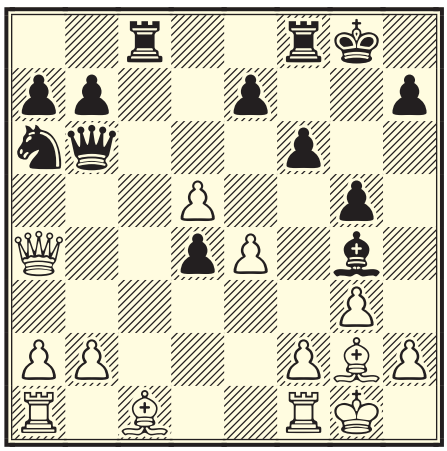
15...♗×e516.♗×e5 f6 17.♗f4 ♖ac8

Beyaz vezirin rahat bir tehdidi yoktur. 18.♕d2 bir alet kaybettirir: 18...g5 19.♗×g5 f×g5 20.♕×g5+ ♕g6(!) ve 18.♕d3'ten sonra ise Siyah ...♘b4 ile tempo kazanarak veziri uzaklaştırır.

18.♕a4 g5

Piyonlar beyaz file karşı bir duvar oluşturmuşlardır.

19.♗c1

19...♗e2

Siyah fırsattan yararlanıp filini etkinleştiriyor. Fakat belki de doğrusu bu değildir! Konum o kadar karmaşık ve alışılmışın dışındadır ki tüm ayrıntıları inceleyip basit kararların sonuçlarını görmek zordur. İlk hamlesinden itibaren bu oyun iyi seyahat edilecek yollardan ayrılmıştır ve böylece her iki taraf da şu anda zaman sıkıntısı yaşamaktadır. Başka türlü nasıl olabilirdi ki!

Bu noktada oyunu 19...♕b4 20.♕×b4 ♘×b4 .f3 (Beyazın basitçe filin e2'ye gelmesine izin verme lüksü yoktur) 21...♗d7 22.♖d1! devamyoluna götürmek çok cazip geldi. Tek yol! d4 piyonuna karşı harekete geçip koyu renkli filin yolu temizlenmeliydi. 22.♗d2 hamlesi 22...♘d3! (daha zayıfı ...♘c2 23.♖ac1 ♗b5 24.♖f2 ve Beyaz iyimser olabilir) nedeniyle kötü olurdu çünkü c dikeyi boyunca kalelerin sızması engellenemezdi. Yine de, biz 22.♖d1!'e geri dönelim. Beyaz henüz piyon almakla tehdit etmiyor fakat Siyah bu zamanı 22...♖c2 oynayıp içeri sızmak için kullanamaz çünkü 23.a3 ile karşılık görür. Ancak şu devamyoluna girilmeme-

lidir: 23.♖×d4? ♖×g2+ 24.♔×g2 ♘c225.♖c4 ♘×a1 26.♗e3 ♖c8 veya 26.♖c7 oynarsa yine ...♖c8! En iyi karşıoyun şöyle görünüyor: 22...♗b5 23.♗f1 d3 .♗d2 (çok daha zayıf olanı: 24.a3 ♘c225.♖b1 ♘d4 26.♔f2 ♖c2+ 27.♔e3 ♘e2 ve Siyah üstün duruma geçer. Ayrıca, 26.♗×d3? de olanaksızdır çünkü: ♗×d3 27.♖×d3 ♘e2+ ve Siyah kazanır) 24...♘c225.♖ac1 ♘d4 ve her ne kadar Siyah açıkça iyi durumdaysa da elle tutulur somut bir üstünlük görünmemektedir.

İkinci oldukça keskin ve karmaşık bir devamyolu ise 19...♘b4?!'tür. Aslında niye olmasın! Siyah gelişim konusunda Beyazdan üstündür fakat ciddi bazı tehditler yaratmıyorsa bu durum yalnızca geçicidir. Beyazın atı olmazsa savunması oldukça zordur. Diğer taraftan 20.f3 ile Beyaz fili tümüyle mücadele dışı bırakabilir. Peki, bu durum Siyah için o kadar da kötü müdür? Her şeyden önce şu devamyolunu inceleyelim: 20...♗h5 21.♕b3! (21.♗h3?? beyaz şahı savunmasız bırakır. Olası bir devamyolu şöyledir: 21...d3+ 21.♔h1 ♖c2 .a3 ♖f2! ve Siyah aletler oyunun kaderini belirleyecek şekilde Beyazın konumuna girerler) 21...♖c2! 22.g4 (yapılabilecek tek hamle! .a3? d3+ 23.♔h1 ♖f2!24.a×b4 ♖×f1 25.♗×f1 ♗×f3+ 26.♗g2 ♕f2 ve mat veya .g4 ♖×f1+ 25.♗×f1 ♕f226.♕d1 ♘c2) 22...♗f7 .a3 d3+ 24.♔h1 d225.a×b4 ♖fc8 26.♗×d2 ♖×d2 piyon için güçlü bir üstünlük veya 25.♕×b4 ♕×b4 26.a×b4 ♖fc8! 27.♗×d2 ♖×d2 ve tehlikeli bir üstünlük söz konusu olurdu: .♖×a7 ♖cc2 29.♖g1 e6!30.d×e6 ♗×e6 31.♖×b7 h5! veya 28.♖fc1?! ♖×c1+ 29.♖×c1 ♖×b2.

İkinci olarak, 19...♘b420.f3'ten sonra Siyahın doğrudan bir cevabı olur: 20...♘c2. Beyaz bu hamleye 21.f×g4 ♘×a1 kalite fedası ile cevap veremez çünkü açık renkli fili kendi piyonları tarafından oyun dışı bırakılmıştır ve bu nedenle Siyahın konumundaki beyaz karelerin zayıflığından yararlanamaz. 21.♖b1 gerekli gibi görünüyor ve daha sonra 21...♗h5 (21...♘e3 22.♗×e3 d×e3 .f×g4? e2+ 24.♖f2 ♕e3!25.♖e1 ♖c1 26.♕b4 ♖fc8 ve sonrasında keyifli bir tuzak vardır. Şu devamyolu tehlikelidir: 22.f×g4 ♘×f1 23.♔×f1 d3ve devamında 24...♖c2 veya 22.f×g4 ♘×f1 23.♗×f1 d3+ 24.♔h1♕f2 fakat doğru oyunla Beyazın korkacağı bir şey yoktur: 22.♗×e3 d×e3 23.♖fe1) 22.♗d2ve sonrasında ya 22...♘e3 ya da 22...♗e8 Siyaha üstünlük sağlar!

Oyunda yapılan hamle de iyidir fakat yine de bazı kayıplara yol açar.

20.♖e1 d3 21.♗f1 ♗×f1

Bunun yerine 21...♕b4 olasıdır ve kalite kazandırır: 22.♕×b4 ♘×b4 23.♗×e2 ♘c2 24.♗×d3 ♘×e1 25.♗e2.Sonuçta ortaya çıkacak olan oyunsonunda bir kale ve bir ata karşılık iki fil ve bir piyon ile Beyazın durumu kötü olmazdı. Ne yazık ki; Siyah 21...♖c2 ile fili e2'de tutamaz. Aksi halde Beyaz oyunu zorlaştırır: .♗×e2 ♖×e2 (22...d×e2?? 23.♕×c2) 23.♖×e2! (23.♗e3 ♕×b2'den daha iyidir) 23...d×e2 24.♗e3 ♕×b2 25.♖e1 ve Beyaz konuma hakimdir.

22.♖×f1♖c2

22...♘c5'e karşılık 23.♕d4 ile cevap verileceği için iyi değildir. Siyahın önce kalesini yedinci yataya gelmesi gerekir.

23.♗e3 ♘c5

23....♕×b2 zayıftır çünkü: 24.♖ab1 ♕×a2 25.♕×a2 ♖×a2 26.♖×b7 ve oyunsonu Beyazın yararına gelişir.

24.♕d4

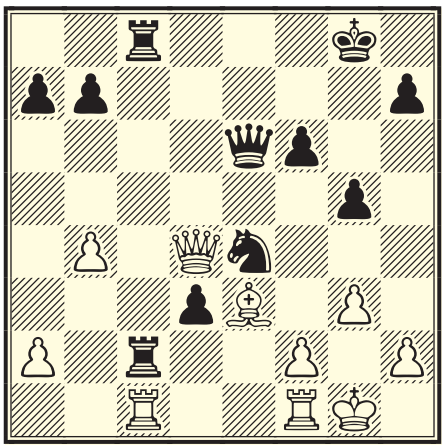
24.♕a3 hamlesi 24...♖c8'den sonra Siyaha belirgin bir üstünlük sağlar. Örneğin: 25.♖ac1♕b5! veya 25.b4 ♕a6 .♕×a6 ♘×a6 27.a3 b628.♖fd1 ♖8c3 29.♖d2 ♘c7 30.a4 ♘a6!

24...e5 25.d×e6 ♕×e6 26.♖ac1?

Zamanı azalan Korchnoi yanlış karar veriyor. Doğal olarak 26.b4♘×e4 27.♕×d3 ♖c3 devamyolunu benimsemez ve Siyah böylece merkez hatlarında baskı uygulamaya devam eder. Belki de şu devamyolunu düşünmeliydi: 26...♖c4?! daha kötüdür: 27.♕d5 ♕×d5 28.e×d5 ♘a6?! (Siyah berabere dahi yapamaz: 28...♘a4?! 29.♖fd1 ♘b2 .♖d2 ♖c2 31.♖×c2 d×c232.♖c1 ♖c8 33.d6 ♘d3 ve Beyaz şöyle devam ederek berabere yapabilir gibi görünüyor: 34.d7♖d8 35.♖×c2 ♖×d7 ve beraberlik söz konusu olur. Ancak 34.♖×c2! durumunda d piyonu vezir olma yolunda ilerler. 28...♘d7 karşısında en iyi hamle 29.♖ad1'dir.) 29.b5 (daha zayıf devamyolu şöyledir: 29.a3 ♖d8 ve Siyah güçlü geçer piyonunu korur) 29...♘b4 30 ♖ad1! ve Beyaz berabere yapmak için her türlü fırsatı yakar.

Bu durumda konum Beyaz için çok daha caziptir çünkü 26...♖e8'i b4 izler. Siyah tüm kaleleri değişmek zorundadır gibi görünüyor. Sonrasında ise Beyaz hafif bir üstünlük sağlar.

26...♖c8 27.b4 ♘×e4 28.♖×c2

28.♖×c2

Ne yazık ki 28.♕×d3 zorunlu kayba yol açar. 28...♘×f2!'den sonra Beyazı kaybedeceği bir oyunsonu bekler: 29...♖×f2 ♖×c1+ 30.♗×c1 ♖×c1+ 31.♔g2 ♕c6+ 32.♕f3. Bunun yanı sıra 29.♕×c2 amaca hizmet etmez: 29...♖×c2 30.♖×c2♘h3+ 31 ♔g2 ♕×e3 32.♖c8+ (32.♔×h3 ♕e6+ 33.g4 ♕e3+ 34.♔g2♕e4+ ve 35...♕×c2) 32...♔g7 33.♖c7+ (33.♔×h3 ♕e6+) 33...♔g6 34.♔×h3 ♕e2 35.♖ec1 g4+ 36.♔h4 h537.♖h1 ♕d2 38.♖c5 ♕g5+ 39.♖×g5 f×g5 ve mat görünür.

Oyunda yapılan hamleden sonra

Beyazın konumu umutsuz bir duruma dönüşür c piyonu oyunun kaderini belirler.

28...d×c2 29.♖c1 b6 .f3 ♘d6 31.♕d3 ♖c6

Etkin manevralar için vezirini serbestleştiriyor.

32.a4 ♕c4 33.♕d2 ♘f7 34.f4

Aksi halde at e5 karesini kullanarak d3'e yerleşir.

34...g4 35.b5 ♖c8 36.♕d7 h5 37.♔f2 ♕c3 38.♕f5♖e8

Fili savunmak olanaksızdır ve 39.♕g6 tek tehdididir.

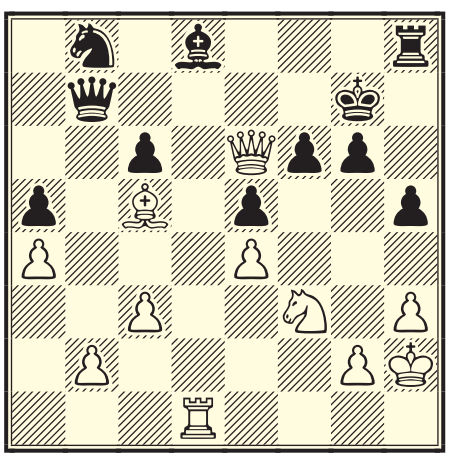
ve Beyaz terk etmiştir. **0-1**

Karpov, Anatoly

Spassky, Boris V

[B83] Leningrad 1974

1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.d4 c×d4 4.♘×d4♘f6 5.♘c3 d6 6.♗e2 ♗e7 7.0–0 0–0 8.f4 ♘c6 9.♗e3 ♗d710.♘b3 a5 11.a4 ♘b4 12.♗f3 ♗c6 13.♘d4g6 14.♖f2 e5 15.♘×c6 b×c6 16.f×e5 d×e517.♕f1 ♕c8 18.h3 ♘d7 19.♗g4 h5 20.♗×d7♕×d7 21.♕c4 ♗h4 22.♖d2 ♕e7 23.♖f1 ♖fd824.♘b1 ♕b7 25.♔h2 ♔g7 26.c3 ♘a6 27.♖e2♖f8 28.♘d2 ♗d8 29.♘f3 f6 30.♖d2 ♗e7 31.♕e6 ♖ad8 32.♖×d8 ♗×d8 33.♖d1 ♘b8 34.♗c5 ♖h8

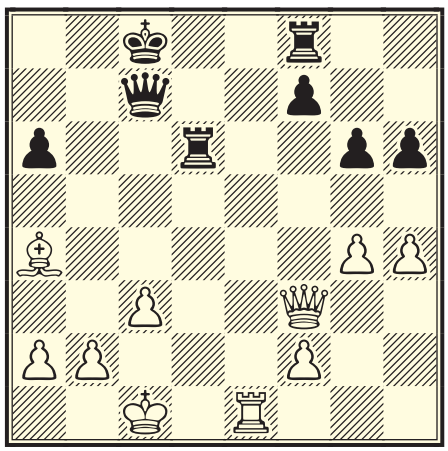
Çözüm: 35.♖×d8 1–0

Karpov, Anatoly

Sax, Gyula

[B81] Linares 1983

1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘f6 5.♘c3 d6 6.g4 h6 7.♖g1 ♗e7 8.♗e3 ♘c6 9.♕e2 ♗d710.h4 ♘×d4 11.♗×d4 e5 12.♗e3 ♗c6 13.♕d3♕a5 14.0–0–0 ♘×e4 15.♘×e4 d5 16.♕b3 d×e417.♗c4 ♖f8 18.♖d5 ♗×d5 19.♗×d5 ♖d8 20.♗c4♗b4 21.c3 b5 22.♗e2 ♗d6 23.♕d5 ♔e7 24.♗c5 ♗×c5 25.♕×e5+ ♔d7 26.♕×c5 ♕c7 27.♕f5+♔e7 28.♕×e4+ ♔d7 29.♕f5+ ♔e7 30.♖e1 ♖d631.♗c4+ ♔d8 32.♗×b5 a6 33.♗a4 g6 34.♕f3♔c8

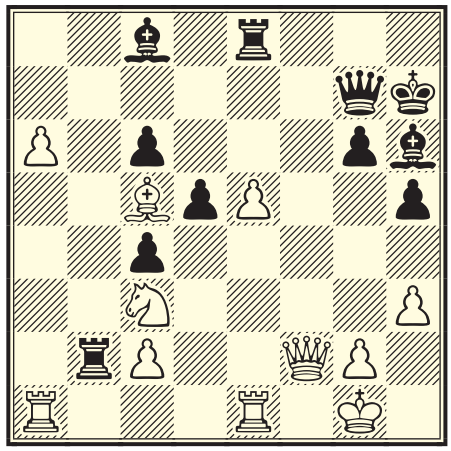
Çözüm: 35.♖e7 ♖d1+ 36.♔×d1 ♕×e7 37.♕a8+ ♔c7 38.♕a7+ ♔d6 39.♕b6+ 1–0

Karpov, Anatoly

Pfleger, Helmut

[B08] Hannover 1983

1.e4 d6 2.d4♘f6 3.♘c3 g6 4.♘f3 ♗g7 5.♗e2 0–0 6.0–0 c6 7.♖e1 ♘bd7 8.♗f4 ♘h5 9.♗g5 h6 10.♗e3 e5 11.♕d2♔h7 12.♖ad1 ♕e7 13.a4 ♖e8 14.a5 ♘hf6 15.h3 ♗f8 16.♖a1 e×d4 17.♗×d4 ♘e5 18.♕e3♘×f3+ 19.♗×f3 h5 20.a6 ♘d7 21.♕d2 ♘e5 22.♗e2 b5 23.f4 ♘c4 24.♗×c4 b×c4 25.f5♗h6 26.♕f2 ♖b8 27.f×g6+ f×g6 28.e5 d5 29.♗×a7 ♖×b2 30.♗c5 ♕g7

Çözüm: 31.a7 ♗b7 32.♗a3 ♖b5 33.♘×b5 c×b5 34.♗c5 d4 35.♕×d4

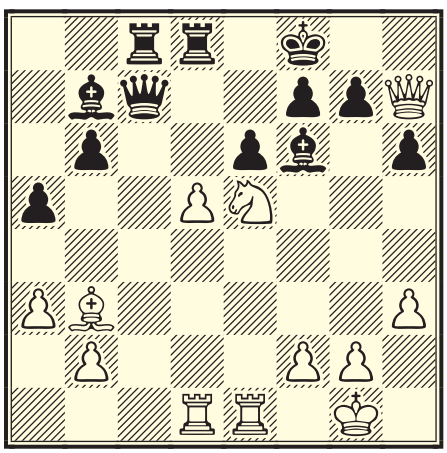
1–0

Karpov, Anatoly

Timman, Jan H

[D42] Moskova 1981

1.c4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.e3 ♘f6 4.♘c3e6 5.d4 d5 6.c×d5 ♘×d5 7.♗d3 ♗e7 8.0–0 0–0 9.a3 c×d4 10.e×d4 ♗f6 11.♗e4♘ce7 12.♕d3 h6 13.♘e5 ♘×c3 14.♕×c3 ♘f5 15.♗e3 ♘d6 16.♗f3 ♗d7 17.♕b4 ♗b5 18.♖fe1a5 19.♕b3 ♗a6 20.♖ad1 ♘f5 21.♗e4 ♘×e3 22.♕×e3 ♕d6 23.♗c2 ♖fd8 24.♕e4 ♖ac8 25.♕h7+♔f8 26.h3 b6 27.♗b3 ♗b7 28.d5 ♕c7

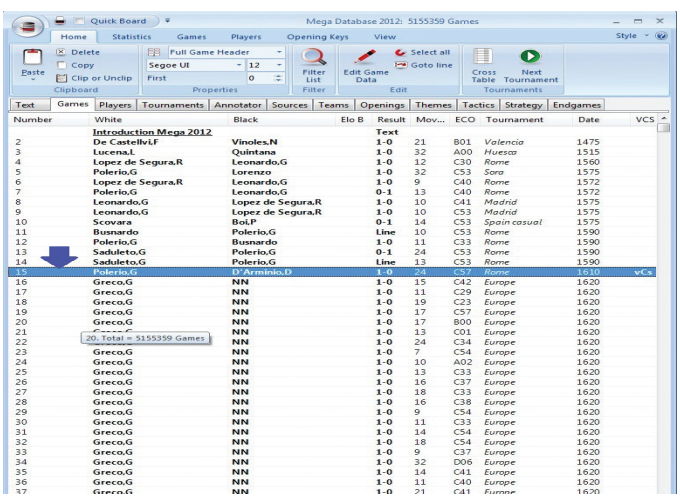
Çözüm: 29.d×e6 ♖×d1 30.♘g6+ 1–0

Megadatabase
2012'ye genel bakış

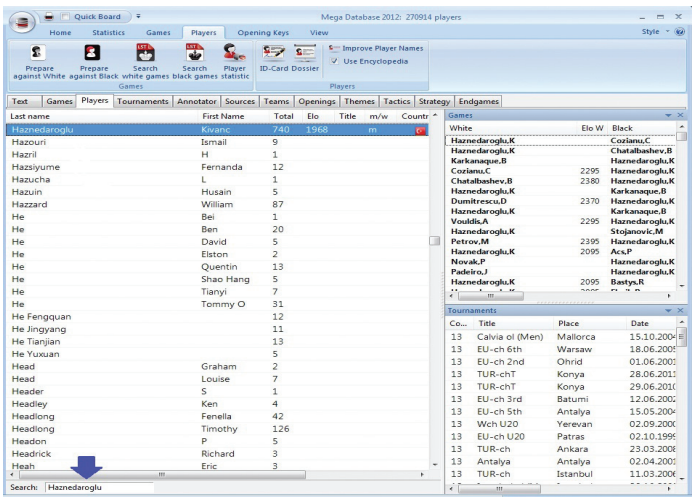
Bu bölümde kendini geliştirmek isteyen bir satranççının Chessbase 11 ile kullanacağı en büyük yardımcı Megadatabase 2012'yi detaylı olarak inceleyeceğiz. Megadatabase 2012 daha önceki bölümlerde de belirttiğimiz gibi yazışmalı maçlar hariç dünyada oynanmış tüm maçları içeren özel hazırlanmış veritabanıdır. Kasım 2012'de en son sürümü çıkan "Megadatabase" 1475 yılından 2012 yılına kadar 5,155,359 oyun içermektedir.Ayrıca http://www.chess.co.uk/twic adresinden her hafta en yeni binlerce oyun da eklenebilir.

Bu veritabanı ile "Filter List" kullanarak istediğimiz sorgulamayı yapabileceğimiz gibi, "Filter List" kullanmadan da özel olarak hazırlanmış bölümler aracılığı ile oyunlara ulaşabiliriz. Şimdi bunları sırayla inceleyelim.

1. Text: Megadatabase 2012'nin içeriği, hangi bölümlerden oluştuğu, hangi kısaltmaları kullandığı hakkında kısaca bilgi veren bölümdür.

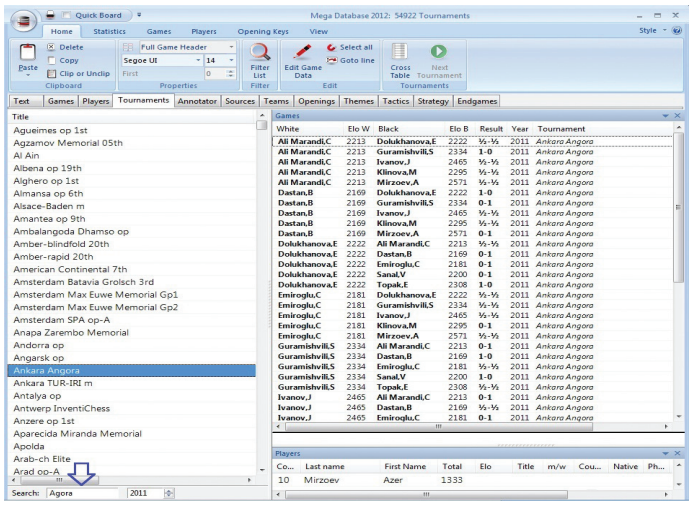
2. Game Data: Tüm oyunlara doğrudan ulaşılan bölümdür. Başlangıç olarak tarih sırasına göre dizilmiştir. Bir bakışta oyuncuların isimleri, elo kuvvet dereceleri, oyunun kaç hamle sürdüğü, açılışın ne olduğu, hangi tarihte ve turnuvada oynandığı görülebilmektedir. İncelenmek

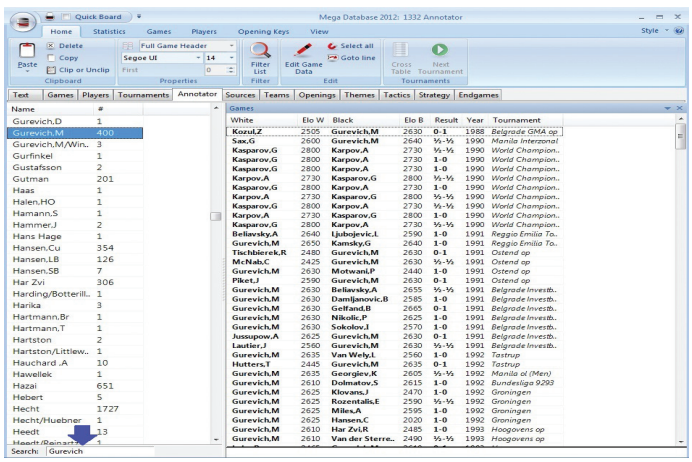
istenen her hangi bir oyun üstünde çift tıklanarak açılabilir.

3. Players: Bu bölümde incelenmek istenen oyuncunun tüm maçlarına doğrudan ulaşılabilmektedir. Aşağıdaki örnekte milli takım oyuncularımızdan Büyükusta Kıvanç Haznedaroğlu'nun oyunlarına sol alt köşeye onun soyadını yazarak hemen ulaşıyoruz. Söz konusu bölüme oyuncunun "Soyadı" türkçeye ait özel karakterler kullanılmadan yazılmalıdır.

4. Tournaments: Turnuva ismine göre oynanan tüm maçlara doğrudan ulaşılmasını sağlayan bölümdür. Aşağıdaki örnekte 2011 yılında oynanan Ankara Angora Turnuvası'nda oynanan tüm maçlara sol alt köşeye "Angora" yazarak hemen ulaşıyoruz.

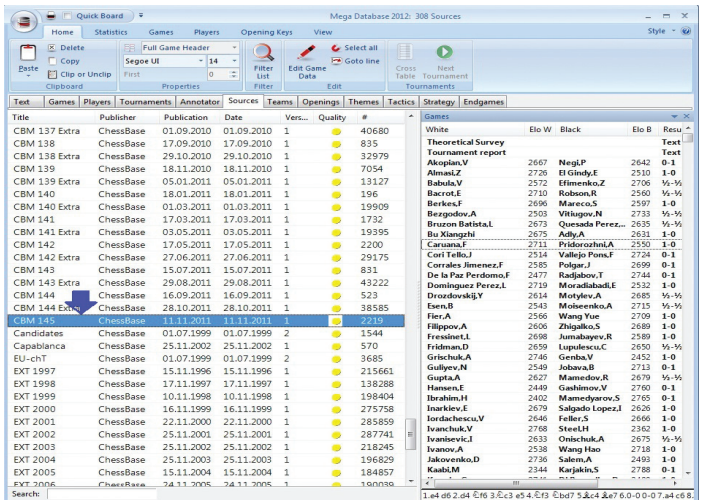
5. Annatator: Megadatabase 2012, sadece oynanan maçlara ait hamleleri içermemektedir. Önemli oyunların bir kısmı değişik oyuncular tarafından detaylı olarak analiz edilmiştir. Aşağıda örnekte Büyükusta Mikhail Gurevich tarafından analiz edilen 400 oyuna hemen

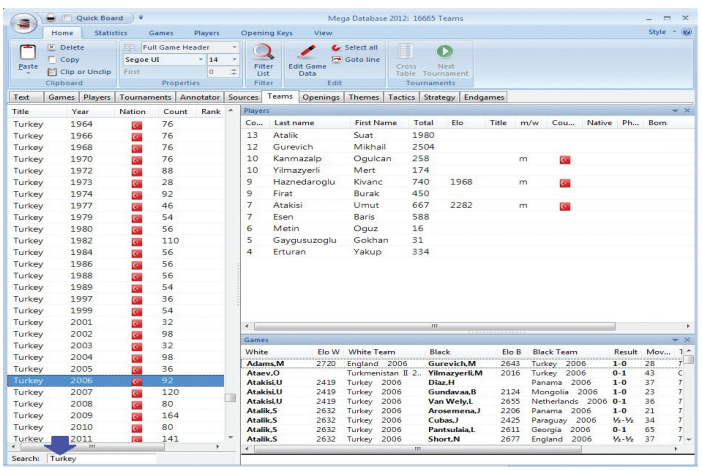
ulaşılabilmektedir.

6. Sources : En az kullanılan bölümdür. Megadatabase 2012'ye eklenen maçların hangi kaynaklardan toplandığını göstermektedir. Aşağıda örnekte, Chessbase firması tarafından 11 Kasım 2011 tarihinde "CBM 145" koduyla eklenen 2219 oyuna doğrudan ulaşılabilmektedir.

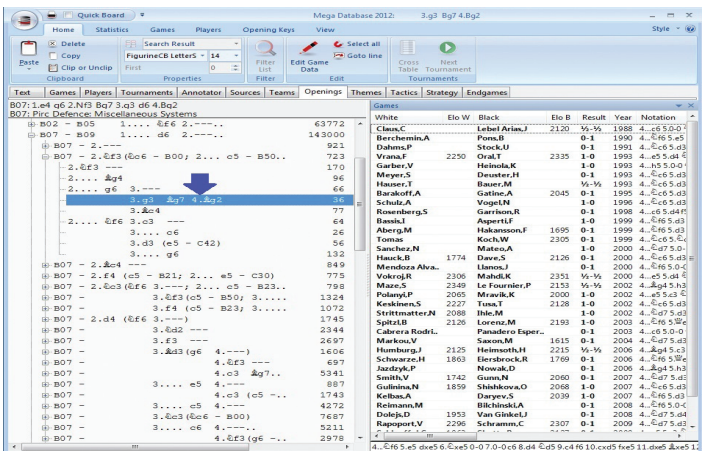
7. Teams: Takım maçlarında oynanan maçlara doğrudan ulaşılan bölümdür. Aşağıdaki örnekte sol alt köşedeki sorgu bölümüne "Turkey" yazarak 2006 yılında Türk milli takım oyuncularının oynadığı 92 maça hemen ulaşılmıştır.

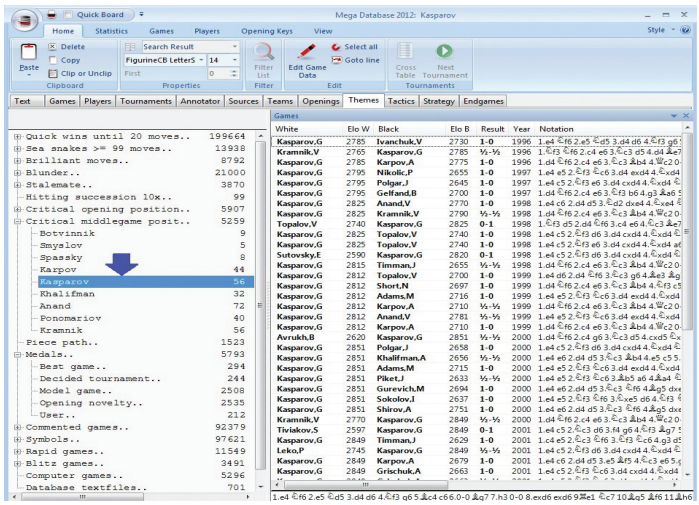

8. Openings: Megadatabase 20012'deki tüm oyunlar, Sahovski Informator firması tarafından geliştirilen ve dünyada en çok kullanılan

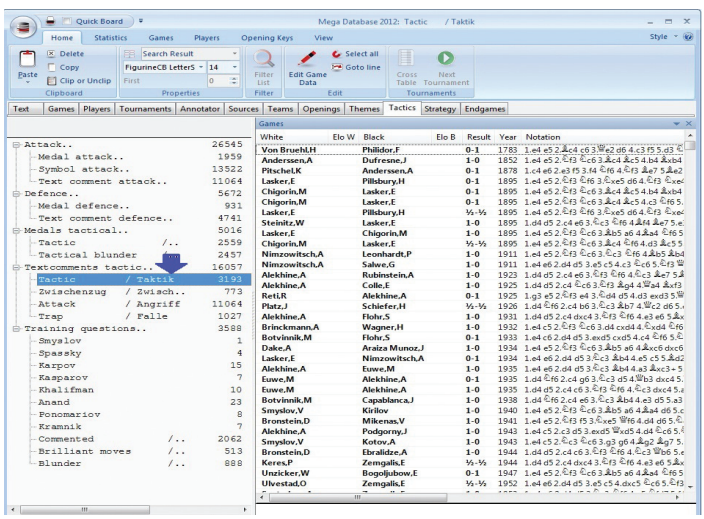
ECO (Encylopedia of Chess Openings) açılış kodlarına göre düzenlenmiştir. Belli bir açılışa ait maçlara bu bölüm sayesinde hızlı

bir şekilde ulaşılabilmektedir. Aşağıdaki örnekte Pirc savunmasına ait maçlara ECO Kodu yardımıyla hemen ulaşıyoruz.

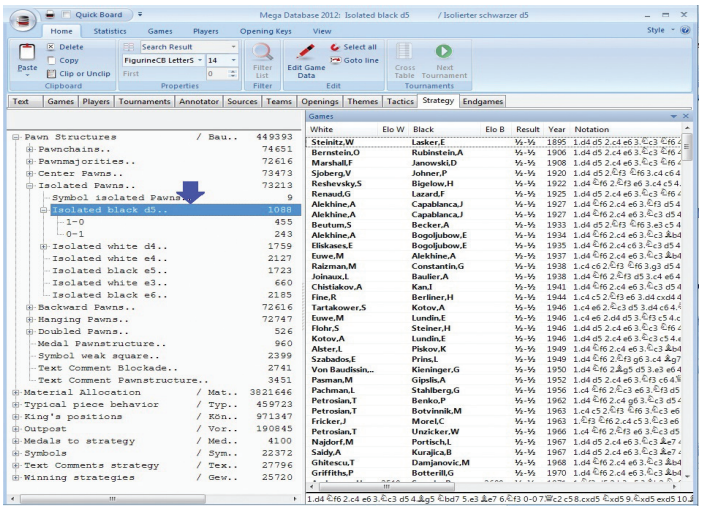
9. Themes: Megadatabase 2012'de bazı oyunlar, belirli bir temayı anlatmada örnek seçilmiş oyunlardır. Bu bölümde, bazı temalar için seçilmiş oyunlara doğrudan ulaşılabilmektedir. Aşağıdaki örnekte,

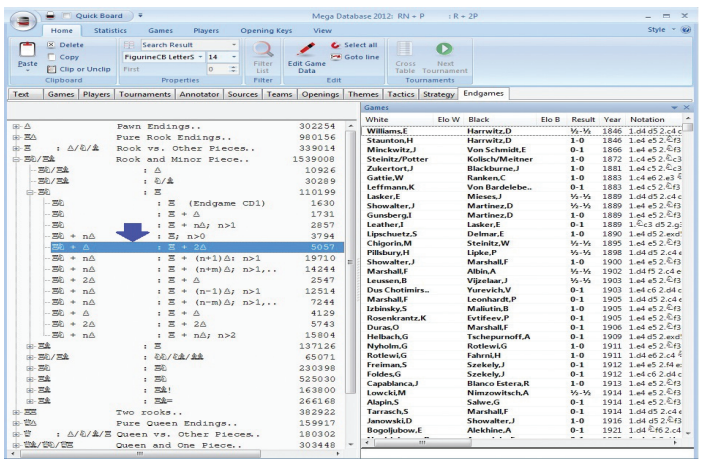
Kasparov tarafından oynanmış kritik oyunortası pozisyonları ile ilgili oyunlara hemen ulaşılmaktadır.

10. Tactics: Bu bölümde açmazlar, taş fedaları vb. belirli taktik konuların anlatıldığı ve bu konularda eğitim için hazırlanan özel soruları içeren oyunlara doğrudan ulaşıla-bilmektedir.

11. Strategy: Bu bölümde piyon çatıları, şah güvenliği vb. pozisyonel konular anlatmak için seçilmiş örnek oyunlara doğrudan

ulaşılabilmektedir. Aşağıdaki örnekte, Siyahın d5 karesinde izole piyonunun olduğu pozisyonlarda nasıl bir oynanması gerektiğini anlatan 1088(!) örnek oyuna doğrudan ulaşılabilmektedir.

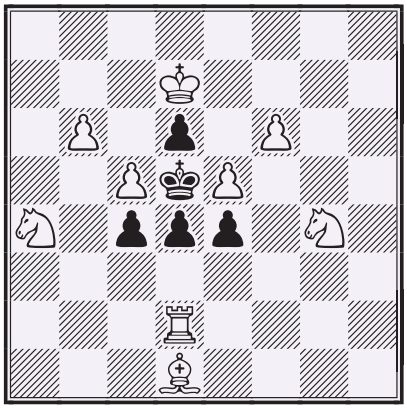

12.Endgames: Bu bölüm; Megadatabase 20012'de özellikle genç oyuncular tarafından en çok kullanılması gereken ama genellikle kullanılmayan bölümdür. Her tür oyunsonu pozisyonunu içeren örnek oyunlara doğrudan ulaşılabilmektedir. Aşağıdaki örnekte; Kale, at ve bir piyona karşılık kale ve iki piyon bulunan oyunlara hemen ulaşılabilmektedir. Bu bölüm oyunsonu tekniğimizi güçlendirmeye çok yardımcı olacak bölümdür.

Sonuç olarak; her oyuncu, zayıflıklarını, detaylı incelemek istediği konuları tespit etmeli ve Megadatabase 2012'nin sistematik olarak düzenlendiği oyunları inceleyerek kendini güçlendirmelidir.

Problemler köşemizde birbirinden güzel altı problem sizleri beklemekte. Soruların çözümünde ilk soru kilit hamle. Kilit hamle sonrasında ise aynı soru için farklı mat yolları bulmak mümkün. Bakalım her soru için bütün mat yollarını bulabilecek misiniz?

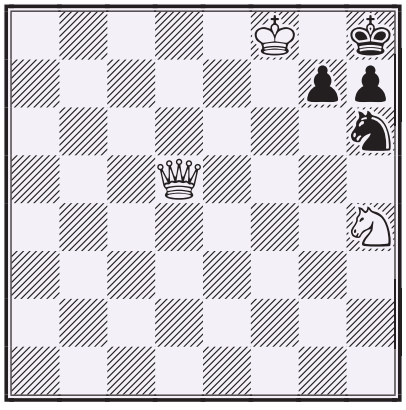
Falun K. A. Eriksson

1- Beyaz oynar, iki hamlede mat yapar.

1.♖d3 e3 2.♘f3#; 1.♖d3 e×d3 (1...c×d3 2.♘b3#) 2.♘f3# 1–0

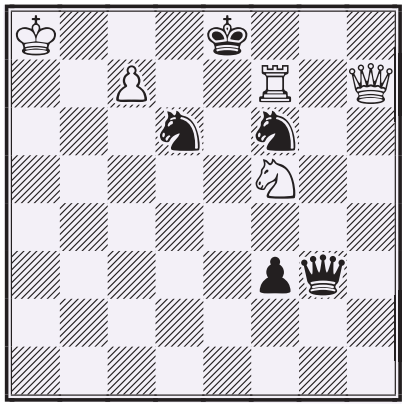
Chr. Wiehe

2- Beyaz oynar, iki hamlede mat yapar.

♘f11.♕h1 g6 [1...g5 2.♕a1#; 1...♘f7 2.♘g6#; 1...♘f5 2.♘g6#] 2.♕a1# 1–0

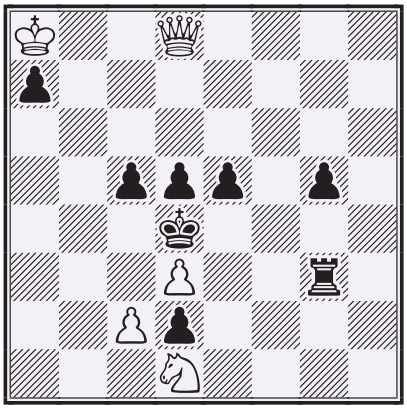
M. Havel

3- Beyaz oynar, iki hamlede mat yapar.

♘f11.♕g6 ♕×g6 [1...♘×f5 2.c8♕#; 1...♕e5 2.♘g7#; 1...♘d5 2.♘g7#]2.♘×d6#1–0

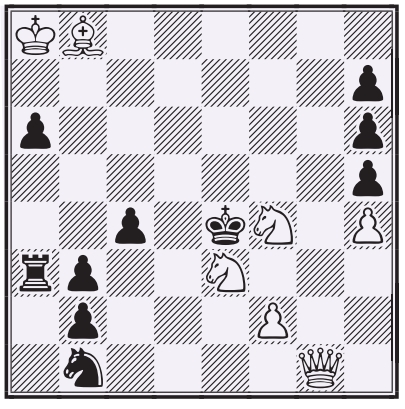
I. Iversen

4- Beyaz oynar, üç hamlede mat yapar.

1.♕d7 a6 [1...a5 2.♕h7; 1...♖g4 2.♕a4+ c4 3.♕×a7#] 2.♕h7 c4 [2...e4 3.♕g7#; 2...♖h3 3.c3#] 3.♕a7# 1–0

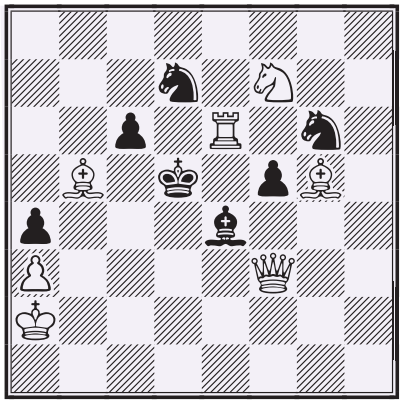
J. Möller

5- Beyaz oynar, üç hamlede mat yapar.

1.♘f5 ♖a1 [1...♔×f5 2.♕g8 ♘d2 3.♕g6#; 1...♘c3 2.♕e1+ ♔×f5 3.♕g6#; 1...♔×f5 2.♕g8 ♘d2 3.♕g6#] 2.♕e1+ ♔×f5 3.♕g6# 1–0

V. Nielsen

6- Beyaz oynar, üç hamlede mat yapar.

1.♗f1 ♔×e6 [1...♗×f3 2.♖d6+ ♔e4 (2...♔c5 3.♗e3#) 3.♗d3#; 1...♘c5 2.♖d6#]2.♕×f5+ ♗×f5 [2...♔×f5 3.♗h3#] 3.♗c4# 1–0

WIM Nilüfer ÇINAR ÇORLULU nilufercinar@gmail.com

En genç kadın GM Hou Yifan

Üç yaşında satranca, beş yaşında GM'den ders almaya başladı; yedisinde 10 yaş altı kızlarda dünya şampiyonu, 17'sinde dünya kadınlar şampiyonu.

Tüm zamanların en genç kadın GM'si Hou Yifan 27 Şubat 1994 doğumlu, satrancı öğrenme yaşı 3, turnuvalara katılma yaşı 6. Satranç dünyasının sempatik şampiyonu, henüz 18 yaşında. Babası Hou Xuejian ile kitapçılara yaptığı gezintilerde Yifan'ın satranç takımlarından gözünü ayırmadığını fark eden babası, henüz üç yaşında olmasına rağmen ona satranç öğretir. Bir hafta içinde evde yenemediği kimse kalmayınca zaten satranca çok değer verilen bir ülkede yaşamanın avantajıyla bir iki yıl içinde ilk hocasına kavuşur. Babası 1999'da bir satranç eğitimcisi olan IM Tong Yuanming ile 5 yaşındaki kızını çalıştırması için anlaşır. Tong daha sonra der ki: "Hou nadir bir yetenek, güçlü özgüven, ayrıntıcı bellek, hesaplama yeteneği ve çabuk tepkiye sahip." Genç kızın yeteneği daha o yaşta birçok insanı etkiler.

Hou 2003'te Çin Ulusal Erkekler ve Kadınların Koçu Ye Jiangchuan'a karşı ilk kez oynadı. Satranç ustası, 9 yaşındaki oyuncunun kendisinin neredeyse tüm zayıf hamlelerini görebildiğini fark ederek şaşırmış "Onun sıra dışı bir dahi olduğunu anladım." demiştir. Aynı yıl Hou ulusal takımın en genç üyesi ve 10 yaş altı kızlarda Dünya Gençlik Şampiyonu oldu. Haziran 2003'te Çin'in en genç ulusal şampiyonu idi.

10 yaşında Çin'in Büyükustaları Ye Jiangchuan ve Yu Shaoteng'in eğitmenlik yaptığı, tüm ülkeden genç yetenekli oyuncuların gittiği Beijing'deki Ulusal Satranç Merkezi'ne kabul edildi. Ailesi onun kariyerine daha iyi destek olabilmek için 2003'te Beijing'e taşındı.

Hou'nun hemşire olan annesi, kızına

GM Hou YIFAN
Fotoğraf: Anastasiya Karlovich

uluslararası turnuva sürecinde eşlik ediyor, Hou okula gitmeden evde eğitim görüyor; okuyor ve satranç çalışıyordu. Favori oyuncusu sorulduğunda ise yanıt Bobby Fischer'di. Bir başka üstün yetenek GM Judith Polgar'a rakip gösterilen Yifan'ın 2700'lü Elo puanına ulaşmasına az kaldı diyebiliriz.

Dünya Kadınlar Şampiyonluğunu 2010 yılında Antakya'da yapılan turnuvada vatandaşı Lufei Ruan ile finalde karşılaşarak elde eden Yifan, unvanını bir başka kentimiz Mardin'de korumuştur.

Hou Yifan bir söyleşide : "Satrancı seçtim, çünkü taşlardan etkilenmiştim. Sadece sevdim. Gelecekte profesyonel bir satranç oyuncusu veya belki de bir doktor olmayı isteyebilirim."

İlk inceleyeceğimiz parti, 2012 Şubat ayında yapılan Gibraltar Chess Festival Turnuvasından. Turnuvada 2872 Elo performansıyla göz kamaştıran ve gelmiş geçmiş en iyi kadın oyuncu kabul edilen GM Judith Polgar'a kazanarak Yifan bu turnuvada İngiliz GM Short ile birinciliği paylaştı.

Hou Yifan - Judith Polgar [B46]

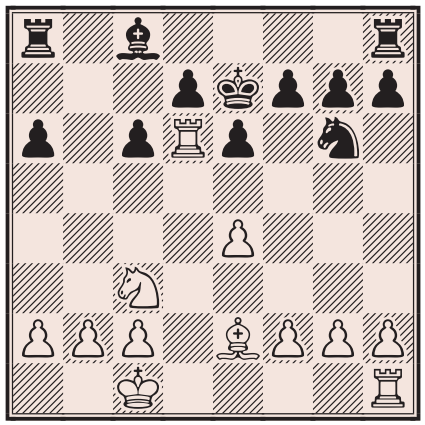
Gibraltar Chess Festival 2012

1.e4 c5 2.♘f3 e6 3.d4 c×d4 4.♘×d4 ♘c6 5.♘c3 a6 6.♗e2 ♘ge7!?

Siyahın son hamlesi çok fazla tercih edilmiyor, Taimonav Varyantında doğal olan [6...♕c7 7.0–0 ♘f6] olacaktı. **7.♗f4** Doğal bir

gelişim hamlesi d6 karesini ve merkezi kontrol amaçlı bir diğer yol [7.♗e3 ♘×d4 8.♕×d4 b5 (8...♘c6 9.♕b6) 9.0–0 ♘c6 10.♕d2 ♗e7] olabilirdi.

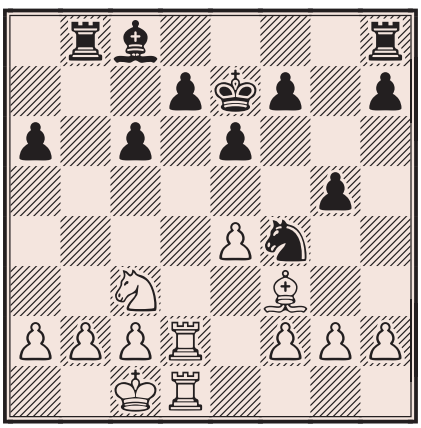
7...♘g6 8.♘×c6 b×c6 9.♗d6 ♗×d6 10.♕×d6 ♕e7 11.0–0–0 ♕×d6 12.♖×d6 ♔e7

Konumda d6 karesinin zayıflığı ve bu kareyi Beyazın uzun müddet kontrolü altına alması, Siyahı zor durumda bırakıyor. Ayrıca c5 karesi de Beyaz at için güzel bir hedef. Siyahın beyaz filinin gelişememesi siyah kalelerin bağlantısın engellemekte.

13.♖hd1 ♘f4 14.♗f3 ♖b8 Siyah için eşitliği sağlayan devamyolu var idi. [14...♘d5 15.e×d5 ♔×d6 16.d×c6+ ♔c7 17.c×d7 ♗b7! 18.♗×b7 ♔×b7 19.♘e4 ♖hd8 20.♘c5+ ♔c6 21.b4 a5 22.a3 a×b4 23.a×b4 ♖ab8 24.c3 ♖b5! 25.♔c2 ♖×c5 26.b×c5 ♔×c5=]

Fırtına sonrası sakinlik.**15.♖6d2 g5!?** Chessbase Siyahın son hamlesini yenilik olarak gösteriyor. Siyah 15...e5 hamlesini tercih ederek, atına daha merkezi e6 karesini açıyor.

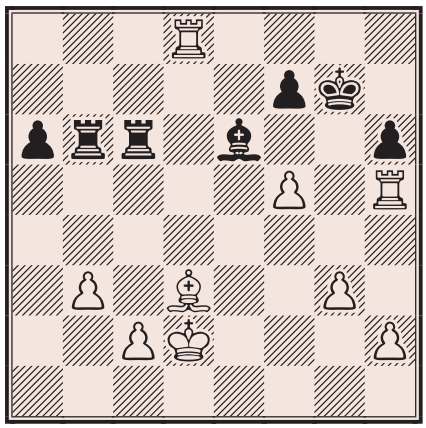
GM Hou YIFAN
Fotoğraf: Anastasiya Karlovich

Polgar'ın fikri ise atı g6 karesine oynamak. (15...e5 16.♘a4 ♖d8 17.♘c5 a5 18.♗g4 d5 19.♗×c8 ♖d×c8 20.g3 ♘e6 21.♘b3 a4 22.♘a5 d4 23.♘c4 f6 24.a3 ♖b5 25.♖e2 ♖cb8 26.♔b1 ♖c5 27.♘d2 ♘c7 28.♖ee1 ♘b5 29.♔c1 d3 30.c4 ♘d4 31.♔b1 ♘c2 32.♖g1 ♘×a3+ 33.♔a2 ♘×c4 34.♘×c4 ♖×c4 35.♖×d3 ♖c2 36.♖gd1 ♖c×b2+ 37.♔a3 ♖8b3+ 0–1 A. Orsini - A. Kovalyov)

16.♘a4 d5 17.g3 ♘g6 18.♖e1 ♔f6 19.♗h5! [19.b3 h5 20.♗e2 h4 21.♘c5 a5 22.c4±] **19...♖b4 20.♘c3 d4?** Siyahın büyük hatası, merkezi bıraktığı gibi şahının güvenliksiz konumu, Beyaza birçok fırsat verecek, üstelik zayıf olan d4 piyonunu korumak da bir hayli zor gözüküyor.

21.e5+! ♘×e5 22.♘e4+ ♔e7 23.♘×g5 h6? Bir büyük hata daha, Siyahın tek hamlesi 23...f6 idi. [23...f6 24.f4 f×g5 25.♖×e5 g×f4 26.g×f4 d3 27.♖×d3 ♖×f4] Varyantında Beyaz daha iyidir, Siyahların piyonları zayıf, ancak partideki konuma göre Siyah daha mücadeleci bir oyun sergileyebilecekti.

24.♘×e6 ♗×e6 25.♖×e5 ♖d8 26.f4?! [26.♗e2! ♖b6 27.b3] **...♖b5 27.♖de2 ♔f6 28.♗f3 c5?!** [28...♗c4 29.♖2e4] **29.a4 ♖b4 30.♖×c5 ♖×a4 31.b3 ♖b4 32.♗e4 ♗g4 33.♖e1 ♖d6 34.♗d3 ♗d7 35.♖ee5 ♗e6 36.♔d2 ♖bb6** 37.♖a5 ♖bc6 38♖a4 ♖b6 39.♖e4 ♗f5 40.♖e×d4 ♖e6 41. ♗c4 ♖ec6 42.♖a5 ♗c8 43.♗d3 ♗e6 44.♖d8 ♗c8 45.♖ad5 ♗e6 46.♖h5 ♔g7 47.f5 1–0 Beyazın taş kaybına çare yok. (47..♗c8 48.f6+ ♔×f6 49.♖×c8 ♖×c8 50.♖×h6+ ♔g5 51.♖×b6 1–0)

İkinci partimiz aynı turnuvadan IM Adam Hunt, İngiltere'nin en güçlü Kadın oyuncularından WGM Harriet Hunt'un kardeşi. Gibralter Chess Festivali'nde oynanan maçta IM Hunt Sicilya Scheveningen varyantında saldırgan Keres Atağı seçip, Siyahlara gözü kararmış bir şekilde fedalarla dolu saldırı gerçekleştiriyor. Yifan'ın savunması ise gerçekten öğretici.

Adam Hunt - Hou Yifan [B81]

Gibraltar Chess Festival, 2012

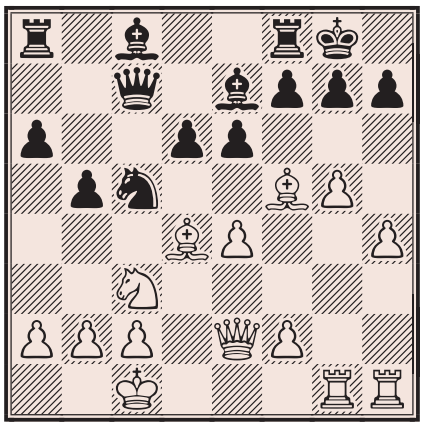
1.e4 c5 2.♗f3 d6 3.d4 c×d4 4.♗×d4 ♗f6 5.♗c3 e6 6.g4 ♗c6 7.g5 ♗d7 8.♗e3 ♗e7 9.h4 a6 10.♗e2 ♗c7 11.♗h3 ♗c5 12.0♗0♗0 ♗×d4N Beyaz d4 karesindeki atı fille almalı, bu varyantta Beyaz kaleler h ve g dikeylerinde olmalı, d4 karesinde filin boşta kalması Siyaha bir tempo verecek.

(12...b5 13.♘×c6 ♕×c6 14.♗d4 b4 15.♗×c5 b×c3 16.♗a3 ♖b8 17.♖hg1 d5 ½–½ Gomez Garrido, C (2461)-Ferreira, J (2202) / Ourense 2009)

13.♗×d4 0♗0 14.♗dg1 b5 15.♗f5? Konum eşite çok yakınken Beyaz büyük riskler alarak Siyah şaha saldırıyı başlatıyor. Yifan ise birbirinden güzel savunma ve hücum hamlelerini Capablanca'yı aratmayacak şekilde kompo-

WIM Nilüfer ÇINAR ÇORLULU nilufercinar@gmail.com

zisyonu tamamlıyor. Bu varyant ise [15.a3 ♗b7 16.♔b1 e5 17.♗×c5 ♕×c5 18.h5±] çoğunlukla seçilen devamyoludur.

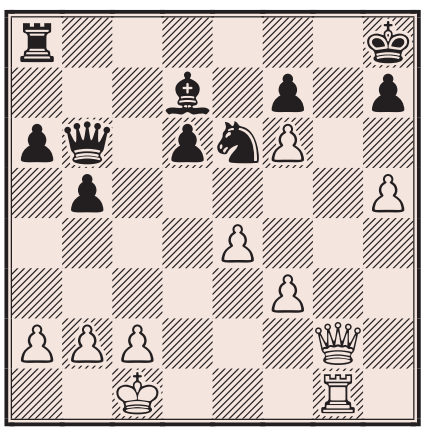

15...e×f5 16.♗d5 ♗b7! Siyah Vezir boşalan beyaz kareleri ve d5 deki atı kontrol ediyor. Bu baskı Beyazın hücumunu frenliyor.

17.♕h5 ♘e6! Sicilya Savunmasının önemli inceliklerinden,c5 karesindeki siyah at hem hücum, hem de savunmaya hızlıca katılabilmesidir.

18.♘f6+ ♗×f6 19.g×f6 [19.♗×f6 ♕×e4 20.♕h6 g×h6 21.g×h6+ ♕g4 22.f3 ♕g6]**19..g6**

20.f3 ♔h8 21.♕h6 ♖g8 22.h5 g5 23.♗e3 f4 24.♗×f4 ♘×f4 25.♖×g5 ♖×g5 26.♕×g5 ♘e6 27.♕g2 ♗d7 28.♖g1 ♕b6 0–1İki taş eksik olan Beyazın hiçbir şansı kalmadı, Siyah vezir önce e3 sonra h6 karesine ulaşarak, tehlikeli f6 piyonunu alacak.

Üçüncü partimiz ise Ermeni WGM Danielian, Yifan arasında Beijing Oyunlarında oynanmış. Beyazlarla Şah Hint Atak formasyonunu seçen Elina uzun bir süre eşite yakın mücadele etse de kaybetmekten kurtulamıyor. Birçok kuvvetli oyuncunun favorisi olan bu açılış, efsane oyuncu GM Fischer ve hocamız GM Vasiukov tarafından da etkili kullanılmıştır. Beyazla Şah Hint varyantı özellikle Siyah e piyonunu e6 karesine oynadığı konumlarda, Beyaz için çok iyi atak imkanları çıkmaktadır. Partide Siyahlar Şah Hint savunması fikirleriyle oynadığı için Beyaza şah kanadından atak imkanı neredeyse hiç olmadı.

Elina Danielian - Hou Yifan [A07]

Games Beijing CHN, 2011

1.♘f3 c5 2.g3 g6 3.♗g2 ♗g7 4.0–0 ♘c6 5.c3 e5 6.e4 ♘ge7 7.d3 0–0 8.♗e3 d6 9.♘a3 ?! h6

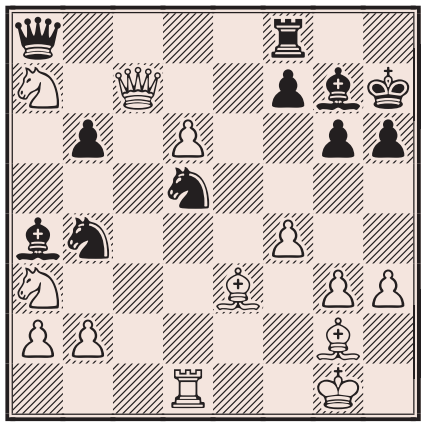
10.♕d2 ♔h7 11.d4 c×d4 12.c×d4 ♗g4 13.♘c2?!N Daha çok tercih edilen devamyolu ise 13.d5 hamlesi olup atı merkezden uzaklaştıran bu hamle tercih edilmeliydi. Siyah atın b8 karesine dönmek zorunda olması da beyaza vakit kazandıracaktı.

[13.d5 ♗×f3 14.♗×f3 ♘b8 15.♖ac1 ♘a6 16.♘b5 ♕d7 17.a4 ♘c8 18.♕a5 ♖b8 19.♖c2 ♘c5 20.♗×c5 d×c5 21.d6 b6 22.♕a6 ♖d8 23.♖d1 h5 24.b4 c×b4 25.♖c7 ♕e6 26.♘×a7 ♘×d6 27.♘c6 ♘e8 28.♘×d8 ♘×c7 29.♕a7 ♕c8 30.♗e2 b3 31.♗c4 b2 32.♘×f7 ♖b7 33.♘g5+ ♔h6 34.♘f7+ ♔h7 ½–½ Karatekin, T (2325)– Vink N, (2285) 1998] **13..♖c8 14.♖ac1 b6!** Beyazın d5 hamlesine önlem, siyah at a5- b7-c5 karelerinden oyuna katılabilir. **15.h3 ♗d7 16.♖fd1 ♖c7**

17.♘a3 e×d4 18.♘×d4 ♘e5 19.f4 ♖×c1 20.♕×c1 ♘5c6 21.♘db5 d5!? 22.e×d5 ♘b4

Siyah at başrolde tahtada hesaplamanın ön plana çıktığı bir mücadele sergilenmekte ki bu da Yifan'ın en sevdiği!! **23.♘×a7 ♕a8 24.♕c7 ♗a4 25.d6 ♘ed5**

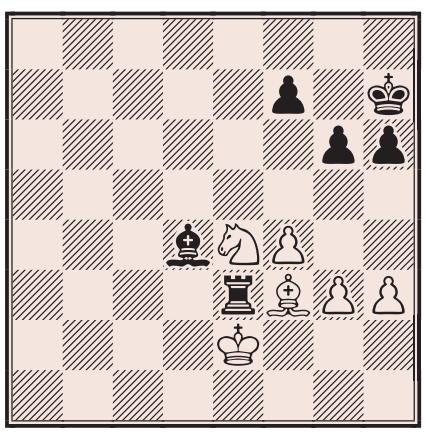
Siyahın a dikeyindeki atlarını çocuklar görmez inşallah diyoruz, konum baş döndürücü, neredeyse bütün taşlar istekte, vezir açmazda, Beyazın geçer piyonu tehlikeli bir şekilde ilerliyor, ancak atların ayaklarının dışarıda olması, Siyahı daha etkin bir oyuna taşıyor.

26.b3 ♕e8! 27.♗f2 ♘×c7 28.d×c7 ♗d7 29.♖e1 ♗e6 30.c8♕ ♗×c8 31.♖×e8 ♖×e8

Bu kargaşadan Beyaz net bir kalite kaybıyla çıkabildi, daha fazlası da olabilirdi. Fil çiftine sahip olan Beyaz için beraberlik şansı yok gibi zira Siyahların zayıf olduğu nokta yok ve atı çok kuvvetli.

32.♘×c8 ♖×c8 33.♘c4 ♘×a2 34.♗×b6 ♘b4 35.♗f2 ♘d3 36.♗e3 ♘c5 37.♗×c5 ♖×c5 38.♔f2 ♖b5 39.♘d2 ♗c3 40.♘e4 ♗d4+ 41.♔e2 ♖×b3 42.♗f3 ♖e3+ 0–1

Kadın Gözüyle Satranç köşemizde kadın dünya şampiyonlarını daha yakından tanımaya çalıştık. Bu köşemizi Son Dünya Kadınlar Şampiyonu GM Hou Yifan ile şimdilik noktalıyoruz. Yeni bir şampiyonda yeniden bir arada olmak dileğiyle...

WIM Nilüfer Çınar Çorlulu.

Aeroflot 2012
Moskova'da Türk Rüzgarı

Moskova'da geleneksel olarak düzenlenen ve dünyanın en kuvvetli açık turnuvası olarak nitelendirilen Aeroflot'un A1 ve A2 kategorilerinde iki sporcumuz performansları ile ön plana çıktı.

GM Barış Esen süper güçlü, sadece 2550 Elo ve üzerine açık olan A1 grubunda artı skor yaparken, 2700 üzeri performans gösteriyor, GM Emre Can ise, satrançta bu deyim seyrek kullanılır, 'zorlanmadan' A2 grubunu kazanıyordu. Turnuvaya 6/6 skor ile başlayan Emre son üç tur kendini zorlamayarak rahatça turnuvayı birinci bitirdi. Bu ay Mavikale okuyucuları ile bu muhteşem performansı sergileyen sporcularımızın birer partilerini inceleyeceğiz.

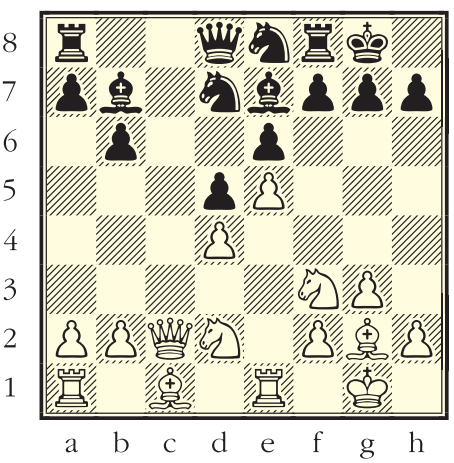
Emre Can - Aleksandra Goryachkina

Açılış kodu: E09

2012 Aeroflot Açık B - Moskova 08.02.2012

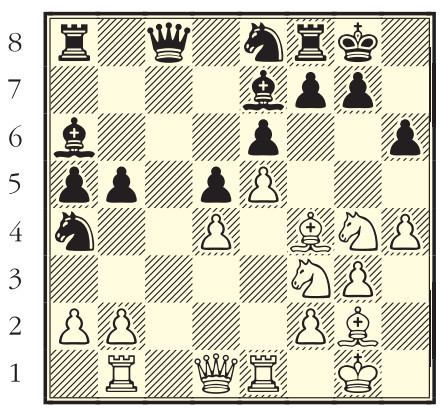
1.d4 Geçmiş yıllarda düzenli olarak 1.e4 oynayan GM Emre Can son zamanlarda repertuarına 1.d4 hamlesini de eklemiş. Özellikle üst seviyelerde, bir oyuncunun her iki hamleyi de başarıyla oynayabilmesi onu daha da tehlikeli yapar. **1...d5 2.♘f3 c6 3.c4 e6 4.♘bd2!?** Beyaz 'Kabul edilmemiş' Katalan oynamak için bu hamleyi tercih ediyor. Siyahın bu durumda 4... f5 ile Hollanda Taş-Duvar sistemi ile Katalan'dan kaçma şansı vardı. **4...♘f6 5.g3 ♘bd7 6.♗g2 ♗e7 7.0–0 0–0 8.♕c2 b6 9.e4 ♗b7** [9...d×e4? 10.♘×e4 ♘×e4 11.♕×e4 ♗b7 12.♗f4 ♕c8 13.♖ad1 c5 14.d5±] **10.e5** [10.♖e1 d×e4 11.♘×e4 c5 12.♘×f6+ ♗×f6 13.♘g5! ♗×g5 14.♗×b7 ♖b8 15.♗e4 ♗×c1 16.♗×h7+ ♔h8 17.♖a×c1 ♘f6 18.♗e4 ♕×d4 19.♖cd1 ♕e5 20.♗f3± Aronian-Tiviakov, Wijk ann Zee, 2006] **10...♘e8 11.c×d5** [11.b3 ♖c8 12.♗b2 c5 13.d×c5 ♘×c5 14.♖fd1 ♕c7 15.♖ac1 ♕b8 16.c×d5 e×d5 17.♘f1 ♘e4 18.♕e2 ♖×c1 19.♖×c1 ♘c7 20.♘d4 ♘e6 21.♘c6 ♗×c6 22.♖×c6 ♗c5 23.♘e3 ♗×e3 24.♕×e3 ♖c8 25.♖×c8+ ♕×c8 26.♗×e4 d×e4 27.♕×e4 g6 28.♗a3 h5 29.♗e7 ♕c1+ 30.♔g2 ♕d2 31.♕a8+ ♔h7 32.♗f6 ♘g7 33.h3 h4 34.g4 ♕f4 35.♕f8 ♕e4+ 36.♔h2 1–0 Shirov -Vaganian, Almanya, 2006] **11...c×d5 12.♖e1!**

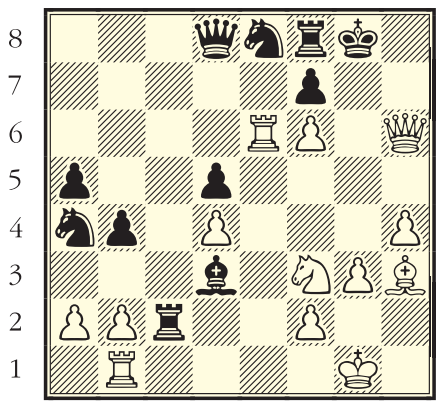

Şah kanadı atağının başlangıcı! Beyaz bu sakin hamle ile taşlarını, atak için şah-kanadına yönlendiriyor. Kalenin kapalı e hattına gelmesi anlamsız gözükse de size oyunun sonunu bekleyin derim! **12...a5?** Çok ciddi bir hata! Siyahın derhal c hattından vezir değişmesi gerekiyordu! [12...♖c8 13.♕d3 ♕c7 14.♘f1 ♕c2 15.♕×c2 ♖×c2 16.♘e3 ♖c8 17.♗d2±] **13.♘f1!** Beyaz bu hamle ile hem c2 karesini vaktinde koruyor hem de taşlarını

atağa katmaya devam ediyor! **13...♗a6** [13...♖c8 artık işe yaramaz çünkü 14.♕d3 ♕c7 15.♘e3! ♘b8 16.♗d2 ♗a6 17.♕b3 ♘c6 18.♖ac1±] **14.♗f4 b5?** Bu yavaş hamleden sonra Siyah artık mat olmaya doğru yelken açar! Beyaz bir çok varyanttaki yarı-mecburi ♘e3 hamlesinden sonra ♗c1 ile ilgili sıkıntı yaşacaktı, artık bu problem de çözülüyor. [14...g5 15.♗e3 ♘g7 16.♖ac1 ♘f5 17.♗h3! ♘×e3 18.♘×e3 ♗b4 19.♖ed1 ♖c8 20.♕b1±; 14...♖c8 15.♕d1 ♘b8 16.h4 ♘c6 17.a3! ♘c7 18.♘e3 ♕d7±] **15.h4 h6 16.♘1h2 ♕c8 17.♕d1!** Beyaz tabii ki vezirleri değişmiyor. Birazdan tüm taşlar siyah şaha yönelecek! **17...♘b6** Oyunun bu aşamasından sonra Siyaha hamle önermek zorlaşıyor. Bir taş daha sahi savunmasından uzaklaşıp tahtanın kenarına gidiyor! [17...f5? 18.e×f6 ♘d×f6 19.♗h3 ♘e4 20.♖c1 ♕d7 21.♘e5 ♕d6 22.♖c6+–; 17...♘c7 18.♘g4 ♕e8 19.♖c1±] **18.♘g4 ♘a4 19.♖b1!**

Oyundaki en beğendiğim hamlelerden biri! Tipik bir Karpov hamlesi. Durum kontrol altında ve üstünken acele etmeden, önce zayıflıkları koruyarak rakibe sıfır şans tanımak!! Şimdi ♘a4 ne işe yarıyor? **19...♕d7 20.♕c1?!** Beyaz vakit kaybediyor! h6 karesine fedayı hemen deneyebilir ya da pozisyonel 20.♖e2–c2 fikrini uygulayabilirdi! [20.♘×h6+ g×h6 21.♗×h6 ♘g7 22.♘g5 ♔h8 23.♕c2 ♗×g5 24.♗×g5 ♖g8 25.♕d2 kuvvetli bir atakla; 20.♖e2! b4 21.♖c2 ♖c8 22.♖bc1± beklenmedik bir şekilde Siyah oyunu oynadığı kanatta mağlup olur! ♘e8 kaleler arasındaki bağlantıyı engellediğinden oyundaki tek açık hat Beyazın kontrolüne geçer!] **20...♖c8 21.♕e3 b4 22.♗h3** h6 fedası öncesi son hazırlık! **22...♖c2?** Siyah son treni kaçırıyor! [22...♘×b2! 23.♖×b2 ♖c3 24.♕d2 ♖×f3 25.♗e3 ♗×h4! Sanırım her iki oyuncu da 22. ...♘b2 ile başlayan taktik numarayı gördü ancak siyah kalenin sıkıştığını düşündü. Bu hamle sayesinde Siyah ikinci piyonu da alır. 26.♗g2 ♖×e3 27.♘×e3 ♗d8∞ Mat tehlikesi ortadan kalktı, kaliteye karşı iki piyon var, konum aniden belirsizleşti!] **23.♗×h6 g×h6 24.♕×h6 ♗d3** [24...♕d8 25.♘g5! ♗d3 26.♖e3 ♗g6 27.♘×e6+–] **25.♘f6+ ♗×f6 26.e×f6 ♕d8** [26...♘×f6 27.♕g5+ ♔h7 28.♕×f6 ♕d8 29.♘g5+ ♔g8 30.♕h6 ♖c7 31.♖bd1 ♗c2 32.♖e2 ♗g6 33.h5] **27.♖×e6!**

Çok güzel bir bitiriş! Eminim savunan taraf bu imkanı gözden kaçırdı! **...f×e6 28.♗×e6+ ♖f7 29.♗×f7+ ♔×f7 30.♘g5+ 1–0**

Barış Esen – Rauf Mamedov

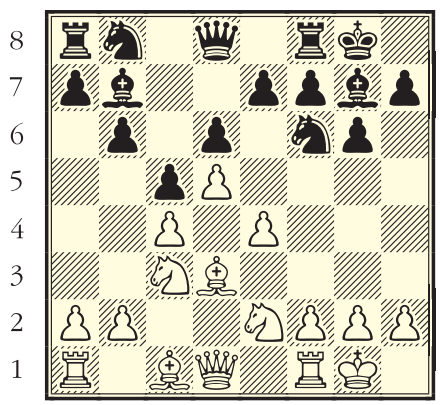
Açılış Kodu: B00

2012 Aeroflot Açık A - Moskova 09.02.2012

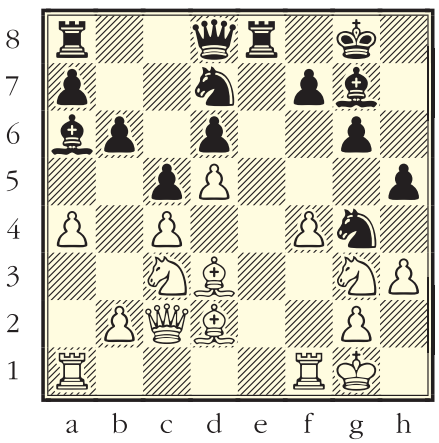
İnceleyeceğimiz ikinci oyun ise Aeroflot A grubunda + skor ve 2700 üzeri performans yapan GM Esen'in turnuvadaki ilk galibiyeti! **1.d4 b6!?** 2600 seviyesindeki oyuncular arasında nadiren görülen bir tercih! Bunun sebebi sanıyorum ki GM Mamedov'un geçmiş

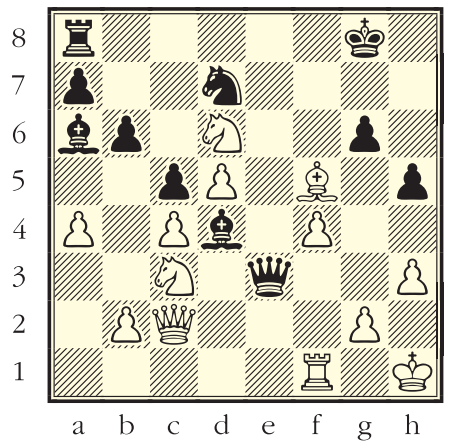
yıllarda Barış'a karşı olan iyi skoru, haliyle aşırı özgüvendir. **2.e4 ♗b7 3.♗d3 g6** [3...f5!? Mavikale okuyucuları ile bu ilginç varyantı paylaşmak istedim: 4.e×f5 ♗×g2 5.♕h5+ g6 6.f×g6 ♗g7 (6...♘f6? 7.g7+ ♘×h5 8.g×h8♕+–) 7.g×h7+ ♔f8 8.♘f3! (8.h×g8♕+? ♔×g8 9.♕g4 ♗×h1 10.♘e2 ♘c6 11.♘bc3 ve belirsizlik) 8...♘f6 9.♕g6 ♗×f3 10.♖g1 ♖×h7 11.♕g3 ♗e4 12.♗×e4 ♘×e4 13.♕f3+ ♔g8 14.♕×e4 ♘c6 15.♘c3±] **4.♘e2 ♗g7 5.0–0 c5 6.d5!** 6.c3 başka bir tercihti ancak bu hamle ♗b7'nin konumunu sorguluyor. **6...d6 7.c4 ♘f6 8.♘bc3 0–0**

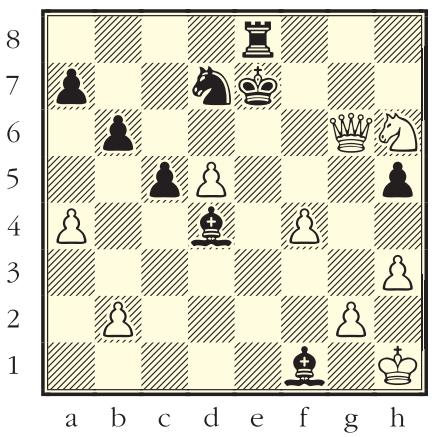
Garip bir hamle sırası ile Şah-Hint/Benoni arası bir pozisyona ulaştık. Beyaz prensipli hamleler ile ABC satrancı oynarken siyah hayatı kendisi için epey zorlaştırmış durumda! **9.h3 e6 10.f4 e×d5 11.e×d5** [11.c×d5 ♖e8 12.♘g3 h5! 13.♕f3 h4 14.♘ge2 ♕e7 15.♗d2 ♗a6! Siyaha iyi oyun verirdi!] **11...♖e8 12.♘g3 ♘bd7 13.♗d2 ♗a6 14.a4!** GM Esen a6'nın işe yarayacağı tüm varyantları bu hamle ile kesiyor. Siyahın planı b5 ile merkezi kanattan rahatsız etmekti! [Bu plana örnek bir varyant 14.♕c2 b5! 15.c×b5 (15.♘×b5 ♗×b5 16.c×b5 ♘×d5 .♖ae1 ♗d4+! 18.♔h2 ♖×e1 19.♖×e1 ♕h4 Siyahın oyunu iyidir!) 15...♗b7 16.♖ae1 ♘×d5 17.♖×e8+ ♕×e8 18.♖e1 ♕d8 19.♘×d5 ♗×d5 20.♘e4 ♗d4+ 21.♔h2 ♘f6=] **14...h5** GM Mamedov Tipik Şah-Hint planına gidiyor ancak bu durumda diğer taşlar için ideal kareler (e5–c5–e4–d4) kapalı. **15.♕c2 ♘g4??**

Büyük bir hesap hatası! Siyahın konumu ciddi alan sıkıntısı ve taş hareketsizliğinden ötürü zordu. GM Mamedov taktik numaralarla oyunu lehine döndürmeye çalışırken ciddi bir hata yapıyor! Öte yandan Siyaha bu konumda hamle öneremiyorum! **16.♘ge4?** İnanın 2600+ bir oyuncu size taş boşa koyduğu zaman aklınıza gelen ilk şey 'Kesin hata yapmıştır, bu taşı alabilirim' olmuyor!! [16.h×g4 ♗d4+ 17.♖f2! GM Esen'in ve haliyle GM Mamedov'un kaçırdığı hamle! 17...♕h4 18.♘ce4! h×g4 19.♗c3 ♖×e4 (19...♗×f2+ 20.♔×f2ve Beyaz ♖h1 ile mat eder!) 20.♘×e4 g3 21.♘×g3 ♕×g3 22.♗×d4 c×d4 23.♖f3 ♕h4 24.♗×g6!+–] **16...f5** Oldukça tecrübeli bir Şah-Hint oyuncusu olan GM Mamedov konumun ruhuna uygun hamlelerle oyunu 'bilinmeyene' götürüyor! Bu konumda en iyi şans budur, aksi halde tahtayı beyaz taşlar domine etmeye devam edecekti! **17.♘×d6!** Bu sefer boştaki materyal alınıyor! [17.♘g5 ♗d4+ 18.♔h1 ♘f2+ 19.♖×f2 ♗×f2 20.♘e6 ♕e7 21.♖f1 bu varyant boştaki piyonu almaya bir ancak bir alternatif olabilir!] **17...♗d4+ 18.♔h1 ♘e3 19.♗×e3 ♖×e3 20.♖ae1 ♕e7?** Veziri şah savunmasından uzaklaştırarak Beyaza büyük bir imkân tanıyor! [20...♖×e1 21.♖×e1 ♕c7 22.♖e6 ♘f8 23.♘cb5 ♗×b5 24.♘×b5 ♕×f4 25.♘×d4 c×d4 (25...♕×d4 26.♖e7) 26.♖e7±] **21.♖×e3 ♕×e3 22.♗×f5!!**

GM Esen'den basit gözüken ama çok etkili bir vuruş! Siyahın taktik oyunları bu hamle ile son buluyor ve kendisini uzun ve zorlu bir savunma bekliyor! **22...g×f5 23.♘×f5** At ile almak daha doğru! [23.♕×f5 ♕e7 24.♕g6+ ♗g7 25.♘ce4 ♘f8 26.♕g3 ♘h7 27.b3± ♗a6'nın ne kadar etkisiz durduğuna dikkat ediniz!] **23...♕e8 24.♘e4!** Siyah tam saha hücuma geçiyor. Konum siyah adına ümitsizdir ancak GM Mamedov tam bir taktik ustası ve bu durumda oyunu karıştırmanın yolunu yine buluyor. Şuna da dikkat etmeliyiz ki bu konumda her iki oyuncu da ciddi bir zaman darlığındadır! **24...♗×c4!** Kayıp konumda yapılan ve sonucu değiştirmeyen hamlelere '!' işareti genelde koymam ancak satrancın ekran karşısında iki tane 3000 Elo gücünde analiz programı eşliğinde değil, tahtada büyük bir tansiyon altında, O'a doğru geri sayan dijital (eskiden saat tik-takları derlermiş!) saatler eşliğinde oynandığını hesaba katarsak 24. ... ♗c4 en iyi şans! **25.♘h6+** [25.♘ed6! ♕e2 26.♕×c4 Barış'ın gözünden kaçan hamle! Nereden mi biliyorum? Kendisi söyledi!] **25...♔f8** [25...♔g7 26.♘d6 ♕e2 27.♘hf5+ ♔h7 28.♕×c4+–] **26.♘d6** Barış sanırım c4 filinin boşta olduğunu şimdi fark etti ancak bu sefer de vezir fedası geliyor! **26...♗×f1 27.♘×e8 ♖×e8 28.♕g6** Beyaz ne oynarsa oynasın oyunu kazanıyor, 28. ♕h7 mat ederdi! **28...♔e7**

29.♘f7?? Zaman darlığı tüm kötülüklerin anasıdır! Bir hamle önce mattan kurtulan GM Mamedov şimdi ise oyunda denge kurmak üzere! [29.♕e6+ ♔d8 30.♘f7+ ♔c7 31.♕×e8 Perde iner!] **29...♔f8??** Zaman darlığı sadece bize zararı olan bir şey değilmiş demekki! 2600+ Büyükustalar da zaman darlığında '??' çekmekte fena değiller! [29...♗d3! 30.♕×d3 ♔×f7 31.♕h7+ ♗g7 32.♕×h5+ ♔f8 33.♕f5+ ♘f6 34.g4±GM Esen bu konumu kazanmak için epey uğraşacaktı!] **30.♘g5!** Uyum içinde çalışan vezir-at mat eder! **1–0**

FM Alper Efe ATAMAN alperefe@gmail.com

"Geçmiş zaman olur ki..."

Geçtiğimiz hafta sonu, **IM İlhan Onat** onuruna İzmir'de düzenlenen satranç turnuvasına katıldım. 4.5/6 sonucu (+3=3) pek de başarılı olarak nitelendirilemese de, birçok kuvvetli oyuncuyla bir arada bulunmak gerçekten de büyük bir şanstı. Fakat benim için esas önemli olan, satranç tarihimizde büyük öneme sahip bu gibi isimlere, 'adanmışlıklarını' unutmadığımızı böylesine turnuvalara katılarak göstermekti. Satranç dünyasının o kendine has turnuva ortamlarında, bir an için bile olsa, bugünlere nerelerden geldiğimizi hiç düşündünüz mü? Yoksa karmaşık varyant analizlerinin ortasında, satranç geçmişimiz bizler için ancak önemsiz noktalar mı? Sizleri bilmem, ama beni satranca çeken en önemli faktörlerden birisi, bu 'oyunun' barındırdığı tarih ve gizemli dünyasıdır. Bu yazımda ülkemiz satranç tarihinde yayınlanmış en eski kitaplardan ikisini incelemeye çalışacağım.

Şatranç Klavuzu

Yazar: Dr. Fikret Kanad

Yayıncı: Ankara Şatranç Kulübü Neşriyatı Sayı: 1

Basım Yılı ve Yeri: 1936 / Ankara Ulus Basımevi

Türkiye'nin Pedagoji dalında doktora yapan ilk eğitimcisi olan **Prof. Dr. Halil Fikret Kanad**, 1936 yılında bir satranç kitabını kaleme aldı: Şatranç Klavuzu.

Eserde, satranç yerine şatranç, Siyah yerine Kara, beraberlik yerine kayım, rok atmaya reftar, piyonlar haricindeki taşlara Zabit ifadelerinin kullanılması, Türkçe'de ve satranç terminolojisinde yaşanan değişimi götermekte. Yine de, bingeç piyade, taş kırışmak ve gambit gibi terimlerin 1936 tarihli eserdeki varlığı, yerleşik satranç terimlerinin önemini göstermektedir.

İlk bölümde taşların hareketlerine ve değerleri ile oyunun mat, pat gibi temel kurallarına yer verilmekte.

İkinci bölüm (Tam oyunlarla izah edilen çıkışlar – başlangıç oyunları) açılışları açık oyunlar ve kapalı oyunlar başlıkları altında incelemekte. Bölümün sonunda ise "son yıllarda şatranç üstadlarının oynadıkları bazı partiler" ile "küçük partiler"e yer verilmiş.

Üçüncü ve son bölümde ise, oyunsonları incelemesine gidilmiş. Çeşitli oyunsonları kısa kısa incelenmiş.

Toplamda 152 sayfa olan eserin fiyatıysa 100 kuruşmuş...

Önsöz'den:

"Şatranç Türkiye'de de çok eskiden beri oynanmaktadır. Bir aralık azalan alâka, son zamanlarda tekrar canlanmağa başlamıştır. Bugün şatranç oyununa birçok münevver gerçlerin alâka göstermesini sevinçle kaydederiz.

Satranç oyununun insanı birçok münasebetsiz meşguliyetlerden kurtardığını ve birçok hususlarda kafayı ve iradeyi işlettiğini ve nefse hâkim olmayı öğrettiğini burada bilhassa kaydetmeliyiz.

Temenni edelim ki, bu alâka daha ziyade çoğalsın ve Türklerden de arsıulusal şatranç üstatları yetişsin!"

Şimdi ise ikinci kitabımız **Modern Satranç**...

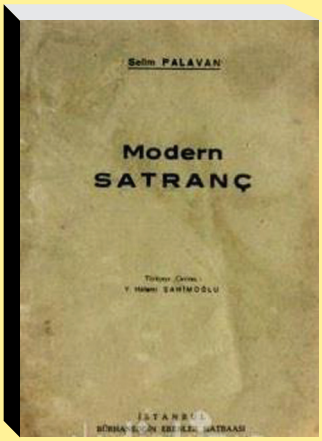
Modern Satranç

Yazar: Selim Palavan

Çeviren: Y. Hatemi Şahimoğlu

Yayınevi: Üniversite Kitabevi

Basım Yılı ve Yeri: 1943 / Bürhaneddin Erenler Matbaası

1940'lı yıllarda, ülkemizdeki en kuvvetli satranç oyuncusu olan **Selim Palavan**'ın Modern Satranç isimli eseri 1943 yılında yayınlanmış. "Çocukluğundan beri yabancı memleketlerde yaşamış ve ancak son zamanlarda ana vatana dönmüş" olan Palavan bu nedenle kitabı Fransızca olarak yazmış ve **Y. Hatemi Şahimoğlu** da kitabı Türkçe'ye çevirmiş.

Modern Satranç'ın ilk bölümünde de oyun kurallarına ve notasyona yer verilmiş.

2.-7. bölümler, oyunun üç safhasına 'tahsis edilmiş': "oyun başlangıçları, oyun ortası ve oyunsonu".

8. bölümde ise satranç tarihi incelemesine yer verilmiş. Kitabın önsözünde, çeviren Y. Hatemi Şahimoğlu'nun şu görüşlere yer vermesi gerçekten de dikkat çekicidir:

"Teori kitaplarında satrancın tekamülüne ait olan malumat da hemen umumiyetle ihmal olunur. Bunun sebebini Andre Chéron şöyle izah eder:

'Eserimizin gayesi iyi oynamak için öğrenilmesi mümkün olan her şeyi öğretmek olduğundan bu gayeye hizmet etmeyen şeyleri ihmal ettik: Satranç tarihi ilah'. Fakat bu görüş doğru değildir. Oyunda tekemmül etmek için satrancın tekamül tarihini öğrenmenin hususi bir ehemmiyeti vardır. Tekamül tarihi öğrenilmeden modern satranç fikrini iyice kavramak mümkün olamaz."

Kitabın son bölümündeki Lâhika başlığı üç konuyu barındırmaktadır: Turnuva kaideleri, Berger tabloları ve ıstılahlar (terimler).

Toplamda 264 sayfa olan eserin fiyatıysa 400 kuruşmuş...

Modern Satranç eseri gerçekten de günümüz koşullarında bile değerli olacak bilgileri içermekte. Kitaptan küçük bir örnek vermek gerekirse:

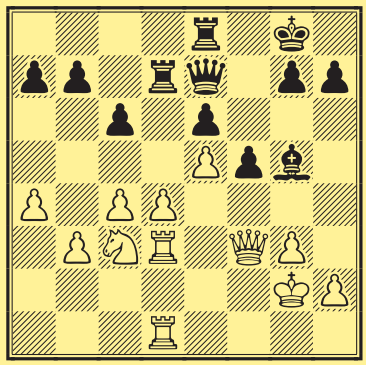
Botvinnik – Flohr, Moskova 1936 partisinde yukarıdaki konuma ulaşılmıştı. Bakalım Palavan konumu nasıl incelemiş (*notasyona kasten yandaki şekilde yer verilmiştir):

"1 c4–c5!

d6 hanesinin zaptı için bir manevra başlangıcı.

1...a7–a5

Beyazların bir diğer tehdidine karşı: b3 – b4 – b5 ilah...

2 ♘c3–b1! ♕e7–f8

3 ♘b1–a3 ♗g5–d8

4 ♘a3–c4 ♗d8–c7

5 ♘c4–d6 ♖e8–b8

Siyahlar akıbet d6-atını değiştirmek zorundadır. Bu takdirde beyazlar bir **geçer piyon** avantajı elde ederek siyahların oyununu felce uğratır.

6 ♖d1–b1

Oyunun şayanı dikkat bir safhası. Beyazlar burada şöyle de devam edebilir: 6 ♘d6×b7 ♖b8×b7 7 ♕f3×c6 ♗c7–b8 8 ♕c6×e6+ ve üç geçer piyonla partiyi kazanması icap eder. Fakat beyazlar partiyi böyle değil, d6 hanesindeki atın durumuna dayanarak otomatikman kazanmağı tercih etmiştir.

6...♕f8–d8

7 b3–b4 a5×b4

8 ♖b1×b4 ♗c7×d6

9 e5×d6 ♕d8–a5

10 ♖d3–b3 ♖b8–e8

11 ♕f3–e2!

Bu hamle 11 ♖b4×b7'den daha kuvvetlidir. (11...♖d7×b7 12 ♖b3×b7 ♕a5×a4).

...♕a5–a8

12 ♖b3–e3 ve beyazlar d6 piyonu sayesinde partiyi kazanmıştır."

Y. Hatemi Şahimoğlu'nun "tekamül tarihi öğrenilmeden modern satranç fikrini iyice kavramak mümkün olamaz" tezi bu yazımı temellendiriyor diye düşünüyorum. Bu iki esere kütüphanemde sahip olmaktan gerçekten de gurur duyuyorum.

FA Fatma YILMAZ fatmayilmazfyf@gmail.com

2010 Ankara emektarlar şampiyonu

Hüseyin Saltık

1954 Ankara şampiyonu, 1982'de ilk kez düzenlenen okullararası satranç şampiyonasının mimarı, Ankara Satranç Derneği yöneticisi ve Elazığ Satranç Derneği'nin kurucusu, 2010 Ankara emektarlar şampiyonu 85'inde bir çınar

H. Saltık, Ali İpek 12. Türkiye Birinciliği İzmir 1977 (Arşiv: H. Saltık)

Fatma YILMAZ: Sizi oyunculuğunuz ve yöneticiliğinizle tanıyoruz ama bunların ötesindeki Hüseyin Saltık kimdir, neler yapmıştır? Bildiğimiz ve bilmediğimiz yönlerinizle bize kendinizi tanıtır mısınız?

Hüseyin Saltık: Tunceli'nin Hozat ilçesinin Akören köyünde doğdum. Asıl doğum tarihim 1927 olup, okula başlayabilmem için mahkeme kararı ile yaşım küçültülmüş, nüfus cüzdanımda 1929 olarak yer almaktadır. Çiftçi bir ailenin çocuğuyum. Babam ben küçükken geçirdiği bir kaza sonucu ölmüş, onu hatırlamıyorum. Ortaokul ikinci sınıfa kadar Elazığ'da oturan emekli yarbay dayımla evli halamın yanında okudum. Ne yazık ki halamı ve dayımı da altı ay ara ile kaybettim. Devletin her sene açtığı parasız yatılı okul sınavına girdim ve kazandım. O sene Elazığ'da sınavı kazananları Kars'a gönderdiler. Ortaokul ve liseyi Kars'ta bitirdim. Devam mecburiyeti olmadığı için kaydımı Ankara Hukuk Fakültesi'ne yaptırdım. Memlekete gidip, yıl sonunda sınavlara giriyordum. Üçüncü sınıfta devam mecburiyeti konuldu. O sırada Milli Savunma Bakanlığı'nın askeri hakimlik için hukuk fakültesinden öğrenci alacağını duydum, başvuruda bulundum, Milli Savunma Bakanlığı hesabına, hukuk fakültesini bitirdim. İlk görev yerim Ankara Hava Kuvvetleri oldu. Beş sene Ankara'da, üç sene Van'da, yedi sene Balıkesir'de ve üç sene de Kayseri'de çalıştım. Emeklilik hakkımı kazandığım 1970 yılında emekli oldum. 1985'e kadar da Elazığ'da

Hüseyin Saltık, Kahraman Olgaç hakemlik yaparken 1970'li yıllar (Arşiv: H. Saltık)

avukatlık yaptım. Oradan da emekli olduktan sonra Ankara'ya yerleştim. Eşim ve kızımla birlikte yazın Marmaris-İçmeler'de, kışın Ankara'da yaşamımızı sürdürmekteyiz.

Satranca nerede, ne zaman, kimlerin aracılığıyla başladınız?

Hukuk Fakültesi üçüncü sınıfa kadar satrancın adını dahi duymamıştım. Mülkiyeliler Birliği'ne arkadaşlarımı ziyarete gittiğimde 1949'da tanıştım satrançla. Çok iyi dama oynadığım için dikkatimi çekmişti. Orada birkaç askeri öğrenci vardı, onlardan bu oyunu bana öğretmelerini rica ettim. Sonuç olarak onlardan nasıl oynandığını öğrendim. Satrancı derslerimi ihmal edecek kadar çok seviyordum. Dördüncü sınıfta bu oyunu bana öğretenleri yenmeye başladım. Ulus'ta Kızılırmak Kahvesi'nde iyi oyuncuların olduğunu duydum, oraya gitmeye başladım. Daha sonra satranççılar Santral Kahvesi'ne gitmeye başladı. Burada Avukat Minnetullah Haydaroğlu, Reşat Vekilli ve Naci San ile tanıştım. Onlardan çok şey öğrendiğimi belirtmek isterim. O dönemde arkadaşlarımın tavsiyesi üzerine aldığım Selim Palavan'ın kitabından da çok yararlandım. Fakülteyi bitirdikten sonra altı ay yedek subay okulunda kurs görürken, Nevzat Süer ile tanıştım. Beni Ankara'daki satranç turnuvalarına katılmaya teşvik eden de kendisidir.

Başarılarınız desem?

Ankara'da çalıştığım dönemde Türkiye Satranç Federasyonu'nun düzenlediği Ankara Satranç Birinciliği turnuvalarında 1954'te birincilik, 1976'da birinciyle eş puanla ikincilik, 1979'da üçüncülük, Ankara Barosu'nun 2000'de düzenlediği turnuvada birincilik, Etibank'ın 1989'da düzenlediği turnuvada ikincilik, Marmaris Satranç Kulübü'nün düzenlediği yarışmada birincilik, 2010 Ankara Emektarlar Turnuvası'nda birincilik gibi derecelerim oldu.

Söyleşi öncesinde sizinle ilgili olarak yaptığım araştırmalar sırasında öğrendim ki kayıtlara geçen oyununuz yok denecek kadar az. Oysa bu kadar başarınız olduğuna göre onlarca turnuvada oynamış olmalısınız. Hatırladığınız kadarıyla resmi maç sayınız?

Satranç turnuvalarına katılmak sürekli ve ciddi bir çalışmayı gerektirir. Mesleğim dolayısıyla bu ortamdan biraz uzak kalmama rağmen fırsat buldukça katıldığım birçok turnuva oldu. Ama oyunlarımla ilgili net bir sayı söyleyemem, yazma konusunda da dikkatsiz olduğum için ne yazık ki resmi kaynaklara geçen maç sayım da çok az belki de yok!

Hakemliğinizi yansıtan fotoğraflarınız var. Ankara Satranç Derneği'nin yöneticiliğini yaptığınızı da biliyoruz örneğin. Bunlardan da söz eder misiniz?

Hakemliği günümüzdeki gibi algılamayın, lütfen! O dönemde satrançla ilgileniyorsanız ya oynuyordunuz ya da o turnuvada oynamayacaksanız hakemlik yapıyordunuz. Benim yaptığım hakemlik de böyle bir hakemlikti.

Yöneticilik işine gelince: İyi bir zihin sporu olduğuna inandığım satrancın Türkiye'de gelişmesi ve yaygınlaşması için ne yapılabilir düşüncesi hep kafamı kurcaladı, o dönemde de kurcalıyordu. Bu konuda Ankara Satranç Derneği yöneticiliğim sırasında bazı girişimlerim oldu. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın satrancı zihin sporu olarak kabul etmesi ile ilgi çalışmalar ile ilk defa liseler ve üniversitelerarası yarışmaların yapılması, bununla ilgili yarışma tüzüğünün hazırlanması çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmada İstanbul Satranç Federasyonu ve Ankaralı satranççıların büyük katkısı olmuştur.

Ayrıca Elazığ'da avukatlık yaptığım dönemde Elazığ Satranç Derneğini kurdum. Ankara'ya yerleştikten sonra da Çankaya Belediyesi Satranç Kulübü'nü kurdum, uzun yıllar takım olarak turnuvalara katıldık, elde ettiğimiz iyi sonuçlar da oldu.

Şöyle bir düşünürsek siz 1950'lerden beri bir biçimiyle satrancın içindesiniz. O günden bugüne satrançta ne değişti?

Satranççılar, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın satranca, Bülent Ecevit'in Başbakanlığı, Yüksel Çakmur'un Gençlik ve Spor Bakanlığı, Tevfik Sarpkaya'nın Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü döneminde ilgi gösterdiğini bilir. Ancak bu işin nasıl başladığını bilmez. Çünkü Gençlik ve Spor

FA Fatma YILMAZ fatmayilmazfyf@gmail.com

Hüseyin Saltık, TSF Atatürk Satranç Merkezi'nde

Bakanlığı satrancı beden faaliyeti olarak kabul etmediği için kendi faaliyet sahasının dışında görmüş ve ona o zamana kadar ilgi göstermemiştir. O yıllarda Ankara Satranç Kulübü başkanıydım. Satrancı bakanlığa anlatmak ve tanıtmak için uygun bir ortam olduğunu düşünüyordum. Akrabam olan Tunceli Milletvekili Nihat Saltık seçim bölgesinde çok etkili bir isimdi. Hem bu özelliğinden hem de kişisel özelliklerinden dolayı kendisinin Başbakan Bülent Ecevit'in çok yakın dostu olduğunu biliyordum. Onunla birlikte bakana gidersek satrancı anlatma ve tanıtma fırsatı bulacağımı düşündüm. Kendisinden rica ettim, beraber Bakan Yüksel Çakmur'a gittik. Beni akrabası ve Ankara Satranç Kulübü başkanı olarak tanıştırdı.

Bakan Yüksel Çakmur'a, satrancın düşünceyi geliştiren, olayları planlama ve çözümleme yeteneği kazandıran bir zihin sporu olduğunu, aynı zamanda boş zamanları değerlendirmede gençliğe büyük katkıda bulunacağını anlattım. Dikkatlice dinledi. Gençlik ve Spor Bakanlığı genel müdürüne telefon etti. Ankara Satranç Kulübü Başkanı Hüseyin Saltık'ı gönderiyorum, kendisine mümkün olan kolaylığı gösterin, dedi. Genel müdür beni çok iyi karşıladı. Bakanaanlattıklarımı ona da aynen anlattım. Gençler arasında satrancı yaygınlaştırmak ve satranç yarışması düzenlemek istediğimi de...

Genel Müdür, satranç yarışmalarını tesislerinde yapabileceğimizi, gençler arasında yaygınlaştırmak için de mümkün olan kolaylığı göstereceğini söyledi. Ancak bu konularda genel müdürlüğümüzü bilgilendirmeniz gerekir dedi. Bunun üzerine ben çevremdeki satranççıların görüş ve desteklerini de alarak satrancı genel müdürlüğe tanıtma ve kabul ettirme çalışmalarına başladım. Başarılı da olduk.

İşte Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın satranca ilgisi böyle başladı ve ilk defa 1982 yılında Türkiye Liselerarası Satranç Yarışması'nı düzenledik.

Günümüzde bu tür yarışmaların hangi düzeye geldiğini ise okuyucularınız elbette benden daha iyi biliyordur.

Bütün bunlara rağmen Ankara satrancına dair söylemek istediğim bir şey var ki bu durum beni gerçekten hep çok üzmüştür: Öğrencilik yıllarımda da satranç Ankara'da kahvelerde oynanıyordu ve insanlar sigara içilen bu sağlıksız ortamlarda satrancın hatırına sağlıklarını kaybediyorlardı. Aradan geçen onca zamana rağmen Ankara'da, başkentte, bir tane bile satranç mekanı yok ve insanlar hala kahvelerde satranç oynuyor.

Yarım asırdan fazla iç içe olduğunuz satranç hayatınıza ne kattı?

Satrancın hayatıma kattıkları; doğru düşünme, hızlı karar verebilme alışkanlığı, farkındalık; fırsatları fark etmek akışına bırakmamak, tedbirli olmak, zafer sarhoşluğuna kapılmamak, bilginin gücünü hafife almamak, deneyimlerin öğrenme olduğunu anlamak, kendi hayatımın şahı olduğumun keyfini yaşamak.

Bu güzel söyleşi için okuyucularımız adına çok teşekkür ediyoruz.

Ters kanada rok konumunda piyon saldırısını önce başarmak çok önemli

Fedayı patlat, kalelere yol aç!

Pekün'ün parlak oyunu British Chess Magazin'de de Tal'in oyunu ile yan yana yayımlanmıştı

Cem Pekün 1976 Türkiye Şampiyonası'nda Boris Nikolov'a karşı harika bir maç çıkardı. Nikolov, Bulgar göçmeniydi ve güçlü bir oyuncuydu. Ancak oyuna sakin bir açılışla başlamasına karşın parlak bir mağlubiyete engel olamamıştı. Oyun, o zamanın Türkiye'de yayınlanan tek satranç dergisi olan Süer Dergisi'nde basıldı. Ancak ne yazık ki oyunun metninde yanlışlar vardı ve okuyucular tam olarak bundan yararlanamadılar. Cem Pekün, oyununu uluslararası alanda satranç konusunda en önemli yayınlardan biri olan British Chess Magazine gönderdi. O yıllarda oyuncular gerçekten oyunlarını çok beğeniyor ve doğru oynadıklarına güveniyorsa satranççıların takip ettiği geçerli yayınlara gönderiyorlardı. Editör yanıtında Pekün'ün oyununu beğendiğini ve yayımlamak istediklerini yazdı. Ancak bu maçın gerçekten Türkiye şampiyonasında oynandığından emin olmak istiyordu. Gerekli belgeler dergiye ulaşınca maç yayımlandı. Hem de Tal'in oyunu ile yan yana.

Pekün, C - Nikolov, B

Türkiye Şampiyonası, İstanbul 1976

Açılış kodu: B17

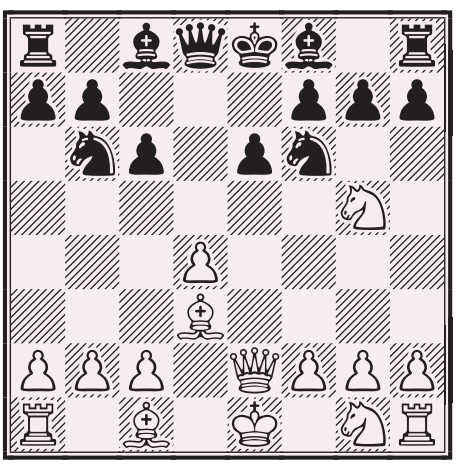
1.e4 c6 2.d4 d5 3.♘c3 d×e4 4.♘×e4 ♘d7 5.♗c4 ♘gf6 6.♘g5 e6

Burada başka devamyolları da var ama çoğunlukla Beyaz iyi kalıyor. 6...♘d5 7.♘1f3 h6 8.♘e4 ♘7b6 (8...♘7f6 9.♕d3 ♘×e4 10.♕×e4 ♘f6 11.♕d3±)9.♗d3 ♘b4 10.0–0 ♘×d3 11.♕×d3 e6 (11...♗f5 12.♘d6+ ♕×d6 13.♕×f5 e6 14.♖e1 ♗e7 15.♕g4±) 12.♘e5±

7.♕e2

Saldırgan bir hamle. Vezir bir yandan saldırı fırsatı yakalamaya çalışırken diğer yandan şahın saklanacağı yani rokun yapılacağı kanat için iki taraf seçeneğini açık tutuyor. Bu arada Siyahın kapalı konumu parlak oyun çıkarmak için Beyazı özendiriyor. Başkaca sakin devamyolları da vardı: 7.♘e2 ♗d6 8.0–0 0–0 9.♗f4 ♗×f4 10.♘×f4=

7...♘b6 8.♗d3

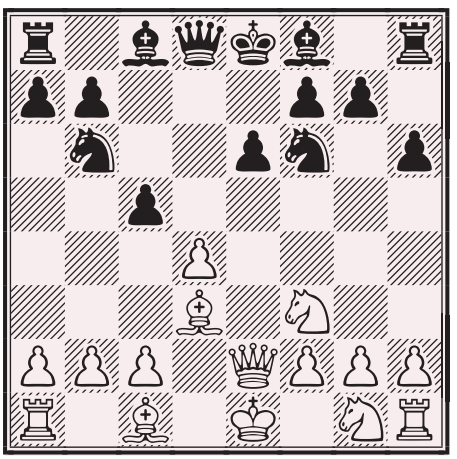
(8.♗d3)

Fili bulunduğu çaprazda tutma fikri Siyahın vezirkanadı piyonlarının hareketlenmesine neden olurdu. 8.♗b3 a5

8...h6

8...♕×d4? Siyah için iyi değil 9.♘1f3 ♕d5 10.0–0 ve devamında Beyaz ♖d1 oynayarak piyona karşılık saldırı olanakları yakalardı.

9.♘5f3 c5

(9...c5)

10.d×c5!

10.♗e3 ♘bd5 11.♘e5 ♘×e3 12.f×e3 ♗d6=

10...♗×c5

Piyonu başka türlü geri alma çabası Beyaza yarıyor: 10...♘bd7 11.♘e5 ♘×e5 12.♕×e5 ♕a5+ 13.♗d2 ♕×c5 14.♘f3 ♕×e5+ 15.♘×e5± Parma - Smyslov, Lugano 1968

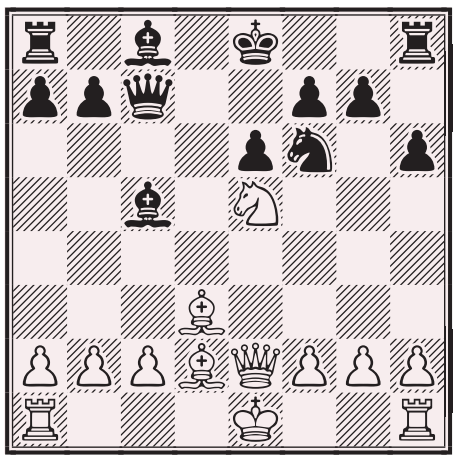
11.♗d2

Beyaz uzun rok seçeneğini de saklı tutmak istiyor. Her ne kadar c dikeyi kalenin kullanımına açıksa da Siyahın beyaz fili oyuna giremedikçe Beyazın korkmasına gerek kalmıyor. Oysa Siyahın şah kanadı Beyazın vezir kanadına göre daha savunmasız gözüküyor. Bu arada Beyaz, atları biran önce etkin kullanmak için başka

Dr. M. Sabri KOÇAK, FIDE Antrenörü kocaksabri@yahoo.com

bir yol da deneyebilirdi: 11.♘e5 0–0 (11...♘bd7 12.♘gf3 ♘×e5 13.♘×e5 ♗d6 14.0–0 0–0 Matulovic-Pfleger, Lugano 1968 maç berabere bitmiş) .♘gf3 ♘bd5 13.0–0 ♘b4 14.♗c4 ♕c7 15.a3 ♘c6 16.♘×c6 ♕×c6 17.♘e5± Bu konumda da Beyaz e5 karesinin kontrolünü elinde tutuyor ve bu yüzden Siyahın beyaz fili tahtada hareket alanı bulmakta zorlanıyor. Bunun yanında Beyazın tüm taşlarının oyuna etkin biçimde katılmak için şansları olduğunu da katalım. Yani Beyaz iyi durumda.

11...♕c7 12.♘e5 ♘bd7 13.♘gf3 ♘×e5 14.♘×e5

(14.♘e5)

14...0–0?

Bu hamle Beyazı şah kanadı atağına çağırıyor. Siyah Beyazın rok yapmasını beklemeliydi. Eğer Beyaz uzun rok yaparsa Siyanın da uzun roku seçmesi daha sakın bir devamyoluna götürecekti. Siyahın ilginç bir başka seçeneği daha vardı: 14...♗×f2+! 15.♔×f2 (15.♕×f2 ♕×e5+∓) 15...♕×e5 16.♕×e5 (16.♗b5+ ♗d7 17.♗×d7+ ♘×d7 18.♕×e5 ♘×e5 19.♗c3 f6 20.♗×e5 f×e5∓) 16...♘g4+ 17.♔e2 ♘×e5 18.♗e4 f5 19.♗c3 ♘g6 20.♗f3 0–0= ve Siyah eşitliği koruyor.

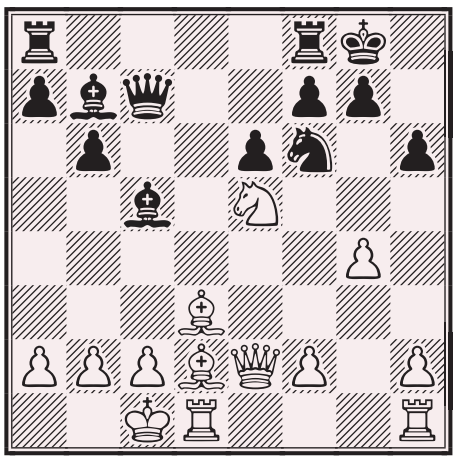
15.0–0–0 b6?!

Siyah burada daha etkili hamleler yapabilirdi. 15...♖d8 16.♔b1 ♗d7 17.g4 ♗a4 ve böylece Siyahın sorunlu fili nihayet işe yaramaya başladı. 18.b3 ♗d4 19.f4 ♗e8= Bu devamyolunda Siyah da karşı oyunlar geliştirebiliyor. Daha önce değinilen c dikeyinin kaleler için kullanılabilir olması ve beyaz şahın önündeki siyah karelerin zayıflaması Siyaha karşı şans tanıyan en önemli konumsal özellikler olmaktadır.

16.g4

16.♘g4 de oynanabilirdi. 16...♘×g4 (16...♘d5? 17.♘×h6+±) 17.♕×g4 f5 18.♕e2 ♗d7 19.g4±

16...♗b7

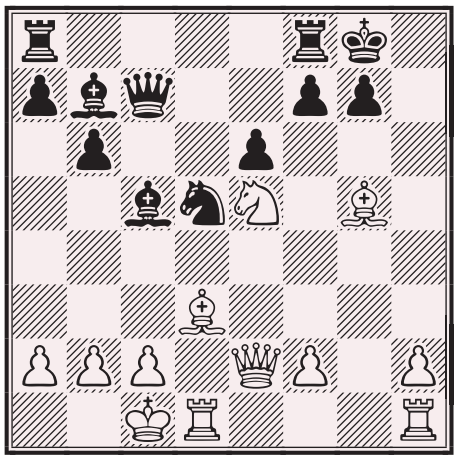
(16...♗b7?)

Siyah, a8-h1 çaprazını filine hazırladı ama biraz geç kaldı. Diğer seçenek 16...♗d6 17.f4 ♗b7 18.♖hg1 ♗c5 19.♖g3 ♗d4 20.g5 h×g5 21.♖×g5 ♖fd8 22.♗e3 devamyolunda da Beyaz iyi kalıyor.

17.g5!

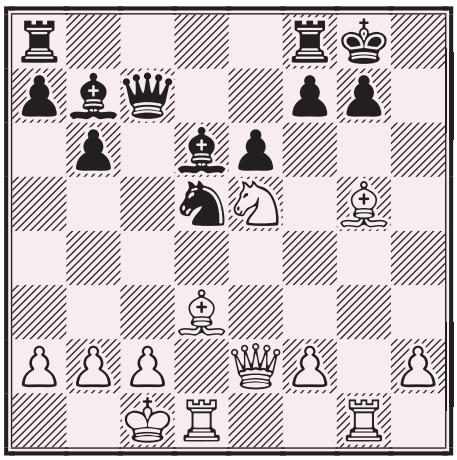
Güçlü bir hücum için hızlı davranma fırsatı yakalamak çok önemlidir. Şah kanadına yöneltilen piyon saldırısı, kalite kaybetmeyi önemsizleştiriyor. Siyah kaleyi alamaz: 17...♗×h1 18.g×f6 ♗b7 19.♕g4 (19.♖g1 ♖fd8 20.♖×g7+! ♔f8 21.♖g8+!! ♔×g8 22.♕g4+ ♔f8 23.♗×h6+ ♔e8 24.♕g8+ ♗f8 25.♕×f8#) 19...g6 20.♗×g6 f×g6 21.♕×g6+ ♔h8 22.f7+–

17...h×g5 18.♗×g5 ♘d5

(18...♘d5)

19.♖hg1 ♗d6?

(19.♗d6?)

20.♗f6!

Oldukça göze hoş görünen bir hamle. Tabii aynı zamanda güçlü de. Benzer bir devamyolu daha vardı: 20.♗h7+ ♔×h7 21.♕h5+ ♔g8 22.♗f6 ♘×f6 23.♖×g7+ ♔×g7 24.♖g1+ ♘g4 25.♕×g4+ ♔f6 26.♕g5#

20...♘×f6 21.♖×g7+! ♔×g7 22.♖g1+ ♔h8 23.♕e3! ♘h7 24.♕h6 f5 25.♘g6+ ♔g8 26.♘×f8+ ♔h8

26...♔f7 27.♕×e6+ ♔×f8 28.♖g8#

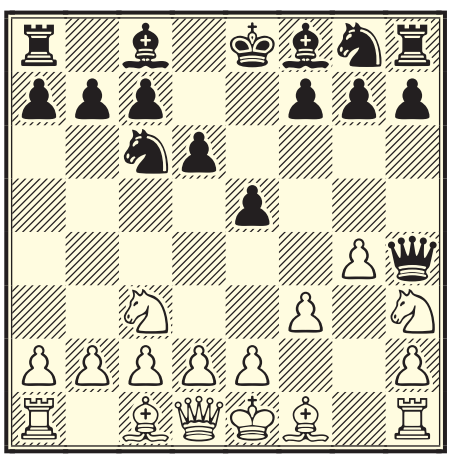
27.♘g6+ ♔g8 28.♘e7+ ♔f7 29.♕×h7+ ♔e8 30.♖g8+ ♔d7 31.♗b5+ 1–0

Son Hamle

Her an mat olabilirsiniz!

Mavikale'nin bu sayısında satranca geniş biçimde yer veren bir aksiyon filmini tanıtacağım: Son Hamle

Perde, Los Angeles gökdelenleri arasında sakince ilerleyen kameranın gördükleriyle açılır. Satrançsever izleyici, sanki satranca çok benzeyen ama ondan farklı taşlarla oynanan modern bir oyunun çok kritik bir aşamasına tanık olduğu duygusuna kapılır. Kamera aşağı indiğinde de loş bir odada, karşı karşıya duran bir adam ve bir kadının tam ortasında duran o tanıdık satranç taşları görülür. Adam, kadını hamle yapması için zorlamaktadır.

Kadın – Adam

Beyaz hamlededir.

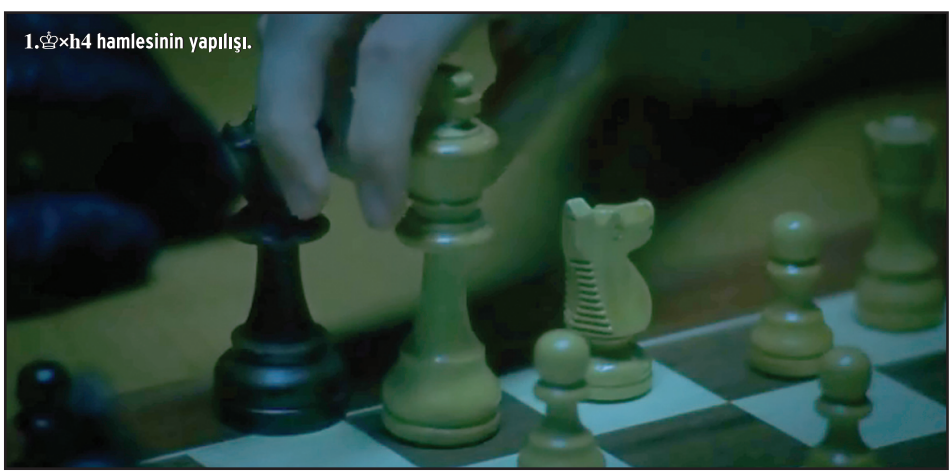
Bu konumda **1.♔×h4** hamlesini yapan kadın bedelini canıyla ödeyecek, adam "Şah mat!" diye haykıracaktır. İzleyici kısa süre sonra satranç takıntılı bir katil ile karşı karşıya olunduğunu anlar. Neyse ki katil yakalanır ve idam edilir. Ancak başlı başına bir film senaryosu olabilecekken ilk birkaç dakikaya sığdırılan bu olaylardan izleyicinin başka bir sürprize hazırlandığı anlaşılır.

Filmin Künyesi

Türkçe adı	Son Hamle
Orijinal adı	Final Move
Yönetmen	Joey Travolta
Yapım yılı	2006
Yapımcı ülke	Amerika Birleşik Devletleri
Orijinal dil	İngilizce
Süresi	91 dakika
Oyuncular	Matt Schulze, Lochlyn Munro, David Carradine, Daniel Baldwin, Rachel Hunter
IMDB Puanı	3.4

Sanki bu olaydan etkilenen bir kişi göçüp giden katilin mirasını devralmış, onun bıraktığı yerden hunharca cinayetleri devam ettirmeye başlamıştır. Az önce semalarında uçtuğumuz Los Angeles kentinin haritası katil tarafından bir satranç tahtasına dönüştürülmüş, suçlunun yapacağı satranç hamleleri bir sonraki suçun işleneceği bölgenin koordinatlarını işaret eder hale gelmiştir. Ortak özellikleri, geçmişte suçlu olmalarına karşın yargılama aşamasında beraat etmiş olmak olan her kurban, elinde bir siyah vezirle birlikte öldürülmüş halde bulunur. İzleyici birdenbire kendini polisiye bir film izler halde bulur.

Suçlunun peşindeki iyi adamları tanımaya başlarız: Marlowe, psişik yetenekleri sayesinde suçun işlendiği zamana ilişkin görüntüler alabilen eski bir polistir. Onun arkadaşı Myron, evsizlere özgü derme çatma bir kulübede tek başına yaşayan bir satranç dâhisidir. Roman, Iris, Nikki ve Eric cinayet masası dedektifleri, Baker ise onların polis

1.♔×h4 hamlesinin yapılışı.

Prof. Dr. Ergin ÇİFTÇİ
erginciftci@gmail.com

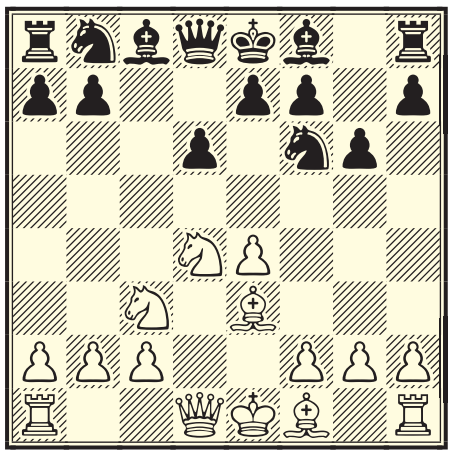

Polis ekibi, yapacakları hamleyi kararlaştırıyor. Soldan sağa Iris (Rachel Hunter), Baker (David Carradine), Marlowe (Matt Schulze) ve Roman (Lochlyn Munro).

şefidir. Bu grubun içinden Marlowe diğer oyunculara nazaran daha ön plana çıkarak filmin erkek başrolünü üstlendiğini gösterecektir.

Marlowe, ilk suçlunun yakalanmasına psişik yeteneği ile büyük katkıda bulunmuş, ancak bu ağır yük nedeniyle bir akıl hastanesinde yatmak ve polisliğe veda etmek zorunda kalmıştır. Onun akıl hastanesinden çıkmasıyla eşzamanlı ortaya çıkan bu ikinci katil kimdir? Yoksa yeni bir katil varlığından çok Marlowe'un yanlış kişinin idama gönderilmesine neden olduğundan mı kuşkulanmalıyız? İkinci bir katil varsa, geçmişte başarılı olan ekip onu da yakalayabilecek midir? Yönetmen, bu soruların kısa sürede izleyicinin kafasında oluşmasını sağlar.

Katil, oyuna beyaz taşları alarak başlamış, açılışın birkaç hamlesini Siyahların yerine de oynamış ve polislerin altıncı hamleden itibaren oyuna siyahlarla devam etmelerini istemiştir. Kendisi hamlesini yaptıktan sonra daima saate basmakta ve karşı tarafa da gece 24:00'ten itibaren hamlelerini yapmaları için 12 saatlik bir süre vermektedir.

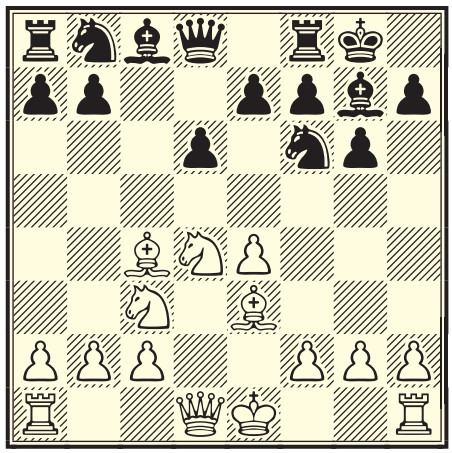
1.d4 ♘f6 2.♘f3 c5 3.♘c3 c×d4 4.♘×d4 d6 5.e4 g6 6.♗e3

Katil - Marlowe

Siyah hamlededir.

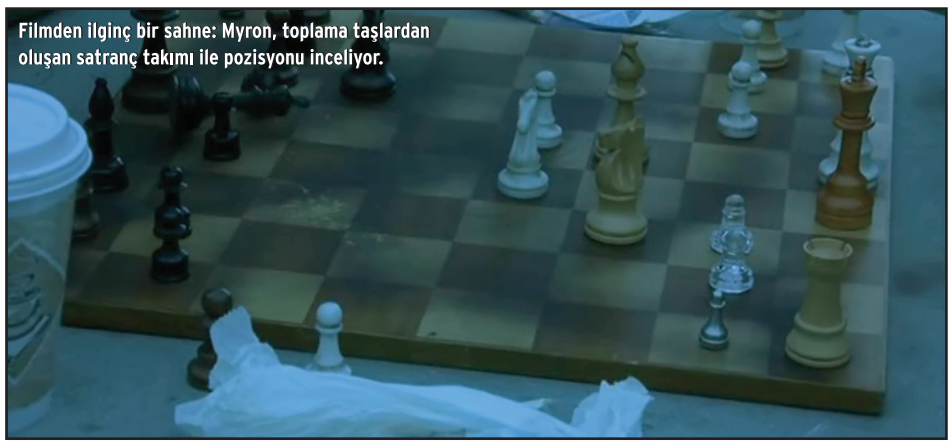
Marlowe ve arkadaşları **6...♗g7** oynamaya karar verirler. Pekâlâ, Beyazın hamlesi ne olacaktır? Komiser Baker **7. f3** oynayacağını öngörürken Marlowe **7.♗c4** hamlesini daha mantıklı bulur. Ancak bu hamlelerin yapılacağı karelerin kent haritasında karşılık geldiği bölge oldukça büyüktür ve suçun işlenmeden engellenmesini sağlamak için bu bölgeleri araştıracak kadar zamanları yoktur. Bu nedenle katil **7.♗c4** hamlesini yapmakta zorlanmaz. Marlowe bu konumda ne yapmalıdır? Satranç dahisi arkadaşı Myron'dan yardım ister. Myron, açılışın başlangıçta Benko Gambit'e benzemekle birlikte Sicilya-Dragon Savunmasına dönüştüğünü tespit eder. Bunu çok etkileyici bulur, Marlowe'u karşısında çok tehlikeli bir rakip olduğu konusunda uyarır ve gelinen konumda ihtiyatlı biçimde rok yapmasını önerir.

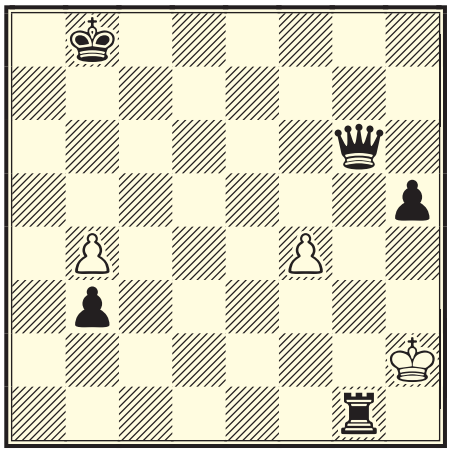
Katil - Marlowe

Beyaz hamlededir.

Katil ile polis ekibi arasında kıyasıya bir

Filmden ilginç bir sahne: Myron, toplama taşlardan oluşan satranç takımı ile pozisyonu inceliyor.

mücadele yaşanacak, ekipten iki kişi bu dönemde yaşamını kaybedecek ve izleyici sürpriz bir final ile karşılaşacaktır. Yaşanan büyük acılara ve kayıplara karşın perde, yine satrancın yer aldığı, mutlu son ile kapanacaktır.

Myron - Marlowe

Siyah hamlededir.

1...♕g2#

Marlowe'a verilen mesaj: "Şeker hastası kızın için ihtiyacı olan insülini zamanında getir!"

Son Hamle, başından sonuna dek pek çok sahnesine satranç taşlarının saçılmış olmasına karşın satrançsever izleyiciyi memnun edemeyen bir film. Filmin, zaten heyecanlı bir buçuk saat geçirtmek dışında bir iddiası olmadığını söylemek mümkün. Buna karşın gereksiz ve abartılı şiddet sahneleri ile bu mütevazı amacına bile ulaşamıyor. Bu özellikleriyle filmin 16 yaşından küçük okuyucularımız için uygun olmadığını hemen belirtmem gerekiyor. Filmde David Carradine ve Daniel Baldwin gibi önemli oyuncular küçük

Mutlu son: Marlowe ve Myron yine satranç oynuyor!

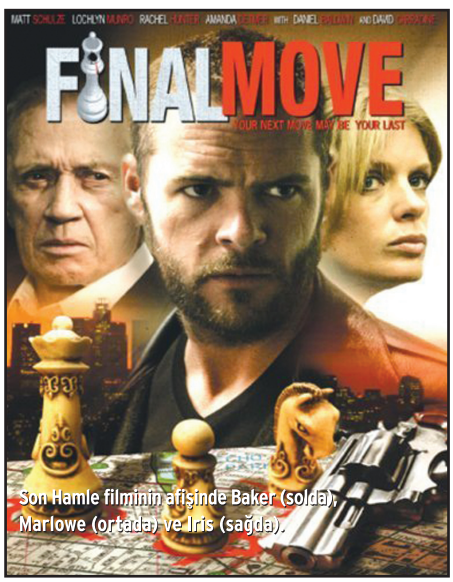
roller almış, başrollerdeki oyuncular ise istenileni vermekten uzak kalıyorlar.

Son Hamle, "satranç takıntılı katil" teması açısından "Yüz Yüze (Knight Moves, 1992)" filmi ile benzeşmekle kalmıyor, kentin haritasının satranç tahtası olarak kullanılması buluşunu aşikar bir biçimde aşırıyor. Bütün bunlara karşın söz konusu filmden çok geride bir performans çıkarıyor.

Filmde satranç sahnelerinin de özenli seçilmediğini söyleyebiliriz. Filmin açılışında verilen diyagram "aptal matı" konumuna oldukça benziyor ve burada imkansız **1.♔×h4** hamlesi yaptırılıyor. Sonraki sahnede ise kamera **1.♔×h4** hamlesinin henüz oynanmamış olduğu bir konumu gösteriyor. Diğer taraftan bu konumda piyon alışının yapılmadığı açık olduğu halde filmde tahta kenarında alınıp oyundan çıkartılmış siyah bir piyon görünüyor.

Filmde üstünde çok tartışılan söz konusu konum, satransever izleyicide heyecan oluşturmayacak kadar sıradan bir açılıştan oluşuyor. Filmin en sonunda verilen pozisyonda Beyazın terk edilecek bir konumda oynadığı ve mat olduğu görülüyor. Bütün bunları birleştirirsek, Son Hamle, satranç sahneleri de en az diğer bölümleri kadar kötü kurgulanmış bir film. Filmin yazılarında bir satranç danışmanından bahsedilmediği görülüyor. Bu durum satranç sahnelerinin kurgulanmasındaki yetersizliği de açıklıyor. Bu nedenlerle film çok düşük IMDB puanını hak ettiğini kanıtlıyor, satrançsever izleyiciyi "Ben sizin için izledim, sizin görmeniz gerekmiyor!" noktasına getiriyor.

Son olarak da sinemanın sevdiği satranç ve şiddeti bir araya getirerek izleyici toplama merakı konusunu konuşmalıyız. Satranç oyuncularının, tıpkı savaş sanatları eğitimi almış sporcular gibi, şiddeti günlük yaşamlarından olabildiğince uzak tuttuklarını düşünüyorum. Satranç tahtası üstünde verilen mücadelenin insanın ilkel dürtülerinin kontrolü üstüne olumlu etkisi olduğuna kuşku yok. Hani "İnsanlar da galaksiler gibi, giderek uzaklaşıyor birbirinden" demişti ya şair, insanların birbirinden giderek uzaklaştığı, uzaklaştıkça yabancılaştığı ve şiddetin giderek yükseldiği bugünlerde satranca her zamankinden daha çok ihtiyacımız var.

Son Hamle filminin afişinde Baker (solda), Marlowe (ortada) ve Iris (sağda).

Kaynaklar

http://www.imdb.com/title/tt0460796/
(Erişim tarihi: 28.05.2012)

IA Tahsin AKTAR
tahsinaktar@tsf.org.tr

6.9'un Sırrı

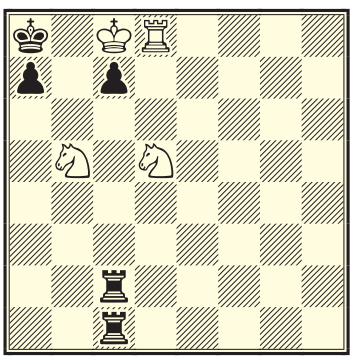
Madde der ki; "**Madde 5.1.a, 5.1.b, 5.2.a, 5.2.b, 5.2.c'nin kapsamındaki durumlar dışında, bir oyuncu, kendisine verilen zaman içinde belirlenen sayıda hamleyi tamamlamazsa, oyunu kaybeder...**"

"Oyuncu kendisine verilen zaman içinde yaptığı son hamle ile henüz hamlesini tamamlamadan, kendi saatini durdurup rakibinin saatini çalıştırmadan, bayrağı düştüğünde oyunu kaybedecektir."

Bayrağın önemi var mıdır?

Madde 6.9'da sözü geçen beşinci maddede sıralanan durumlara baktığımızda, mat, terk, pat, ölü konum, oyuncuların aralarında anlaşmaları durumunda oyunun o anda sona erdiğini görürüz. Yani bayrağın düşmesinin bir önemi yoktur. Konu buraya kadar anlaşılmakta, uygulamada sorun yaşanmamaktadır. Ancak; çelişkiye düşülen bir tek yer olduğu da gözlenmiştir. Oyuncuların aralarında anlaşmaları durumu. Anlaşma kesinlikle bayrak düşmeden olacaktır, bayrağın düşmesinin ardından böylesi bir beraberlik kararı olamaz.

Peki nedir 6.9'un sırrı?

6.9'un sırrı, bayrak düştüğünde bazı durumlarda oyunun beraberlikle bitmesidir. Madde şöyle devam ediyor. **"...Bununla birlikte, oyuncunun rakibini geçerli herhangi bir olası hamleler dizisi ile mat edemeyeceği bir konuma ulaşılmışsa oyun berabere olur."**

Diyagrama göre ♘d×c7 oynanıyor ve beyaz oyuncunun bayrağı düşüyor. Yapılan bu geçerli son hamle ile yukarıda sözü edilen, oyunu derhal bitiren, durumlar oluşmadığından beyaz oyuncu oyunu kaybetti biçiminde düşünülebilir. Doğru karar bu değildir. Kararı doğru verebilmek için beyaz oyuncunun hamlelerine karşın siyah oyuncunun kazanıp kazanamayacağına bakmak gerekir. Aksi durumda beyaz oyuncunun bayrağı düştü diye siyah oyuncu bir puanı nasıl alacaktır? Beyaz oyuncunun ♘d×c7 hamlesinden sonra her iki oyuncunun yapacağı zorunlu hamleler mevcuttur.

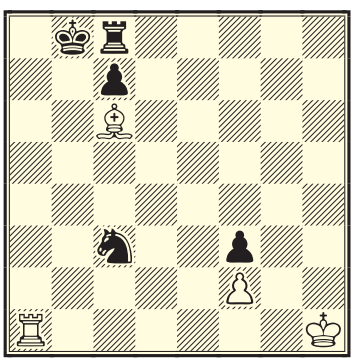
Bu hamlelerden başka hamle yapmaları olanaklı değildir. ♘d×c7+ ♖×c7+, ♘×c7+ ♖×c7+, ♔×c7++

Siyah oyuncunun "...**geçerli herhangi bir olası hamleler dizisi ile mat edemeyeceği...**" anlaşıldığından oyun berabere olacaktır. Kural böyle diyor ve maddenin sırrını bu biçimde anlıyoruz.

Bayrağı düşen oyuncu mu, rakip mi?

Benzer durumlarda **"...bayrak düşmeseydi, olası zorunlu hamleler ile oyuncu ne yapardı..."** sorusunun yanıtı aranmayacaktır. Zorunlu olarak bir hamle sonra beşinci maddedeki sonuçlara dahi ulaşılabilecek olması kararı etkilemez, sonucu belirlemez. Rakibinin ne yapacağı irdelenecektir. Bu zorunlu hamleler karşısında rakip kazanabilecek midir? Soru bu olmalıdır.

Diyagrama göre siyah oyuncu ♖h8+ oynuyor ve bayrağı

düşüyor. Ne yapacaktık bu durumda? Siyah oyuncunun zorunlu hamlelerine karşı beyaz oyuncunun kazanıp kazanamayacağını gözleyecektik.

♔g1 hamlesine karşı siyah oyuncunun mat yapmaya yönelik bir dizi hamlesi var var olmasına ama zorunlu değil. ♔g1 ♘e2+ beklenen hamle ve sonrasında ♖h1 ++ olacak. Ama öyle değil. ♘e2 ile başlayan hamleler zorunlu hamle değil. Siyah oyuncu ♔c8 veya ♘d5, ♘b5 veya kale ile başka hamle yapabilir.

Bu neden ile önceki diyagramda verilen örnek ile bu durum birbirine karıştırılmamalı, zorunlu hamle kavramı doğru anlaşılmalıdır. Burada oyun Siyah için kayıptır. 1–0

Dünya
markaları fabrika
satış fiyatlarıyla

365 GÜN İNDİRİM

365 GÜN İNDİRİM

90 MAĞAZA

SİNEMA

15 CAFE

LUNAPARK

1500 ARAÇLIK OTOPARK

GO KART

SATRANÇ MERKEZİ

TORUNLAR GYO

deepo outlet center

AKDENİZ'İN EN BÜYÜK OUTLET ALIŞVERİŞ MERKEZİ

HAVAALANI KARŞISI / ANTALYA www.deepo.com.tr

satranc 22x27.5.fh11 3/28/12 4:44 PM Page 1

Composite